

IHINRERE MATTEU

(A.M. 4000-A.D. 33)

ORI 1.

Iwe iran Jesu Kristi. (Luk 3:23-38.)

IWÉ iran Jesu Kristi, ọmọ Dafidi ọmọ Abrahamu (Psm 132:11; Isa 11:1; Luk 1:32; Jhn 7:42; A.A. 2:30; 13:23; Rom 1:3; Gen 12:3; 22:18; Gal 3:16.)

2. Abrahamu bí Isaaki; Isaaki bí Jakọbu; Jakọbu sì bí Juda ati awọn arakunrin rẹ: (Gen 21:2,3; 25:26; 29:35.)

3. Juda bí Peresi ati Sera lati ọdọ Tamari; Peresi bí Esronu; Esronu sì bí Aramu; (Gen 38:27; Rut 4:18; 1 Kro 2:5,9.)

4. Aramu bí Aminadabu; Aminadabu bí Naşoni; Naşoni sì bí Salmoni;

5. Salmoni bí Boasi lati ọdọ Rahabu; Boasi bí Obedi lati ọdọ Rutu; Obedi sì bí Jesse;

6. Jesse bí Dafidi Ọba. Dafidi ọba sì bí Solomonu lati ọdọ aya Uria. (1 Sam 16:1; 17:1; 2 Sam 12:24.)

7. Solomonu bí Reoboamu; Reoboamu bí Abijah; Abijah sì bí Asa; (2 Kro 3:10.)

8. Asa bí Jeosafati; Jeosafati bí Joram; Joram sì bí Ussia.

9. Ussia bí Jotamu; Jotamu sì bí Ahasi; Ahasi bí Heseiah;

10. Heseiah bí Manasse; Manasse bí Amosi; Amosi sì bí Josiah; (2 A.Ọba 20:21; 1 Kro 3:13.)

11. Josiah sì bí Jekoniah ati awọn arakunrin rẹ, ni àkókò ikólọ si Babiloni. (2 A.Ọba 24:14-16; Jer 27:20; 39:9; Dan 1:2.)

12. Lẹhin ikólọ sí Babiloni ni Jekonia bí Şealtieli; Şealtieli sì bí Serubabeli; (1 Kro 3:17,19.)

13. Serubabeli bí Abiudu; Abiudu bí Eliakimu; Eliakimu sì bí Asoru;

14. Asoru bí Sadoku; Sadoku bí Akimu; Akimu sì bí Eliudu;

15. Eliudu bí Eleasari; Eleasari bí Matani; Matani sì bí Jakọbu;

16. Jakọbu sì ni baba Josefu ọkọ Maria, lati ọdọ ẹni ti a ti bí Jesu, ti a npè ni Kristi. (Luk 1:27.)

17. Bẹẹ ni gbogbo iran, lati Abrahamu dé Dafidi, jẹ iran merinla; ati lati Dafidi dé ikólọ si Babiloni, jẹ iran merinla; ati lati àkókò ikólọ si Babiloni titi dé igbà Kristi, o jẹ iran merinla. (ẹsẹ 11,12.)

Ìbí Jesu Kristi. (Luk 1:26-35; 2:1-7.)

18. Bí ìbí Jesu Kristi ti rí niyí: - Ni akoko ti a fẹ Maria iya rẹ fun Josefu, ki wọn to pade, a rí i, o lóyún nipa Ẹmi Mímọ.

19. Josefu ọkọ rẹ, ti ó jẹ olootọ eniyan, kò si fẹ dojuti i ni gbangba, o fẹ kò ó silẹ ni ikòkò. (Deut 24:1.)

20. Şugbọn nigba ti o nro nkan wònyí, wo o, angẹli Oluwa yọ si i lojú àlá, o wi pe, "Josefu, iwọ ọmọ Dafidi, má foya lati mú Maria aya rẹ sódò; nitori eyi ti ó yún ninu rẹ yí, nipa Ẹmi Mímọ ni.

21. Yoo si bí ọmọkúnrin kan, Jesu ni iwọ yoo pe orúkọ rẹ, nitori oun ni yoo gba awọn eniyan rẹ là kuro ninu ẹsẹ wọn." (Luk 2:21; 2:11; Jhn 1:29; A.A. 4:12; 13:23,38.)

22. Gbogbo eyi si ẹ, lati mu ọrọ Oluwa ẹ, eyi ti a sọ lati ẹnu woli rẹ wá.

23. "Kiyesi i, wúndíá kan yoo lo-yún, yoo si bí ọmọkúnrin kan, wọn o maa pe orukọ rẹ ni Emmanueli," (Itúmọ eyi tí nẹ Ọlórún wà pẹlu wa.) (Isa 7:14.)

24. Nigba ti Josefu dide ninu oorun rẹ, o ẹ bí angẹli Oluwa ti wi fun un, o si mu aya rẹ sódò:

25. Oun kò si mọ ọn títí o fi bí akọbi rẹ ọmọkùnrin: o si pe orúkọ rẹ ni JESU (Eks 13:2; Luk 2:21.)

ORI 2.

Ibèwò Awon Amòye.

NIGBA ti a bí Jesu ni Bètlehẹmu ti Judea, nigba ayé Hẹrọdu ọba, kiyesi i, awon amòye kan ti apá ilà oòrùn wá si Jerusalemu, (Luk 2:4-7; 1:5.)

2. Wọn nbèèrè pé, "Níbo ni ẹnì tí a bí tí i ẹ ọba awon Ju wà? Nitori awa ti ri irawọ rẹ ni ila-oòrùn, àwa si wá lati foribalẹ fun un." (Jer 23:5; Sek 9:9; Mk 15:2; Jhn 1:49.)

3. Nigba ti Hẹrọdu ọba si gbọ, ara rẹ kò balẹ, ati gbogbo awon ará Jerusalemu pẹlu rẹ.

4. Nigba ti o si pe gbogbo awon olori alufa ati awon akowé awon eniyan jo, o bí wọn léèrè ibi tí a o gbe tí bí Kristi.

5. Wọn si wi fun un pe, "Ni Bètlehẹmu ti Judea ni: nitori bẹẹ ni a ẹ kowe rẹ lati ọwọ woli: (Jhn 7:42.)

6. 'Iwo Bètlehẹmu ni ilẹ Judea, iwo kò kéré julọ laarin awon ọmọ aládé Juda, nitori lati inu rẹ ni Baalẹ kan yoo ti jáde, ti yoo ẹ akóso Israẹli awon eniyan mi.'" (Mika 5:2; Jhn 21:16.)

7. Nigba naa ni Hẹrọdu pe awon amòye naa si ikòkò, o si beèrè lésòdèsò akòkò ti irawọ naa hàn.

8. O si rán wọn lọ si Bètlehẹmu, o wi pe, "E lọ ẹ iwádii nipa ọmọ-ọwọ naa lésòdèsò; nigba ti ẹyin bá si ri i, ẹ pada wá sọ fun mi, ki emi lè wá foribalẹ fun un pẹlu."

9. Nigba ti wọn si gbọ ọrọ ọba, wọn lọ; si wo o, irawọ ti wọn ti ri lati ihà ila-oòrùn wá, o saaju wọn, títí o fi duro lókè ibi tí ọmọ-ọwọ naa gbe wà.

10. Nigba ti wọn si ri irawọ naa, wọn yọ ayọ nla.

11. Nigba ti wọn si wọ ile, wọn ri ọmọ-ọwọ naa pẹlu Maria iya rẹ, wọn wólẹ, wọn si foribalẹ fun un; nigba ti

wọn si tú isura wọn, wọn ta á lóre wura, ati turari, ati ojia. (Matt 1:18; 12:46; Ps̄m 72:10; Isa 60:2.)

12. Bi Ọlọrun ti kilọ fun wọn loju àlá pe, ki wọn má ẹ pada to Hẹrọdu lọ mó, wọn gba ọnà miran lọ si ilu wọn (Matt 2:22; A.A. 10:22; Heb 11:7.)

A gbé Jesu sá lọ si Egipti.

13. Nigba ti wọn si ti lọ, kiyesi i, angeli Oluwa yọ si Josefu loju àlá o wi pe, "Dide gbé ọmọ-ọwọ naa pẹlu iya rẹ, ki o sá lọ si Egipti, ki o si gbe ibe titi emi o fi sọ fun ọ; nitori Hẹrọdu yoo wá ọmọ-ọwọ naa lati pa a." (ẹsẹ 19.)

14. Nigba ti o si dide, o mu ọmọ-ọwọ naa ati iya rẹ ni oru, o si lọ si Egipti; (Hos 11:1; Eks 4:22.)

15. O si wá nibẹ titi o fi di igba iku Hẹrọdu; ki eyi ti Oluwa wi lati ẹnu woli lè ẹ. pe, "Ni Egipti ni mo ti pe ọmọ mi jade wá."

16. Nigba ti Hẹrọdu rii pe, awon amoye naa ti tan oun ẹ, o binu gidigidi, o si ránkẹ, o si pa gbogbo awon ọmọ ti o wá ni Bètlehẹmu ati ni ẹkun rẹ, lati awon ọmọ ọdún meji jálẹ gege bi akoko ti o ti beèrè lésòdèsò lowo awon amòye naa.

17. Nigbanaa ni ẹyí tí a ti sọ lati ẹnu woli Jeremaiah ẹ. pe,

18. "Ni Rama ni a gbọ ohùn, ohùn-réré ati ẹkún, ati ọfọ nlá, Rakeli nsókún awon ọmọ rẹ, kò gbipẹ, nitori ti wọn kò sí mó." (Jer 31:15.)

A gbe Jesu lati Egipti wa si Nasarẹti. (Mk 1:9; Luk 1:26.)

19. Nigba ti Hẹrọdu si kú, kiyesi i, angeli Oluwa kan yọ si Josefu lójú àlá ni Egipti. (Matt 1:20; ẹsẹ 13.)

20. Wi pe, "Dide, mu ọmọ-ọwọ naa, ati iya rẹ, ki o si lọ si ilẹ Israẹli: nitori awon ti nwá ẹmi ọmọ-ọwọ naa lati pa ti kú."

21. O si dide, o mu ọmọ-ọwọ naa ati iya rẹ, o si wá si ilẹ Israẹli.

22. Sugbon nigba ti o gbọ pe Arkelau joba ni Judea ni ipo Hẹrọdu baba rẹ, o bẹrù lati lọ sibẹ bi Ọlọrun si ti

kiò fun un ni ojú àlà, o yipada, si apá Galili. (eşę 12; Matt 3:13; Luk 2:39.)

23. Nigba ti o si wá, o ngbé ni ilu kan ti a npè ni Nasaręti; ki ęyí ti a ti sọ lati ęnu woli lè şę, pe, "A o pè é ni ara Nasaręti." (Luk 1:26; Isa 11:1; Mk 1:24.)

ORI 3.

Işę iránşę Johannu Onítębomi. (Mk 1:1-8; Luk 3:2-17; Jhn 1:6-8, 19-28.)

NI awon ojọ wonyii ni Johannu Onítębomi wá, o nwaasu ni iju Judea,

2. O nwi pe, "E ronupiwada; nitori ijọba ọrun kù si dẹdẹ." (Dan 2:44; Matt 4:7; 10:7.)

3. Nitori eyi ni ęni ti woli Isaiah sọ ọrọ rẹ, pe, "Ohùn ęnikan ti nkigbe ni iju, E tún ọna Oluwa şę, ę şę ojú-ọnà rẹ tọ." (Isa 40:3; Mk 1:3; Luk 3:4; Jhn 1:23; Luk 1:76.)

4. Aşọ Johannu naa si jẹ ti irun ibakasię, o si di àmùrẹ awọ si ęgbẹ rẹ; ounjẹ rẹ ni eesú ati oyin igan (1 A.Ọba 1:8; Sek 13:4; Lef 11:22.)

5. Nigba naa ni awon ara Jerusalemu, ati gbogbo Judea, ati gbogbo ẹkùn apa Jordani yiká jade tọ ọ wá,

6. A si nbaptisti won ọdọ rẹ ni odò Jordani, won njewọ eşę won. (A.A. 19:4,18.)

7. Şugbon nigba ti o ri ọpọ awon Farisi ati Sadusi nbọ wá si baptismu rẹ, o wi fun won pe, "Eyin ọmọ paramólẹ, tani o kiò fun yin lati sá kuro ninu ibinu ti nbọ? (Matt 12:34; 23:33; Rom 5:9; 1 Tess 1:10.)

8. Nitori naa, ę so ẹso ti o yẹ fun ironupiwada: (A.A. 26:20.)

9. Ki ę má si şę lérò rẹ ninu ara yin, pé, 'Awa ni Abrahamu ni baba!' emi wi fun yin, Ọlọrun lè yọ ọmọ jade wá lati inu okuta wonyii fun Abrahamu. (Jhn 8:33,39; A.A. 13:26; Rom 4:1, 11,16.)

10. Ati nisinsinyii pelu, a ti fi aaké lẹ gbongbò igi naa; nitori naa gbogbo

igi ti kò bá so ẹso rere, a o gé e lulẹ, a o si wọ ọ jù sinu ina. (Matt 7:19.)

11. Lootọ ni emi nfi omi baptisi yin fun ironupiwada; şugbon ęnikan ti o pọjù mi lọ nbọ lehin mi, bata ęni ti emi kò tó gbẹ; oun ni yoo fi Ẽmi Mimo ati ina baptisi yin. (A.A. 1:5; 11:16; 19:4; Isa 4:4; A.A. 2:3,4.)

12. Ẽni ti àtẹ-amúga igbálẹ rẹ nbẹ ni ọwọ rẹ, yoo si gbá ilẹ ipaka rẹ mó tótó, yoo si kó alikama rẹ sinu abà, şugbon iyàngbo ni yoo fi iná àjóókú sun." (Mal 3:3; Matt 13:30.)

A şę iribomi fun Jesu. (Mk 1:9-11; Luk 3:21,22.)

13. Nigba naa ni Jesu ti Galili wa si Jordani sọdọ Johannu lati baptisi ọdọ rẹ. (Jhn 1:31-34.)

14. Şugbon Johannu kọ fun un, pe, "Emi ni à bá baptisi ọdọ rẹ, iwọ si tọ mi wá?"

15. Jesu si dahun, o wi fun un pe, "Jowọ rẹ beę ná: nitori beę ni o yẹ fun wa lati mu gbogbo ododo şę." O si gbà beę.

16. Nigba ti a si baptisi Jesu tan, o gòkè jade wá lójúkan naa lati inu omi; si wo o, ọrun sí silẹ, o si ri Ẽmí Ọlọrun nsókale bi adaba, o si bà le e: (Isa 11:2; 42:1; Jhn 1:32.)

17. Si kiyesi i ohùn kan lati ọrun wá, nwi pe, "Eyiýi ni ayanfẹ ọmọ mi, ęni ti inu mi dùn si gidigidi." (Psm 2:7; Matt 12:18; 17:5; Mk 9:7; Luk 9:35.)

ORI 4.

Eşu dan Jesu wò ni Aginju. (Mk 1:12,13; Luk 4:1-13.)

NIGBA naa ni a dari Jesu si iju lati ọwọ Ẽmi lati dan an wò lowọ Eşu.

2. Nigba ti o si ti gbaawẹ ni ogoji ọsán ati ogóji ọru, lehin-igbà yii ni ebi npa á. (Eks 34:28; 1 A.Ọba 19:8.)

3. Oludánwò si de ọdọ rẹ, o wí pe, "Bi iwọ bá jẹ ọmọ Ọlọrun, paşę ki okuta wonyii di àkàrà."

4. Şugbon o dahun pe, "A ti kọp pé, Eniyan ki yoo wà láàyè nipa akara ni-

kan, bikoşe nipa gbogbo ọrọ ti o ti ẹnu Olorun jade wá." (Deut 8:3.)

5. Nigba naa ni Èsù gbe e lọ soke si ilu mimọ naa, o gbe e le ọṣọ tempili. (Neh 11:1; Dan 9:24; Matt 27:53; Ifh 21:10.)

6. O si wi fun un pe, "Bi iwọ bá jẹ Ọmọ Olorun, bẹ silẹ fun ara rẹ! A sa ti kọọ pe, 'Yoo paṣe fun awọn angeli rẹ nitori rẹ ni ọwọ wọn ni wọn o si gbe ọ soke, ki o má baa fi esẹ rẹ gbún okuta!'" (Psm 91:11,12.)

7. Jesu si wi fun un pe, "A tun kọ ọ pe, 'Iwọ kò gbọdọ dán Oluwa Olorun rẹ wo.'" (Deut 6:16.)

8. Èsù gbe e lọ si ori oke giga jùlọ, o si fi gbogbo ilẹ ọba ayé ati gbogbo ogo wọn hàn án;

9. O si wi fun un pé, "Gbogbo nkan wọnyí ni emi o fifun ọ, bi iwọ bá wólẹ, ti o si foribalẹ fun mi."

10. Nigba naa ni Jesu wi fun un pe, "Pada lehin mi, Satani! nitori ti a kọọ pe, 'Oluwa Olorun rẹ ni ki iwọ o foribalẹ fun, oun nikanṣoṣo ni ki iwọ maa sin!'" (1 Kro 21:1; Deut 6:13.)

11. Nigba naa ni Èsù fi i silẹ lọ; si kiyesi i awọn angeli tọ ọ wá, wọn si nṣe iranṣe fun un. (Matt 26:53; Luk 22:43; Heb 1:14.)

Ibèrè Iṣe-Iranṣe Jesu. (Mk 1:14,15; Luk 4:14,15; Jhn 4:43-45.)

12. Nigba ti Jesu gbọ pe, a fi Johannu sinu túbú, o dide lọ si Galili;

13. Nigba ti o si jade kuro ni Nasareti, o wá, o ngbé ni Kapernaumu, eyi ti o nbẹ leti ọkun ni agbègbè Sebuluni ati Naftali;

14. Ki eyi ti a wi lati ẹnu woli Isaiah le ṣe, pe,

15. "Ilẹ Sebuluni ati ilẹ Naftali ni ọnà ọkun ni okè Jordani, Galili awọn keferi (Isa 9:1,2.)

16. Awọn eniyan ti o jókódó ni okùnkùn ri imọlẹ nla; ati awọn ti o jókódó ni ẹkùn ati ojiji ikú ni imọlẹ là fun." (Isa 42:7; Luk 2:32.)

17. Lati igba naa ni Jesu bèrẹ si

waasu wi pe, "È ronupiwada; nitori ijoba ọrun kù si dèdè." (Matt 3:2; 10:7.)

Jesu pe Jakọbu ati Johanu. (Mk 1:16-20; Luk 5:1-11.)

18. Jesu nrin leti okun Galili, o ri awọn arakunrin meji, Simoni, ẹnì ti a npe ni Peteru, ati Anderu arakunrin rẹ, wọn nṣọ àwọn sinu ọkun: nitori wọn jẹ apeja. (Jhn 1:35-42.)

19. O si wi fun wọn pe, "È maa tọ mi lehin, emi o si sọ yín di apeja eniyan!"

20. Wọn si fi àwọn silẹ lojukannaa, wọn si tọ ọ lehin. (Matt 10:28; Luk 18:28.)

21. Bi o si ti nlọ siwaju, o ri awọn arakunrin meji, Jakọbu ọmọ Sebede, ati Johannu arakunrin rẹ, ninu ọkọ-ọjúomi pẹlú Sebede baba wọn, wọn ndí àwọn wọn; o si pe wọn.

22. Lojukannaa wọn si fi ọkọ-ọjúomi ati baba wọn silẹ, wọn si tọ ọ lehin.

23. Jesu si rin ni gbogbo agbègbè Galili, o nkọni ni sinagọgu wọn, o si nwàásù ihinrere ijoba, o si nṣe iwòsàn gbogbo àrùn ati gbogbo àisàn ni ara àwọn eniyan. (Mk 1:39; Luk 4:15,44; 13:54; Mk 1:21,34.)

24. Okikí rẹ si kàn yì gbogbo Siria ká; wọn si gbe awọn alaisàn ti o ni oniruuru àrùn ati irora wá sọdọ rẹ, ati awọn ti o ni ẹmi èsù, ati awọn ti o nsinwin, ati awọn ti o ni ẹgbà; o si wò wọn sà. (Luk 2:2; Matt 8:16,28,33; Mk 1:32; Luk 8:36; Matt 17:15; 8:6; 9:2,6.)

25. Ọpọlọpọ eniyan si tọ ọ lehin lati Galili, ati Dekapoli, ati Jerusalemu, ati lati Judea wá, ati lati oke odò Jordani. (Mk 3:7,8; Luk 6:17.)

ORI 5.

Iwaasu ori okè. (Luk 6:20-49.)

NIGBA ti o si ri ọpọ eniyan, o gun ori okè lọ: nigba ti o si jókódó,

awọn ọmọ-ẹhin rẹ tọ ọ wá. (Mk 3:13; Jhn 6:3.)

2. O si ya ẹnu rẹ, o si kọ wọn, pe,

3. "Alabukun-fun ni awọn otòsi ni ẹmi; nitori tiwọn ni ijọba ọrun (Mk 10:14; Luk 22:29.)

4. "Alabukun-fun ni awọn ẹni ti nkáanú: nitori ti a o tù wọn ninú. (Isa 61:2,3.)

5. "Alabukun-fun ni awọn ọlókàntútù: nitori ti wọn o jogun ayé.

6. "Alabukun-fun ni awọn ẹni ti ebi npa ati ti oundẹ ngbẹ fun ododo; nitori wọn o yoo. (Isa 55:1,2.)

7. "Alabukun-fun ni awọn alaanu; nitori ti wọn o ri àanú gbà;

8. "Alabukun-fun ni awọn oninu funfun; nitori ti wọn o ri Ọlọrun (Heb 12:14; 1 Jhn 3:2.)

9. "Alabukun-fun ni awọn onilàjà: nitori pe ọmọ Ọlọrun ni a o maa pe wọn (Rom 8:14.)

10. "Alabukun-fun ni awọn ẹni ti a ẹ inúnibini si nitori ododo; nitori tiwọn ni ijọba ọrun. (1 Pet 3:14.)

11. "Alabukun-fun ni ẹyin, nigba ti wọn bá nkẹgàn yin, ti wọn bá nse inúnibini si yin, ti wọn bá nfi ẹké sọọ bu-buru gbogbo si yin nitori mi (1 Pet 4:14.)

12. E maa yò, ki ẹ si kún fun ayò; nitori èrè yin pò ni ọrun: bẹ ẹni wọn saa ẹ inúnibini si awọn woli ti o nbẹ saaju yin." (A.A. 7:52; 1 Tess 2:15; Jms 5:10.)

Ohun ti a lè fi onigbagbo wé.

13. "Eyin ni iyò ayé; şugbón bi iyò ba di òbu, kinni a o fi mu un dùn? Ko nilaari mó, bikòşẹ pe ki a dà á nù, ki o si di itémólẹ ni àtélẹşẹ eniyan. (Mk 9:50; Luk 14:34,35.)

14. Eyin ni imólẹ ayé. Ilu ti a tẹdó lori òkè kò lè farasin. (Filp 2:15.)

15. Bẹ ẹni a ki i tan fitila tán, ki a si fi i sabẹ òşùwón; bikoşẹ lori ọpá fitila, a si fi imólẹ fun gbogbo ẹni ti nbẹ ninu ile. (Mk 4:21; Luk 8:16.)

16. E jẹ ki imólẹ yin o mólẹ to bẹ,

niwaju eniyan, ki wọn lè maa ri işẹ rere yin, ki wọn lè maa yin baba yin ti nbẹ ni ọrun logo. (1 Pet 2:12.)

Ododo tí Ọlọrun nbèrèrè.

17. E máşẹ rò pe, emi wá lati pa ofin tabi awọn woli run! emi kò wá lati pa-
gun, bikòşẹ lati múşẹ. (Rom 3:31; Gal 3:24.)

18. Lootọ ni mo saa wi fun yin, Titi ọrun ati ayé yoo fi koja lọ, ohun kinkinni kan ninu ofin ki yoo koja, bi o ti wù ki ó rí, titi a o fi mu gbogbo rẹ şẹ. (Luk 16:17.)

19. Enikeni ti o bá rú ọkan kinkinni ninu ofin wonyii, ti o ba si nkọ awọn eniyan bẹ, oun naa ni a o pe ni kinkinni ni ijọba ọrun; şugbón enikeni ti o ba nşẹ wọn ti o bá si nkọ wọn, oun naa ni a pè ni ẹni-nlá ni ijọba ọrun. (Jms 2:10.)

20. Nitori mo wi fun yin, bikose pe ododo yin ba kọjá ododo awọn akòwé ati ti awọn Farisi, ẹyin ki yoo lè dé ijọba ọrun bi o ti wù ki o ri.

Ofin kẹfa.

21. Eyin ti gbọ bi a ti wi fun awọn ara igbaani pe, 'Iwọ kò gbọdọ pan-
niyan, enikeni ti o bá si panian yoo wa ninu ewu idájọ.' (Eks 20:13; 21:12; Deut 5:17.)

22. Şugbón emi wi fun yin pe, enikeni ti o binu si arakunrin lásán, yoo wá ninu ewu idajọ: ati enikeni ti o ba wi fun arakunrin rẹ pe, '*Raaka', yoo wá ninu ewu awọn igbimò; şugbón enikeni ti o ba wi pe, 'Iwọ aşıwere', yoo wá ninu ewu ina **ọrun-apadi (Gehenna). (1 Jhn 3:15; Jms 2:20.)

23. Nitori naa bi iwọ ba nmu ẹbùn rẹ wá si ibi pẹpẹ, bi iwọ ba si rántí nibẹ pe, arakunrin rẹ ní ohun kan ninu si ọ, (Matt 8:4; 23:19.)

24. Fi ẹbùn rẹ silẹ nibẹ niwaju pẹpẹ,

(22) '*Raaka' ni a le tumọ si "ọrọ arifin" tabi "ọrọ ifin-
nişẹsin"

(23) **Ninu Bibeli yii, Gehenna ni a tumọ rẹ si Ọrun-apadi, Sheol tabi Hades ni a tumọ rẹ si Işa-oku, Abyss tabi Pit ni a pe ni Ọgbun tabi Ọgbun ainisale, Grave, Sepulchre, tabi Tomb ni a pe ni Iboji.

si lẹ, kókó bá arakunrin rẹ làjà ná nigba naa ni ki ó tó wá ẹ̀ ẹ̀bùn rẹ.

25. Bá ọ̀tá rẹ rẹ kiakia nigba ti iwọ wà ni ọ̀nà pẹ̀lu rẹ; ki ọ̀tá rẹ má baa fi ọ le onidajọ lẹwọ, onidajọ a si fi ọ le olùşọ lẹwọ, a si gbe ọ sọ sinu túbú. (Owe 25:8; Luk 12:57-59.)

26. Lootọ ni mo wi fun ọ, Iwọ ki yoo jade kuro nibẹ, tífi iwọ o fi san ẹyọ owó kan ti o bá kù.

Ofin keje. (Mk 10:11; Luk 16:18.)

27. Eyin ti gbọ bi a ti wi fun awọn ara igbaani pe, 'Iwọ kò gbọdọ ẹ panşaga.' (Eks 20:14; Deut 5:18.)

28. Şugbọn emi wi fun yin pe, Enikeni ti o bá wo obinrin kan lati ẹ ifẹ-kufẹ si i, o ti ba a ẹ panşaga tán ni okan rẹ. (Job 31:1; Owe 6:25.)

29. Bi oju ọ̀tún rẹ ba mu ọ kọşẹ, yọ ọ jade, ki o si sọ ọ nù; o saa ni èrè fun ọ, ki ẹyà ara rẹ kan o şẹgbé, ju ki a gbé gbogbo ara rẹ jù si iná ọ̀run-apádi. (Matt 18:9; 9:43-47.)

30. Bi ọwọ ọ̀tún rẹ bá mu ọ kọşẹ, ge e kuro, ki o si sọ ọ nù; o saa lérè fun ọ, ki ẹyà ara rẹ kan ki o şẹgbé, ju ki a gbé gbogbo ara rẹ jù si iná *ọ̀run-apádi (Gehenna). (Mk 9:48; Luk 16:24,28.)

31. A ti wi pẹlu pe, 'Enikeni ti o ba kọ aya rẹ silẹ, jẹ ki o fi iwe ikọsilẹ le e lẹwọ.' (Deut 24:1-4; Mk 10:11,12; Luk 16:18.)

32. Şugbọn emi wi fun yin pe, Enikeni ti o bá kọ aya rẹ silẹ, bikoşẹ nitori àgbèrè, o mu un ẹ panşaga; enikeni ti o ba si gbe eni ti a kọ silẹ ni iyawo, o ẹ panşaga.

Ofin ibura.

33. "Eyin ti gbọ ẹwẹ bi a ti wi fun awọn ara igbaani pe, 'Iwọ kò gbọdọ búra, bikoşẹpe ki iwọ o mu ibura rẹ ẹ fun Oluwa.' (Lef 19:12; Num 30:2; Deut 23:21; Matt 23:16.)

34. Şugbọn emi wi fun yin pe, E

máşẹ bura rárá, ibaa ẹ fifi ọ̀run búra, nitori pe itẹ Ọ̀lọrun ni, (Jms 5:12; Isa 66:1.)

35. Tabi ayé, nitori apoti itisẹ rẹ ni, tàbí Jerusalemu, nitori ilu ọ̀ba nla ni,

36. Ki o máşẹ fi ori rẹ bura, iwọ kò le sọ irun kan di funfun tabi dudu.

37. Şugbọn jẹ ki ọ̀rọ yin jẹ, Bẹ̀eni, bẹ̀eni; Bẹ̀ekó, bẹ̀ekó; nitori pe ohunkohun ti o ba ju iwọnyíif lẹ nipaşẹ ibi ni o ti wa."

Ofin gbighba ẹsan.

38. "Eyin ti gbọ bi a ti wi pe, 'Oju fun oju, ati ehin fun ehin!' (Eks 21:24; Lef 24:20; Deut 19:21.)

39. Şugbọn emi wi fun yin pe, E máşẹ kọ ibi; şugbọn enikeni ti o ba gbá ọ ni ẹ̀rẹkẹ ọ̀tún, yí ti ọ̀sì si i pẹlu, (Owe 24:29; Luk 6:29; Rom 12:17, 19; 1 Kor 6:7; 1 Pet 3:9.)

40. Bi enikan ba fi ẹ̀sùn kàn ọ ni ile ẹjọ, ti o si gbá ọ ni ẹ̀wù lẹ, jẹ ki o gba agbádá rẹ lẹ pẹlu.

41. Bi enikeni ba fi agbara mu ọ lẹ si ibùşọ kan, ba a de meji.

42. Fi fun eni ti o bèèrè lẹwọ rẹ; ati lẹdọ eni ti o nfe yá lẹwọ rẹ, máşẹ mu oju kuro." (Deut 15:8; Luk 6:30.)

Ofin ifẹ.

43. "Eyin ti gbọ bi a ti wi pe, 'Iwọ fẹ ọ̀mọnikeji rẹ, ki iwọ si korira ọ̀tá rẹ!' (Lef 19:18; Deut 23:6; Psm 41:10.)

44. Şugbọn emi wi fun yin pe, E fẹ awọn ọ̀tá yin, ẹ sure fun awọn eni ti o nfi yin ré, ẹ soore fun awọn ti o korira yin, ki ẹ si gbadura fun awọn ti nfi aráńkan ba yin lẹ, ti wọn nşẹ inunibini si yin; (Rom 12:14; A.A. 7:60; 1 Kor 4:12; 1 Pet 2:23.)

45. Ki eyin lẹ maa jẹ ọ̀mọ Baba yin ti nbẹ ni ọ̀run: nitori ti o nmú ọ̀dùrùn rẹ ràn sara eniyan buburu ati sara eniyan rere, o si nřọjò fun awọn olootọ ati awọn alaişootọ. (Job 25:3.)

46. Nitori bi eyin bá fẹ awọn ti o fẹ yin, ọpẹ kinni eyin ni? Bẹẹ gẹgẹ kọ ni awọn agbowode nşẹ bi?

47. Bi eyin bá si nki kiki awọn ara-

(30) *Gehenna ti ẹ Ọgbun Hinnọmu lehin odi Jerusalemu nibi ti wọn ti njo ilẹ, ni Jesu kò lati fi ẹ akawe jijo àjókú ina Ọrun-apadi.

kunrin yin, kinni ẹ ẹ ju awon ẹlomiran lo? Beẹ gẹgẹ kọ ni awon keferi nse bi?

48. Nitori naa, ki eyin o pé, bi Baba yin ti nbẹ ni ọrun ti pé." (Lef 19:2; Kol 1:28; Jms 1:4.)

ORI 6.

Iwaasu ori oke ẹsiwaju nipa ẹṣe aláyé lori ẹṣe iriju onigbagbo: Ẹṣe itorẹ aanu.

Ekiesi ara ki ẹ mase ẹ itorẹ aanu eyin niwaju eniyan, ki a baa le ri yin: bi o ba ri beẹ, eyin kò ni èrè lodo Baba yin ti nbẹ ni ọrun! (Matt 23:5.)

2. Nitori naa, nigba ti iwọ bá nse itorẹ aanu, mase fun ferè niwaju re, bi awon agabagebè ti nse ni sinagogu ati ni ita, ki won baa lè gba iyin eniyan. Looto ni mo wi fun yin, won ti gba èrè tiwon ná. (Rom 12:8.)

3. Sugbon nigba ti iwọ bá nse itorẹ aanu re, mase jẹ ki ọwọ òsì re mo ohun ti ọwọ ọtun re nse;

4. Ki itorẹ aanu re lè wà ni ikòkò; baba re ti o si riran ni ikòkò, oun tikararẹ yoo san an fun ọ." (Kol 3:23, 24.)

Adura gbigba. (Luk 11:1-4.)

5. "Nigba ti iwọ ba ngbadura, mase dabi awon agabagebè, nitori won fe lati maa duro gbadura ni sinagogu ati ni igun ọnà ita, ki eniyan baa lè ri won. Looto ni mo wi fun yin, won ti gba èrè tiwon ná. (Mk 11:25; Luk 18:10-14.)

6. Sugbon iwọ, nigba ti iwọ bá ngbadura, wọ iyára re lo, nigba ti iwọ bá sì sẹ ilẹkun re tán, gbadura si Baba re ti nbẹ ni ikòkò; Baba re ti o si riran ni ikòkò yoo san an fun ọ. (2 A.Ọba 4:33.)

7. Ati pe nigba ti eyin ba ngbadura, ẹ mase ẹ atunwi asan bi awon keferi; won ẹbi a o titori ọrọ pupọ gbọ ti won. (Onws 5:2; 1 A.Ọba 18:26,29.)

8. Nitori naa ki eyin mase dabi won: Baba yin sàà mọ ohun ti eyin ẹ aláini, ki ẹ tó bèrè lọwọ rẹ.

9. Nitori naa bayil ni ki eyin maa gbadura: 'Baba wa ti nbẹ ni ọrun: Ki a bọwọ fun orukọ re!

10. Ki ijoba re dé! Ifẹ tire ni ki a ẹ, bii ti ọrun, beẹ ni ni ayé! (Matt 26:39,42.)

11. Fun wa ni ounjẹ òdọ wa loni! (Owe 30:8.)

12. Dari igbèsè wa jì wa, bi awa ti ndárijì awon onigbèsè wa! (Matt 18:21.)

13. Má si ẹ fà wá sinu ìdẹwò, sugbon gbà wa lọwọ bilisi! * (Nitori ijoba ni tire, ati agbara, ati ogo, laelae. Amin.) (Jhn 17:15; 2 Tess 3:3; Jms 1:13.)

14. Nitori bi eyin bá fi ẹṣe awon eniyan jì won, Baba yin ti nbẹ ni ọrun yoo fi ẹṣe tiyin jì yin. (Mk 11:25,26; Ef 4:32; Kol 3:13.)

15. Sugbon bi eyin kò ba fi ẹṣe awon eniyan jì won, Baba yin ki yoo si fi ẹṣe tiyin jì yin." (Matt 18:35.)

Gbigba àawẹ.

16. "Ati pelu nigba ti eyin ba ngbaawẹ, ẹ mase dabi awon agabagebè ti nfajuro; won a ba oju jẹ, nitori ki won baa lè farahan fun eniyan pe won ngbaawẹ. Looto ni mo wi fun yin, won ti gba èrè tiwon ná. (Isa 58:5.)

17. Sugbon iwọ, nigba ti iwọ bá ngbaawẹ, fi ọróró kun ori re, ki o si bọjú re;

18. Ki iwọ mase farahan fun eniyan pe iwọ ngbaawẹ, bikoṣe fun Baba re ti o nbẹ ni ikòkò; Baba re ti o si riran ni ikòkò yoo san an fun ọ." (ẹṣe 4,6.)

Onigbagbo ati awon eniyan ayé.

19. "E mase to isura jo fun ara yin ni ayé, nibi ti kokoro ati ipara nba á jẹ, ati nibi ti awon olè njá wolé ti won si njalé! (Owe 23:4; 1 Tim 6:17; Heb 13:5; Jms 5:1.)

20. Sugbon ẹ to isura jo fun ara yin ni ọrun, nibi ti kòkòrò ati ipara kò le ba á jẹ, ati nibi ti awon olè kò lè já

(13) * (Awon bibeli atijo miran fi eyi kun tiwon.)

wòlè ki wòn si jalè! (Luk 12:33,34; 18:22; 1 Tim 6:19; 1 Pet 1:4.)

21. Nitori nibi ti iṣura yin ba gbé wà, nibé ni òkàn yin yoo gbé wà pèlu."

Imòlè tabi okunkun.

22. "Oju ni fitila ara; nitori naa bi oju rẹ bá mọ gbogbo ara rẹ ni yoo kun fun imòlè. (Matt 20:15; Mk 7:22; Luk 11:34-36.)

23. Şugbọn bi oju rẹ bá sòòkùn gbogbo ara rẹ ni yoo kún fún òkùnkùn. Njẹ bi imòlè ti nbẹ ninu rẹ bá jẹ òkùnkùn, òkùnkùn naa yoo ti pọ tó!"

Ọlọrun tabi Mammoni.

24. "Ko si ẹni ti o lè sin oluwa meji; nitori yálà ki o korira ọkan, ki o si fẹ ekeji; tabi ki o faramọ ọkan, ki o si lodì si ekeji. Eyin kò lè sin Ọlọrun pèlu Mammoni." (Luk 16:13.)

Aniyan siṣe. (Luk 12:22-31.)

25. "Nitori naa mo wi fun yin, E máṣe ṣe aniyan nitori ọkàn yin, ohun ti ẹ o jẹ, ati fun ara yin, ohun ti ẹ o fi bora. Ọkàn ko ha ju ounjẹ lọ bí? Tabi ara ni kò ju aṣọ lọ? (Psm 55:22; Filp 4:6; 1 Pet 5:7.)

26. E sá wo ẹyẹ oju ọrun, wón ki i fúnrugbin, bẹẹ ni wón kii kórè wón kii si kójo sinu abà, şugbọn Baba yin ti nbẹ ni ọrun nbọ wón. Eyin kò ha sànn jù wón lọ? (Job 38:41; Psm 147:9; Luk 12:24.)

27. Tani ninu yin nipa aniyan siṣe ti o lè fi igbònwọ kan kún ọjọ ayé rẹ? (Psm 39:5.)

28. Eeṣe ti eyin si fi nṣe aniyan nitori aṣọ? Kiyesi lilì ti nbẹ ni igbẹ, bi wón ti ndàgbà! Wón ki i siṣé, bẹẹ ni wón ki i rànwú:

29. Mo si wi fun yin pe, a kò ṣe Solomoni paapaa ni ọsọ ninu gbogbo ogo rẹ tó bi ọkan ninu iwọnyii. (1 A.Ọba 10:4-7.)

30. Njẹ bi Ọlọrun bá wọ koriko igbẹ ni aṣọ bẹẹ, eyi ti o wà loni, ti a si gba a sinu iná lólà, melomelo ni ki yoo fi lè wọ yin ni aṣọ, eyin onikekere igbagbọ? (Matt 8:26; 14:31; 16:8.)

31. Nitori naa ẹ máṣe ṣe aniyan, pe, 'Kinni a o jẹ?' Tabi 'Kinni a o mu?' Tabi, 'Aṣọ wo ni a o fi wọ wá?'

32. Nitori gbogbo nkan wọnyii ni awọn keferi nwá kiri. Nitori Baba yin ti nbẹ ni ọrun mọ pe eyin kò lè ṣe alaini gbogbo nkan wọnyii. (eṣe 8.)

33. Şugbọn ẹ kókọ maa wá ijọba Ọlọrun ná, ati ododo rẹ; gbogbo nkan wọnyii ni a o si fi kún un fun yin. (Matt 19:28; Mk 10:29,30; Luk 18:29,30.)

34. Nitori naa ẹ máṣe ṣe aniyan nitori ọlẹ; ọlẹ ni yoo ṣe aniyan ohun ara rẹ. Buburu ti òdòjọ tó fun-un."

ORI 7.

Ipari iwaasu. Jesu lori òkè. (Luk 6:37-42.)

E máṣe dá ni l'ẹjọ, ki a má baa da yin ni ẹjọ! (Mk 4:24; Rom 2:1; 14:10; 1 Kor 4:3.)

2. Nitori iru idajọ ti eyin ba ṣe, oun ni a o si ṣe fun yin; iru oṣuwọn ti eyin ba fi wón, oun ni a o si fi wón fun yin.

3. Eetise ti iwọ si nwo ẹrún igi ti nbẹ ni oju arakunrin rẹ, şugbọn iwọ kò kiyesi ití igi ti nbẹ ni oju ara rẹ?

4. Tabi iwọ o ti ṣe wi fun arakunrin rẹ pe, 'Jẹ ki emi yọ ẹrún igi ti nbẹ ni oju rẹ', si wo o, ití igi nbẹ ni oju iwọ ti-kararẹ?

5. Iwọ àgàbàgebè, kókọ yọ ití igi jade kuro ni oju rẹ ná, nigba naa ni iwọ o si tó riran gbangba lati yọ ẹrún igi ti nbẹ ni oju arakunrin rẹ kuro.

6. E máṣe fi ohun mímọ fun ajá, ki ẹ má si ṣe sọ perli yin siwaju ẹlédè, ki wón má baa fi eṣe tẹ wón mólè, wón a si yipada ẹwẹ, wón a si bù yín sán. (Owe 9:7,8; A.A. 13:45.)

Ilana bi a ti ṣe ngbadura. (Luk 11:9-13.)

7. Bèèrè, a o si fifun yin; wá kiri, eyin o si rí; kànkùn, a o si si i silẹ fun yin! (Mk 11:24; Jhn 15:7; 16:23,24; Jak 4:3; 1 Jhn 3:22; 5:14,15.)

8. Nitori ẹnikenì ti o bèèrè nri gbà; ẹnì ti o ba si wá kiri nrí; ẹnì ti o ba

si kànkùn, ni a o si i silẹ fun. (Jer 29:12,13.)

9. Tabi okunrin wo ni ti nbẹ ninu yin, bi omọ rẹ bèèrè àkàrà, ti o jẹ fi okuta fun un?

10. Tabi bi o bèèrè ẹja, ti o jẹ fun un ni ejò?

11. Njẹ bi ẹyin ti i se eniyan buburu bá mọ bi a ti nfi ẹbùn rere fun awọn omọ yin, melomelo ni Baba yin ti nbẹ ni ọrun yoo fi ohun rere fun awọn ti o bèèrè ọwọ rẹ?

12. Nitori naa gbogbo ohunkohun ti ẹyin bá nfẹ ki eniyan o se si yin, beẹ ni ki ẹyin o se si wọn gẹgẹ; nitori eyi ni ofin ati awọn woli." (Luk 6:31; Rom 13:8-10; Gal 5:14.)

Ọnà tóóró ati gbighòdòrò.

13. Ẹ bá ẹnu-ona hihá wólé; gbòdòrò ni ẹnu-ona naa, ati ori ẹbùú ni oju-ona naa ti o lọ si ibi iparun; ọpọlọpọ ni awọn ẹni ti nba ibẹ wólé. (Luk 13:24.)

14. Nitori hihá ni ẹnu-ona naa, ati tóóró ni oju-ona naa, ti o lọ si ibi iyè! diẹ ni awọn ẹni ti o wá a."

Bi a ti se mọ woli èké.

15. "Ẹ maa kiyesi awọn èké woli ti o ntọ yin wá ni àwọ àgùtàn, şugbọn apanijẹ ikookò ni wón ni inú. (Jer 23:16; Matt 24:11,24; Mk 13:22; 2 Pet 2:1; 1 Jhn 4:1; Ifh 16:13; 19:20; 20:10; A.A. 20:29.)

16. Eso wón ni ẹyin yoo fi mọ wón. Eniyan a maa ká eso àjàrà lori ẹgún ògán bi, tabi eso ọpọtọ lara ẹwón? (Matt 12:33; Mk 3:10; Jms 3:12.)

17. Beẹ gẹgẹ, gbogbo igi rere ni nso eso rere; şugbọn igi buburu naa nso eso buburu.

18. Igi rere kò lè so eso buburu, beẹ ni igi buburu kò sì lè so eso rere.

19. Gbogbo igi ti kò bá so eso rere, ni a nge lulẹ, ti a si nso sinu iná. (Matt 3:10; Luk 3:9; Jhn 15:2,6.)

20. Nitori naa nipa eso wón ni ẹyin yoo fi mọ wón."

Pipe oruko Oluwa ati şise ife Rẹ.

21. "Ki i se gbogbo ẹni ti npe mi ni

'Oluwa, Oluwa', ni yoo wọ ijọba ọrun; bikoşe ẹni ti nşe ife Baba mi ti nbẹ ni ọrun. (Hos 8:2; Matt 25:11,12; A.A. 19:13; Rom 2:13; Jms 1:22.)

22. Ọpọlọpọ eniyan ni yoo sọ fun mi ni ọjọ naa pe, 'Oluwa, Oluwa, awa kò ha sọtele ni orukọ rẹ, ati ni orukọ rẹ kọ ni a fi lé awọn ẹmí ẹşù jade, ati ni orukọ rẹ kọ ni a fi se ọpọ şe iyanu nla bí?' (Matt 25:12; Luk 13:25-27.)

23. Nigba naa ni emi o si jẹwọ fun wón pe, 'Emi kò mọ yin rí, ẹ kuro ọdọ mi, ẹyin onişe ẹşè!' (O.D. 6:8; Matt 25:12; Luk 13:25,27.)

24. Nitori naa ẹnikẹni ti o ba gbọ ọrọ mi wónyí, ti o ba si se wón, emi o fi wé ọlọgbọn eniyan kan, ti o kọ ilẹ rẹ si ori apáta: (Luk 6:47-49; Jms 1:22-25.)

25. Ojò si rọ, ikun omi si dé, afẹfẹ si fẹ, wón si rọlu ile naa; kò si wó, nitori ti a fi ipilẹ rẹ sọlẹ lori apáta.

26. Ẹnikẹni ti o ba si gbọ ọrọ mi wónyí, ti kò si se wón, oun ni emi o fi wé aşıwèrè (òmùgò) eniyan kan ti o kọ ile rẹ si ori iyanrin:

27. Ojò si rọ, ikun omi si de, afẹfẹ si fẹ, wón si rọlu ile naa, ó si wó, wiwo rẹ si pọ púpọ."

28. Nigba ti Jesu pari gbogbo ọrọ wónyí tán, ẹnu yà gbogbo eniyan si èkọ rẹ: (Matt 11:1; 13:53; 19:1; 26:1; 13:54; Mk 1:22; 6:2; Luk 4:32; Jhn 7:46.)

29. Nitori o nkọ wón bi ẹni ti o ni aşe, ki i síi se bi awọn akòwé.

ORI 8.

Awọn işe iyanu Jesu Kristi. (Mk 1:40-45; Luk 5:12-16.)

NIGBA ti o ti ori okè sọkalẹ, ọpọ eniyan ntọ ọ lẹhin;

2. Si wo o, adètẹ kan wá, o teriba fun un, o wi pe, "Oluwa, bi iwọ bá fẹ, iwọ lè sọ mi di mimọ." (Matt 9:18; 15:25; 18:26; 20:20; Jhn 9:38.)

3. Jesu si na ọwọ rẹ, o fi kàn án wi pe, "Mo fẹ, iwọ di mimọ!" Lojukan naa ẹtẹ rẹ si mọ.

4. Jesu si wi fun un pe, "Wo o, máşe sọ fun ẹnikan; şugbon maa bá ọ̀nà rẹ̀ lẹ̀, fi ara rẹ̀ hàn fun awon alufa, ki o si fun won ni ẹ̀bùn ti Mose palaşe ni ẹ̀ri fun won!" (Lef 14:3,4,10; Mk 3:12; 5:43; 7:36; 8:30; 9:9.)

Jesu wo omọ Balogun ọ̀rún sà. (Luk 7:1-10.)

5. Nigba ti Jesu si wọ Kapernaumu, Balogun ọ̀rún kan tò ọ̀ wá, o nbẹ̀ẹ̀,

6. O si nwi pe, "Oluwa, omọ-òdò mi dubulẹ̀ àrùn ẹ̀gbà ni ile, o ni irora pupọ̀."

7. Jesu si wi fun un pe, "Emi mbò wá mu un larada."

8. Balogun ọ̀rún naa sì dáhùn, pe, "Oluwa, emi kò yẹ ti iwo iba fi wọ abẹ̀ ọ̀rùlé mi; şugbon sọ kíkì ọ̀rò kan, a o si mu omọ-òdò mi laradá. (Psm 107:20.)

9. Eni ti o wà lábẹ̀ aşe sàà ni emi, emi sì ní omọ-ogun lẹ́hin mi: mo wi fun ẹnikan pe, 'Lọ!' a sì lẹ̀: ati fun ẹ̀ni-keji pe, 'wá!', a sì wá; ati fun omọ-òdò mi pe, 'şe eyi!' a sì şe é."

10. Nigba ti Jesu gbọ, ẹ̀nu yà á, o si wi fun awon ti o ntọ ọ̀ lẹ́hin pe, "Lootọ̀ ni mo wi fun yin, emi kò rí igbagbọ̀ nla bi iru eyi rí, rárá kiişe ni Israẹli.

11. Mo si wi fun yin, opolopo eniyan ni yoo ti apá ilà-oorùn ati apá iwọ̀-òòrùn wá, won a si bá Abrahamu, ati Isaaki, ati Jakobu jókòò ni ijọba ọ̀run. (Isa 49:12; 59:19; Mal 1:11; Luk 13:29; A.A. 10:45.)

12. Şugbon awon omọ ijọba ni a o sọ sinu okùnkùn lóde, nibẹ̀ ni ẹ̀kún ati ipahinkeke yoo gbé wá." (Matt 13:42,50; 22:13; 25:30; Luk 13:28.)

13. Jesu si wi fun balogun ọ̀rún naa pe, "Maa lẹ̀, bi iwo si ti gbàgbọ̀, beẹ̀ ni kí o rí fun ọ̀!" A si mu omọ-òdò rẹ̀ láradá ni wakati kan naa.

Jesu wo àna Peteru sà. (Mk 1:29-34; Luk 4:28-41.)

14. Nigba ti Jesu si wọ ile Peteru lẹ̀, o rí iyá aya rẹ̀ ni idubulẹ̀ àisàn ibà. (1 Kor 9:5.)

15. O si fi ọ̀wọ̀ kàn án ni ọ̀wọ̀, ibà naa si fi i silẹ̀; oun si dide, o si nşe ẹ̀jẹ́ wọ̀n.

16. Nigba ti o si di àşalẹ̀, won gbe opolopo awon ẹ̀ni ti o ni ẹ̀mí ẹ̀şù wá sọdọ̀ rẹ̀: o si fi ọ̀rò rẹ̀ lẹ̀ awon ẹ̀mí naa jade, o si mu awon olókùnrùn larada:

17. Ki eyi ti a sọ lati ẹ̀nu woli Isaiah le şe, pe, "Oun tikararẹ̀ gba ailera wa, o si nru àrùn wa." (Isa 53:4.)

Omọ-ẹ́hin ti o ni ipinnu ati omọ-ẹ́hin ti kò ni ipinnu. (Luk 9:57-62.)

18. Nigba ti Jesu ri opolopo eniyan lodọ̀ rẹ̀, o paşe fun won lati lẹ̀ si apa keji adágún. (Mk 4:35; Luk 8:22.)

19. Akowe kan si tò ọ̀ wá, o wi fun un pe, "Olukoni, emi o maa tò ọ̀ lẹ́hin nibikibi ti iwọ̀ nlọ̀!"

20. Jesu si wi fun un pe, "Awon kòlòkòlò ni ihò, awon ẹ̀yẹ̀ oju ọ̀run ní itẹ̀; şugbon Omọ-eniyan kò ní ibi ti yoo fi ọ̀rì rẹ̀ le."

21. Ekeji ninu awon omọ-ẹ́hin rẹ̀ si wi fun un pe, "Oluwa, jẹ̀ kí emi kòkọ̀ lẹ̀ sinkú baba mi ná!"

22. Şugbon Jesu wi fun un pe, "Iwo maa tò mi lẹ́hin, si jẹ̀ kí awon òkú maa sin òkú ara won!" (Matt 9:9; Jhn 1:43; 21:19.)

Jesu dá igbì omi òkun duro. (Mk 4:36-41; Luk 8:22-25.)

23. Nigba ti o si bọ̀ sinu okò-ojuomi awon omọ ẹ́hin rẹ̀ tè lẹ̀ e.

24. Si wo o, afẹ́fẹ̀ nla dide ninu òkun tobeẹ̀ ti riru omi fi bọ̀ okò-ojuomi naa mọ̀lẹ̀; şugbon oun sùn.

25. Awon omọ-ẹ́hin rẹ̀ tò ọ̀ wá, won ji i, won wi pe, "Oluwa, gbà wá: awa gbé!"

26. O si wi fun won pe, "Eeşe ti ẹ̀yin fi şe ojo beẹ̀, ẹ̀yin onigbagbọ̀ kekere!" Nigba naa ni o dide, o si bá afẹ́fẹ̀ ati òkun wí; idákẹ́rọ̀rọ̀ sì de. (Matt 6:30; 14:31; 16:8; Psm 65:7; 89:9.)

27. Şugbon ẹ̀nu ya awon okunrin naa, won wi pe, "Iru eniyan wo ni eyi, ti afẹ́fẹ̀ ati omi òkun pàápàá ngbọ̀ tirẹ̀?"

Jesu lé awon emi esu jade. (Mk 5: 1-20; Luk 8:26-39.)

28. Nigba ti o si dé apa keji ni ilé awon *Gagesene, awon okunrin meji elémi esù pade rẹ, won nti inu iboji jade, won rorò gidigidi tobẹ ti enikan kò lẹ koja ni onà ibẹ.

29. Si wo o, won kigbe soke pe, "Kinni awa ni se pelu rẹ, Jesu iwọ omọ Olurun? iwọ wá lati dá wá lóró ki o tó tó àkókò?" (2 Sam 16:10; Mk 1:24; Jhn 2:4.)

30. Agbo ọpọ elédè ti nje nbe ni onà jinjin diẹ si won.

31. Awon emi esù naa si be ẹ, pe, "Bi iwọ bá lé wa jade, je ki a lọ sinu agbo elédè yii!"

32. O si wi fun won pe, "E maa lọ!" Nigba ti won si jade, won lọ sinu agbo elédè naa; si wo o, gbogbo agbo elédè naa si ró gílri sòkalẹ bèbè-odò bọ sinu okun, won si sẹgbé sinu omi.

33. Awon eni ti nsọ won si sá, won si lọ si ilú, won röhin ohun gbogbo, ati ohun ti a se fun awon elémi esù naa.

34. Si wò ọ, gbogbo ara ilu naa si jade wá pade Jesu; nigba ti won si ri i, won be ẹ pe, ki o kuro ni agbẹgbẹ won. (1 A.Ọba 17:18; Luk 5:8; A.A. 16:39.)

ORI 9.

Jesu mu aro larádà o si dariji í. (Mk 2:1-12; Luk 5:17-26.)

O si bọ sinu okò-ọjuomi, o rekojá, o si wá si ilu oun tikararẹ. (Matt 4:13.)

2. Si kiyesi i won gbe okunrin alárùn ègbà kan wá sọdọ rẹ, o dubulẹ lori akéte; nigba ti Jesu ri igbagbo won, o wi fun elégbà naa pe, "Omokunrin, tújúká, a dári èşẹ rẹ jì ọ!" (Matt 9:22; Mk 6:50; 10:49; A.A. 23:11.)

3. Si kiyesi i, awon kan ninu awon akowe nsọ ninu ara won pe, "Okunrin yii nsọdò-òdi."

(28) *Awon ara ilu 'Gadara' ni a npe ni 'Gergesene': bi-beli miran pe e ni 'Gadarene.'

4. Jesu si mọ èrò-inú won, o wi pe, "Nitori kinni eyin se nro buburu ninu yin? (Matt 12:25; 16:8; 9:47; 11:17.)

5. Ewo ni o rorun ju, lati sọ pe, 'A dari èşẹ rẹ jì ọ;' tabi lati sọ pe, 'Dide, ki o si maa rin?'

6. Şugbon ki eyin lẹ mọ pe, Omọ eniyan ni agbara ni ayé lati dari èşẹ jì ni," (o si wi fun alárùn ègbà naa pe.) "Dide, si gbe akete rẹ, ki o si maa lọ ile rẹ."

7. O si dide, o si lọ si ile rẹ.

8. Nigba ti ijo eniyan si ri i, enu ya won, won yin Olurun logo, ti o fi iru agbara bayii fun eniyan. (Matt 5:16; 15:31; Luk 7:16; 13:13; 17:15; 23:47; Jhn 15:8; A.A. 4:21; 11:18; 21:20.)

A pe Matteu. (Mk 2:13-17; Luk 5:27-32.)

9. Bi Jesu si ti nrekoja lati ibẹ lọ, o ri okunrin kan ti a npe ni Matteu jókò ni ibode; o si wi fun un pe, "Maa tò mí lehin." Osi dide o ntọ lẹhin.

10. O si se, bi Jesu ti jókò ti ounje ninu ile, si kiyesi i, ọpọ awon agbowode ati eléşẹ wá, won si ba a jókò pelu awon omọ-ehin rẹ.

11. Nigba ti awon Farisi si ri i, won wi fun awon omọ-ehin rẹ pe, "Eese ti Olukọ yin fi nba awon agbowode ati awon eléşẹ jeun pọ?" (Matt 11:19; Gal 2:15.)

12. Şugbon nigba ti Jesu gbó, o wi fun won pe, "Awon tí ara won le kò fẹ oníşẹgùn, bikoşẹ awon ti ara won kò dá.

13. E lọ ki ẹ si kọ bi a ti nmọ eyi si, Aanu ni emi nfe, ki i se ẹbọ: nitori emi kò wá lati pe awon olododo, bikoşẹ awon eléşẹ si ironupiwada." (Hos 6:6; Mk 6:6-8; Matt 12:7; 1 Tim 1:15.)

Ibéeře nipa ààwẹ gbigba. (Mk 2:18-22; Luk 5:33-39.)

14. Nigba naa ni awon omọ-ehin Johanu tò ọ wa wi pe, "Eese ti awa ati awon Farisi fi ngbààwẹ, şugbon awon

omọ-ẹhin rẹ ko gbààwẹ." (Luk 18:12.)

15. Jesu si wi fun wọn pé, Njẹ awọn omọ ilé-iyawo ha lè sọfọ nigba ti okọ iyawo nbẹ lodo wọn? Şugbọn ojo nbọ nigba ti a o gba okọ iyawo lowo wọn, nigba naa ni wọn o gbààwẹ (Jhn 3:29; A.A. 13:2,3; 14:23.)

16. Kò si ẹni ti nfi irépé-aşo titun lẹ ògbólògbó ẹwù, nitori eyi ti a fi lẹ ẹ yoo ya ni oju lilẹ rẹ, aşo naa yo si fàya pupọ si i. (Luk 5:36.)

17. Bẹẹ ni kò si ẹni ti nfi waini titun sinu ògbólògbó igò-awọ; bi a ba şe bẹ, igo-awọ yoo bẹ, waini yoo si tu jade, igo-awọ yoo si şègbé; şugbọn waini titun ni won nfi sinu igo-awọ titun, awọn mejeeji yoo si şe fi pamó,"

Işẹ iyanu Jesu. (Isun ẹjẹ.) (Mk 5:21-43; Luk 8:40-56.)

18. Bi o ti nsọ nkan wònyii fun wọn, kiyesi i, ijoye kan tò ọ wá, o si tẹriba fun un, wi pe, "Omọbinrin mi kú ninsinyii, şugbọn wa fi ọwọ rẹ le e; oun ó si yè." (Matt 8:2; Jhn 9:38.)

19. Jesu dide, o si ba a lọ, ati awọn omọ-ẹhin rẹ.

20. Si kiyesi i, obinrin kan ti o ni isun ẹjẹ ni odún mejila, o wá sehin rẹ, o fi ọwọ kan isétí aşo rẹ (Matt 14:36; Mk 3:10; Luk 6:19.)

21. Nitori o wi ninu ara rẹ pe, "Bi mo há saa lẹ fi ọwọ kàn aşo rẹ, ara mi yoo dá."

22. Nigba ti Jesu si yi ara rẹ pada ti o ri i, o wi pe, "Omọbinrin, tujuka, igbagbọ rẹ mu ọ lara dá." A si mu obinrin naa larada ni wakati kan naa. (Mk 10:52; Luk 7:50; 17:19; 18:42; Matt 9:9; 15:28.)

23. Nigba ti Jesu si de ile ijoye naa, o ba awọn afonfèrè ati ọpọ eniyan ti wọn npariwo (2 Kro 35:25; Jer 9:17; 16:6; Esk 24:17.)

24. O wi fun wọn pe, "E tóká; nitori omọbinrin naa kò kú, sisun ni ó sùn. Wọn si fi rerin ẹlẹyà. (wo Jhn 11:13; A.A. 20:10.)

25. Şugbọn nigba ti wọn ti awọn eniyan jade, o wole lọ, o si fa omọbinrin naa ni ọwọ soke; bẹẹ ni omọbinrin naa si dide.

26. Okikí si kàn ká ilẹ naa gbogbo.

Afójú riran, odi si fohun.

27. Nigba ti Jesu si jade nibẹ, awọn okunrin afoju meji tò ọ lehin, won kigbe soke pe, "Iwo omọ Dafidi, şaanu fun wa." (Matt 15:22; Mk 10:47,48; Luk 18:38,39.)

28. Nigba ti o si wọ ile, awọn afoju naa tò ọ wá: Jesu bi wọn pe, "Eyin gbagbọ pe mo lẹ şe eyi?" wọn wi fun un pe, "Bẹẹ ni, Oluwa."

29. Nigba naa ni o fi ọwọ bà wọn ni oju, o wi pe, "Ki o ri fun yin gege bi igbagbọ yin." (wo ẹşẹ 22; Matt 8:13.)

30. Oju wọn si là; Jesu si kilò fun wọn gidigidi, pe, "Kiyesi i, ki ẹ mąşe je ki ẹnikan o mọ." (Matt 8:4; 17:9.)

31. Şugbọn nigba ti wọn lọ, wọn ròhin rẹ yi gbogbo ilu naa ká. (Mk 7:36.)

32. Bi wọn ti njade lọ, wò ó, wọn mú okunrin odi kan tò ọ wá, ti o ni ẹmi ẹşù. (Matt 12:22-24; Luk 11:14.)

33. Nigba ti a le ẹmí ẹşù jade, odi naa si fohun; ẹnu si ya awọn eniyan, wọn wi pe, "A kò ri iru eyi ri ni Israẹli."

34. Şugbọn awọn Farisi wi pe, "Agbara olori awọn ẹmi ẹşù ni o fi nlẹ awọn ẹmí ẹşù jade." (Matt 12:24; Mk 3:22; Luk 11:15.)

Işẹ iranşẹ yii nfẹ oşişẹ pupọ.

35. Jesu si lọ si gbogbo ilu-nla ati iletò, o nkoni ninu sinagogu wọn, o si nwaasu ihinrere ijoba, o si nşẹ iwòsàn gbogbo àrùn ati gbogbo àisàn. (Mk 6:6; Luk 13:22.)

36. Şugbọn nigba ti o ri ọpọ eniyan, aanu wọn şe é, nitori ti àárẹ mu wọn, wọn si tuka kiri bi awọn agutan ti kò ní olùşó. (Mk 6:34; Esk 34:5; Sek 10:2.)

37. Nigba naa ni o wi fun awọn omọ-ẹhin rẹ pe, "Lootọ ni ikore pọ, şugbọn awọn alágbàşe kò tó nkan; (Luk 10:2; Jhn 4:35.)

38. Nitori naa ẹ gbadura si Oluwa ikórè ki ó lè rán awọn alágbàse sinu ikórè rẹ."

ORI 10.

Oruko awọn omọ ehin mejila pelu isẹ won. (Mk 6:7-13; Luk 9:1-16.)

NIGBA ti o si pe awọn omọ-ehin rẹ mejila sódò rẹ, o fi agbara fun won lori awọn ẹmí àimò, lati maa lé won jade ati lati ẹ iwòsàn gbogbo àrùn ati gbogbo àisàn. (Mk 3:13-15; Luk 6:14-16; A.A. 1:13.)

2. Oruko awọn aposteli mejila naa niwonyii; eyi ekinni ni Simoni, ẹni ti a npe ni Peteru, ati Anderu arakunrin rẹ; Jemisi omọ Sebede, ati Johanu arakunrin rẹ.

3. Fillipi, ati Bartolomeu; Tòmasi, ati Matteu ti o jẹ agbowode; Jemisi omọ Alfeu, ati Lebbeu, ẹni ti a npe ni Taddeu;

4. Simoni ara Kana, ati Judasi Iskariotu, ẹni ti o fi i hàn. (Luk 6:15; A.A. 1:13; Jhn 13:26.)

5. Awọn mejila wonyii ni Jesu rán lọ, o si paṣe fun won pe, "E mase lọ si ona awọn keferi, ẹ má si ẹ wọ ilu awọn ara Samaria; (Luk 9:52; A.A. 8:5,25.)

6. Sugbọn ẹ kuku tọ awọn agutan ile Israẹli ti o sọnu lọ (Matt 15:24; Esk 34:5.)

7. Bi ẹyin ti nlọ, ẹ maa waasu, pe, 'Ijoba ọrun kù si dèdè.' (Matt 3:2; Luk 10:9.)

8. E maa ẹ iwòsàn fun awọn olókùnrùn, ẹ sọ awọn adètẹ di mímò, ẹ si ji awọn òkú dide, ki ẹ si maa lé awọn ẹmí ẹsù jade: ọfẹ ni ẹyin gbà á, ọfẹ ni ki ẹ fi funni.

9. E mase pèsè wura, tabi fadaka, tabi idẹ sinu apo ọjá-igbánu yin;

10. Tabi àpò fun àjò yin, ki ẹ mase mu ẹwu meji, tabi bata, tabi ọpá; ounjẹ oniṣe yẹ fun un. (1 Kor 9:7; 1 Tim 5:18.)

11. Ilu-kilu tabi ilétò-kiletò ti ẹyin bá wò, ẹ wá ẹni ti o bá yẹ nibẹ ri, nibẹ

ni ki ẹ si gbe titi ẹyin o fi kuro nibẹ. 12. Nigba ti ẹyin bá si wọ ile kan, ẹ ki i.

13. Bi ile naa ba si yẹ, ki alaafia yin o bà sori rẹ; sugbọn bi kò bá yẹ, ki alaafia yin o pada sódò yin.

14. Ẹnikẹni ti kò bá si gbà yin, ti kò si gbọ ọrọ yin, nigba ti ẹyin ba jade kuro ni ile naa tabi ni ilu naa, ẹ gbọn ekuru esẹ yin silẹ. (Luk 10:10,11; A.A. 13:51; 18:6.)

15. Lootọ ni mo wi fun yin, yoo sà fun ile Sodomu ati Gomorra ni ọjọ idajọ jù fun ilu naa lọ. (Matt 11:22.)

Awọn iranṣe ati iru ijiya won. (Mk 13:9-13; Luk 21:12-19.)

16. "Wo o, mo rán yin lọ geṣe bi àgùtàn saarin ikookò; nitori naa ki ẹyin o gbọn bi ejo, ki ẹ si ẹ oníwà tutu bi àdàbà. (Luk 10:3; Rom 16:19.)

17. Sugbọn ẹ sọra lódò eniyan; nitori won yoo fi yin lé awọn igbimò lówò, won o si nà yin ninu sinagogu won.

18. A o si mu yin lọ siwaju awọn baale ati awọn ọba nitori oruko mi, fun ẹri si won ati si awọn keferi. (A.A. 25:24-26.)

19. Nigba ti won bá si fi yin lé won lówò, ẹ mase ẹsaniyan pe, bawo tabi kinni ẹyin o sọ? Nitori ti a o fi ohun ti ẹyin yoo sọ fun yin ni wakati kannaa.

20. Nitori pe kii ẹ ẹyin ni o nsòrò, sugbọn Ẹmí Baba yin ni nsòrò ninu yin (2 Sam 23:2; Jhn 16:7-11; A.A. 4:8.)

21. Arakunrin, yoo si fi arakunrin rẹ fun pipa, ati baba yoo si fi omọ rẹ fun pipa; awọn omọ yoo si dide si awọn obi won, won o si mu ki a pa won.

22. Gbogbo eniyan yoo si korira yin nitori oruko mi; sugbọn ẹni ti o bá forití i titi de opin, oun naa ni a o gbàlà. (Luk 21:17; Dan 12:12; Matt 24:13; Mk 13:13.)

23. Sugbọn nigba ti won bá ẹ inu-nibini si yin ni ilu kan ẹ sá lọ si òmiràn lootọ ni mo sáa wi fun yin, ẹyin ki yoo

lè tii la gbogbo ilu Israèlì já tán titi ọmọ eniyan yoo fi dé.

A mu awọn ọmọ-ẹhin lókàn le. (Luk 12:2-9.)

24. “Ọmọ-ẹhin ki i ju olùkọ rẹ lẹ, bẹẹ ni ọmọ-ọdọ ki i ju ọgá rẹ lẹ. (Luk 6:40; Jhn 13:16; 15:20.)

25. O tó fun ọmọ-ẹhin ki o dabi olùkọ rẹ, ati ọmọ-ọdọ ki o dabi ọgá rẹ. Bi wọn bá pe baale ile ni Beelsebubu, melomelo ni awọn ara ile rẹ? (Matt 12:23; Mk 3:22; Luk 11:15.)

26. “Nitori naa ẹ má bèrù wọn; nitori ti kò si ohun ti a bò, ti ki yoo farahàn; ati eyi ti o farasin, ti a ki yoo mò. (Mk 4:22; Luk 8:17; 12:2,3.)

27. Ohun ti mo bá wi fun yin ni okùnkùn, oun ni ki ẹyin o sọ ni imólẹ; ati eyi ti ẹyin gbọ si eti ni ki ẹ kede rẹ lori òrùlẹ.

28. Ẹ má bèrù awọn ẹni ti npa ara, sugbọn ti wọn kò lè pa ọkàn: sugbọn ẹ kúkú bèrù ẹni ti o lè pa ara ati ọkàn run ni ọrun-apadi (Gehenna). (Isa 8:12,13; Heb 10:31.)

29. Ologosẹ meji kọ ni a ntà ni ówó idẹ kekere kan? Bẹẹ ni ko si ọkan ninu wọn ti yoo şubu silẹ lehin Baba yin.

30. Sugbọn gbogbo irun ori yin ni a kà pé şanşán. (Luk 21:18; A.A. 27:34.)

31. Nitori naa ẹ má bèrù; ẹyin ní iye lori ju ọpọ ológosẹ lẹ.

32. Nitori naa ẹnikẹni ti o ba jẹwọ mi niwaju eniyan oun ni emi o jẹwọ pelu niwaju baba mi ti nbẹ ni ọrun. (Rom 10:9; 2 Tim 2:12; Ifh 3:5.)

33. Sugbọn bi ẹnikan ba si sẹ mi niwaju eniyan, oun naa ni emi o sẹ niwaju Baba mi ti nbẹ ni ọrun.

A sọ fun awọn ọmọ-ẹhin lati gbe agbelebu wọn.

34. “Ẹ máşẹ rò pé emi wá rán alaa-fia si ayé, emi kò wá rán alaa-fia bikoşẹ idà. (Luk 12:51-53; Mk 13:12.)

35. Mo wá lati ya ọmọkunrin nipa si baba rẹ, ati ọmọbinrin nipa si iya rẹ, ati aya-ọmọ si iya-ọkọ rẹ. (Mika 7:6.)

36. Awọn ara-ile eniyan si ni ọtá rẹ. (Mika 7:6.)

37. Ẹni ti o ba fẹ baba tabi iya jù mi lẹ, kò yẹ ni temi; ẹni ti o bá fẹ ọmọkunrin tabi ọmọbinrin jù mi lẹ, kò yẹ ni temi; (Luk 14:26.)

38. Ẹni ti kò ba si gbe agbelebu rẹ, ki o maa tọ mi lehin, ko yẹ ni temi. (Matt 16:24.)

39. Ẹni ti o bá ri ọkàn rẹ, yoo sọ ọ nu; ẹni ti o ba si sọ ọkàn rẹ nù nitori mi ni yoo si ri i. (Matt 16:25; Luk 17:33; Jhn 12:25.)

A fi èrè ti o wà ninu titẹle Jesu han.

40. “Ẹni ti o ba gbà yin, o gbà mi; ẹni ti o bá si gbà mi, o gba ẹni ti o rán mi. (Luk 9:48; Jhn 12:44; Gal 4:14.)

41. Ẹni ti o ba gba wólí ni orukọ wólí, yoo jẹ èrè woli; ẹni ti o bá si gba olododo ni orukọ olododo yoo jẹ èrè olododo.

42. Ẹnikẹni ti o bá fi ago omi tutu fun ọkàn ninu awọn kékeré wọnyí mu nitori orukọ ọmọ-ẹhin, lootọ ni mo wi fun yin, ki yoo pàdánù èrè rẹ.” (Matt 25:40; Heb 6:10.)

ORI 11.

NIGBA ti Jesu pari àşẹ rẹ tán fun awọn ọmọ-ẹhin rẹ mejila, o ti ibẹ koja lẹ lati maa kọni, ati lati maa waasu ni awọn ilu wọn gbogbo.

Işẹ aşegbẹhin ti Johanu Onítẹbọmi. (Luk 7:18-35.)

2. Nigba ti Johanu gburo işẹ Kristi ninu tubu, o rán awọn ọmọ-ẹhin rẹ mejì. (Matt 14:3; Mk 6:17; Luk 9:7.)

3. O si sọ fun un pe, “Iwọ ni ẹni ti nbọ, tabi ki a maa reti ẹlòmíràn?” (Jhn 11:27.)

4. Jesu dahun o si wi fun wọn pe, “Ẹ pada lẹ, ẹ si sọ ohun wọnyí ti ẹyin gbọ, ti ẹ si ri fun Johanu:

5. Awọn afoju nriran, awọn amú-kún nrin, a nwẹ awọn adétẹ mọ, awọn aditi ngbọran, a nji awọn ọkú dide, a si nwaasu ihinrere fun awọn

òtòsì. (Isa 35:4-6; 61:1; Luk 4:18, 19.)

6. Alabukun-fun si ni ẹni náa ti ki yoo ri ohun ikòsè ninu mi." (Isa 8:14,15; Rom 9:32; 1 Pet 2:8.)

7. Nigba ti wọn sì lẹ, Jesu bèrè si sọ fun awọn eniyan niti Johanu pe, "Kinni ẹyin jade lẹ wò ni iju? Iféfé ti aféfé nmi? (Matt 3:1.)

8. Ani kinni ẹyin jade lẹ wo? Okunrin ti a wò ni aṣò féléfélé? Wo o, awọn ẹni ti nwò aṣò féléfélé nbẹ ni afin oḅa.

9. Ani kinni ẹyin jade lẹ ẹ? Lati lẹ wo wòlì? Lootọ ni mo wi fun yin, o si ju wòlì lẹ. (Luk 1:76.)

10. Nitori eyi yìí ni ẹni ti a ti kòwé nitori rẹ pe, 'Wo o, mo rán onisẹ mi siwaju rẹ, ẹni ti yoo tun ònà rẹ ẹ niwaju rẹ.' (Mal 3:1; Mk 1:2.)

11. Lootọ ni mo wi fun yin, Ninu awọn ti a bi ninu obinrin, kò si ẹni ti o tii dide ju Johanu Onítẹbomi lẹ; ẹgbẹ ẹni ti o kere jùlọ ni iḵoḅa ọrun pọ jù ú lẹ.

12. Lati igba ọjọ Johanu Onítẹbomi wá, titi o fi di isinsinyii ni iḵoḅa ọrun ti di ifagbara wò, awọn alagbara si fi ipa gbà á.

13. Nitori gbogbo awọn wòlì ati ofin nsótélẹ ni, ki Johanu to de.

14. Bi ẹyin o ba gbà á, eyi ni Elijah ti nbọ wá! (Mal 4:5; Matt 17:12; Luk 1:17.)

15. Ẹni ti o ba ni eti lati fi gbó, ki o gbó. (Matt 13,9,43; Mk 4:23; Ifh 13:9.)

16. "Ẹgbẹ kinni emi iba fi iran yìí wé? O dabi awọn ọmọ kekere ti njókódó ni ọjà ti wọn si nkepe awọn ẹlegbẹ wọn.

17. Ti wọn si nwi pe, 'Awa fun fere fun yin ẹyin kò jó; awa si sọfọ fun yin, ẹyin kò káanú!'

18. Nitori Johanu wá, kò jẹ, bẹẹ ni kò mu, wọn si wi pe, 'O ni ẹmi ẹṣù.'

19. Ọmọ-eniyan wá, o nẹ, o si nmu, wọn wi pe, 'Wo o, ọjẹun, ati ọmuti, ọrẹ awọn agbowode ati awọn ẹlẹṣẹ.' Ẹgbẹ sibe, a dá ọgbón láre nipa iṣe

rẹ. *(Lati ọdọ awọn ọmọ rẹ wá). (Matt 9:11; Luk 15:2.)

Idajo awọn alaironupiwada. (Luk 10:12-15.)

20. Nigba naa ni o bèrè si ba awọn ilu, nibi tí o ti ẹ ọpolọpọ iṣe agbara rẹ wí nitori ti wọn kò ronupiwada;

21. Ẹgbé ni fun iwọ, Korasini! ẹgbé ni fun iwọ, Betsaida! iba ẹ pe a ti ẹ iṣe agbara ti a ẹ ninu yin ni Tire ati Sidoni, wọn ibá ti ronupiwada lojọ pipé ninu aṣò ọfọ ati ninu eérú. (Jhn 3:7,8.)

22. Ẹgbẹ mo wi fun yin, yoo sán fun Tire ati Sidoni ni ọjọ idajo jù fun yin lẹ. (ẹṣe 24; Matt 10:15.)

23. Ati iwọ Kapernaumu, a o ha gbe ọ ga soke ọrun? A o rẹ ọ silẹ si **isà-òkú nitori iba ẹ pe a ti ẹ iṣe agbara ti a ẹ ninu rẹ ninu Sodomu, oun ibá wá tití di oni (Isa 14:12; 2 Pet 2:4,6; Jer 2:1; E.Jer. 2:1; Job 11:8.)

24. Ẹgbẹ mo wi fun yin, yoo sán fun ilẹ Sodomu ni ọjọ idajo jù fun iwọ lẹ. (Matt 10:15.)

Jesu ẹni ti o fi Baba hàn wá. (Luk 10:21,22.)

25. Lákókò naa ni Jesu dahun, o si wi pe, "Mo dupe ọwọ rẹ Baba, Oluwa ọrun ati ayé, nitori ti iwọ pa nkan wonyii mó kuro ni oju awọn ọlọgbọn ati amoye, iwọ si fi wọn hàn fun awọn ọmọ-ọwọ. (1 Kor 1:26-29.)

26. Bẹẹ naa ni, Baba, nitori bẹẹ ni o tọ ni oju rẹ.

27. Ohun gbogbo ni a fifun mi lati ọdọ Baba mi wá; kò si sí ẹni ti o mó Ọmọ, bikoṣe Baba; bẹẹ ni kò si ẹni ti o mó Baba bikoṣe Ọmọ, ati ẹnikẹni ti Ọmọ fẹ fi i hàn fun. (Matt 28:18; Jhn 3:35; 13:3; 17:2.)

28. E wa sọdọ mi gbogbo ẹyin ti nṣe-làálàá, ti a si di ẹrú wuwo le lori, emi o si fun yin ni isinmi. (Job 15:20; 27:13-23; Jer 31:25.)

(19) *(Awọn bibeli atijọ miran fi eyi kun un, ni ibamu pẹlu eyi ti a kọ si Luk. 7:35.)

(23) **isà-òkú ni itumọ ti o yẹ fun 'Sheol' (M.L.) ati 'Hades' (M.T.) ọrun-apadi ni 'Gehenna' ibi idanilóró ikẹhin fun alaigbagbo.

29. E gba àjàgà mi si orùn yin, ki e si maa kò èkò lódò mi; nitori oninu tútù ati onirèlè òkàn ni emi; eyin o si ri isinmi fun òkàn yin. (Jhn 13:15; Filp 2:5; 1 Pet 2:21; 1 Jhn 2:6; Jer 6:16.)

30. Nitori ajaga mi rórùn, erù mi si fúyè."

ORI 12.

Jesu, Oluwa ojò isinmi. (Mk 2:23-28; Luk 6:1-5.)

LAKOKO naa ni Jesu la aarin oko lókà ló ni ojò isinmi; ebi si npa awon omò-ehin rẹ, won si bèrẹ si ya ipé òka, won si nje. (Deut 23:25.)

2. Şugbon nigba ti awon Farisi ri i, won wi fun un pe, "Wo o, awon omò-ehin rẹ nşe eyi ti kò yẹ lati şe ni ojò isinmi." (eşẹ 10; Luk 13:14; 14:3; Jhn 5:10; 7:23; 9:16.)

3. O si wi fun won pe, "Eyin kò ha ka ohun ti Dafidi şe, nigba ti ebi npa a, ati awon ti nbẹ lódò rẹ: (1 Sam 21:6.)

4. Bi o ti wọ ile Olórùn ló, ti o si je akara ifihan, eyi ti kò tó fun un lati je, ati fun awon ti nbẹ lódò rẹ, bikoşe fun kikì awon alufa? (Eks 25:30; Lef 24:5,9.)

5. Tabi eyin kò ha ka a ninu ofin, bi o ti şe pe lojò isinmi awon alufa ti o wà ni tẹmpili nba ojò isinmi jẹ ti won si wà ni aijebe? (Num 28:9,10.)

6. Şugbon mo wi fun yin pe, eni ti o pò ju tẹmpili ló nbẹ nihin. (eşẹ 41,42.)

7. Şugbon eyin iba ti mò ohun ti eyi jẹ, 'Aanu ni emi nfẹ ki i şe ebọ,' eyin ki iba ti dá awon alaileşẹ lẹbi. (Hos 6:6; Matt 9:13.)

8. Nitori omò-eniyan ni Oluwa ojò isinmi."

Jesu wo okunrin ti owọ rẹ rọ sàni ni ojò isinmi. (Mk 3:1-6; Luk 6:6-11.)

9. Nigba ti o si kuro nibẹ, o ló sinu sinagogu won.

10. Si kiyesi i, okunrin kan wà nibẹ, ti owọ rẹ kan rọ, won si bi i pe, "O há tó lati muni-laradá ni ojò isinmi?" Ki won baa le fi eşun kàn án. (Luk 13:14; 14:3; Jhn 9:16.)

11. O si wi fun won pe, 'Okunrin wo

ni iba şe ninu yin, ti o ni agutan kan, bi o ba si bọ sinu iho ni ojò isinmi, ti ki yoo di i mu, ki o si fà á sókè? (Luk 14:5.)

12. Nje melomelo ni eniyan sàni ju agutan ló? Nitori naa ni o şe tó lati maa şe rere ni ojò isinmi." (Matt 10:31.)

13. Nigba naa ni o wi fun okunrin naa pe, "Na owọ rẹ," oun si nà án, owọ rẹ si pada bọ sipò rẹ gege bi ekeji.

14. Nigba naa ni awon Farisi jade ló, won si gbimò nitori rẹ bi awon iba ti şe pa a. (Matt 27:1; Mk 3:6; Luk 6:11; Jhn 5:18; 11:53.)

Jesu wo opo eniyan sàni. (Mk 3:7-12; Luk 6:17-19.)

15. Nigba ti Jesu si mò, o yẹ ara rẹ kuro nibẹ; opo ijo eniyan tó o lehini, o si mu gbogbo won larada (Matt 10:23; 19:2.)

16. O si kilò fun won pe, ki won mase fi oun han: (Matt 9:30.)

17. Ki eyi ti a ti enu wòlì Isaiah şo baa lè şe, pe,

18. "Wo iranşẹ mi, eni ti mo yàn; ayanfẹ mi, eni ti inu mi dùn si gidigidi: Emi o fi emi mi fun un, yoo fi idajo hàn fun awon keferi. (Isa 42:1-4.)

19. Oun ki yoo jà, ki yoo si kigbe; beş ni enikenì ki yoo gbọ ohùn rẹ ni igboro.

20. İyè ti a ti palara ni oun ki yoo şe, owu fitila ti nrú eefin ni oun ki yoo si pa, titi yoo fi mu idajo de işegun.

21. Oruko rẹ ni awon keferi yoo maa gbékèlè."

Jesu da awon Farisi lohùn ipenija won. (Mk 3:20-30; Luk 11:14-23.)

22. Nigba naa ni a gbe okunrin kan ti o ni emi eşu, ti o fójú, ti o si yadi, wá şodọ rẹ; o si mu un larada, ti afoju ati odi naa si şorọ ti o si riran. (Matt 9:33,23.)

23. Enu si ya gbogbo eniyan won si wipe, "Omò Dafidi ha kọ yii?" (Matt 9:27.)

24. Şugbon nigba ti awon Farisi

gbó, wọn wi pe, "Okunrin yí kò lé awọn èmí èsù jade, bikoşe nipa Beelsebúbù, olori awọn èmí èsù." (Matt 9:34; 10:25; Jhn 7:20; 8:52; 10:20.)

25. Jesu si mọ ero inu wọn, o si wi fun wọn pe, "Ijoba ki ijoba ti o bá yapa si ara rẹ, ni a nsọ di ahoro; ilúkí-lúú tabi ilekile ti o ba yapa si ara rẹ ki yoo duro. (Matt 9:4.)

26. Bi Satani bá si nle Satani jade, o yapa si ara rẹ; ijoba rẹ yoo ha şe lè duro?

27. Bi o ba si şepe nipa Beelsebúbù ni emi fi nle awọn èmí èsù jade, nipa tani awọn omọ yin fi nle wọn jade? Nitori naa ni wọn o fi maa şe onidajo yin. (Matt 9:34; 10:25; A.A. 19:13.)

28. Şugbọn bi o ba şe pe Emi Olorun ni emi fi nlé awọn èmí èsù jade, nje ijoba Olorun dé ba yin. (Dan 2:44; 7:14; Luk 1:33; 17:20,21.)

29. Tabi enikan yoo ti şe wọ ile alagbara lọ, ki ó si ko o ni èrù, bikoşe ki o kókó de alagbara naa? Nigba naa ni yoo si ko o ni ilé.

30. Eni ti kò bá wà pẹlu mi, o nşe lodi si mi; eni ti kò bá si ba mi kopò, o nfúnká. (Mk 9:40; Luk 9:50.)

31. Nitori eyi, mo wi fun yin, gbogbo iru eşekẹşe ati òrò-òdi ni a o dariji eniyan; şugbọn òrò-òdi si Emi Mimo, oun ni a ki yoo dariji eniyan. (Luk 12:10.)

32. Enikeni ti o ba nsòrò-òdi si Omọ-eniyan, a o dari rẹ ji i; şugbọn enikeni ti o ba nsòrò-òdi si Emi Mimo, a ki yoo dari rẹ ji i ni igbé-ayé yí, ati ni igbé-ayé ti nbò. (Matt 11:19; 13:55; Jhn 7:12,52.)

33. "Sọ igi di rere, eso rẹ a si di rere, tabi sọ igi di buburu eso rẹ a si di buburu: nitori nipa eso ni a fi nmọ igi (Matt 7:17; Luk 6:43,44.)

34. Eyin omọ paramólẹ, ẹ o ti şe sọ ohun rere nigba ti ẹ buru? Nitori ninu opolopo ohun ti inu ni enu nsọ. (Matt 3:7; 23:33; Luk 6:45.)

35. Eniyan rere lati inu işura rere okàn rẹ ni o nmu ohun rere jade wá:

ati eniyan buburu lati inu işura buburu ni o nmu ohun buburu jade wá.

36. Şugbọn mo wi fun yin, gbogbo òrò were ti eniyan nsọ, wọn o jihin rẹ ni ojo idajo.

37. Nitori nipa òrò rẹ ni a o fi da o lare, nipa òrò rẹ ni a o si fi da o lẹbi."

Ikilọ fun wiwá àmì. (Luk 11:29-32.)

38. Nigba naa ni awọn kan ninu awọn akowe ati Farisi dahun pe, "Olukoni, awa fẹ ri àmì lodo rẹ." (Matt 16:1; Mk 8:11,12; Jhn 2:18; 6:30; 1 Kor 1:22.)

39. Şugbọn o dahun o si wi fun wọn pe, "Iran buburu ati iran panşaga nwá àmì; kò si àmì ti a o fi fun un, bikoşe àmì Jona woli. (Matt 16:4.)

40. Nitori bi Jona ti gbe ọsán męta ati oru męta ninu ẹja; beẹ ni Omọ-eniyan yoo gbe ọsán męta ati oru męta ni inu ilẹ. (Jhn 1:17.)

41. Awọn ara Ninefe yoo dide pẹlu iran yí ni ojo idajo, wọn yoo si daa lẹbi: nitori wọn ronupiwada nipa iwaasu Jona; si wò ó, eni ti o pọ ju Jona lọ nbẹ nihinyí. (Jhn 1:2; Jhn 1:2; 3:5.)

42. Oba-binrin gusu yoo dide pẹlu iran yí ni ojo idajo, yoo si da a lẹbi: nitori o ti ikangun ayé wá gbó ogbọn Solomoni; si wò ó, eni ti o pọ ju Solomoni lọ nbẹ nihinyí. (1 A. Oba 10:2; 2 Kro 9:1.)

43. "Nigba ti èmí àlmọ kan ba jade kuro lara eniyan, a maa rin kiri ni ibi gbígbe, a maa wá ibi isinmi, beẹ ni ki yoo si rí.

44. Nigba naa ni yoo wi pe, 'Emi o padà lọ si ile mi, nibi ti mo gbe ti jade wá;' nigba ti o si de, o ba a, o sófo, a gba a mọ, a si şe e ni ọşó.

45. Nigba naa ni yoo lọ, yoo si mu emi meje miran pẹlu ara rẹ, ti o buru ju oun tikararẹ lọ; wọn yoo bó si inu rẹ, wọn yoo si gbe ibẹ; igbehin okunrin naa yoo si buru ju işaaju rẹ lọ, Beẹ gege ni yoo ri fun iran buburu yí pẹlu. (2 Pet 2:20.)

Awọn arakunrin ati arabinrin Jesu tòótó. (Mk 3:31-35; Luk 8:19-21.)

46. Nigba ti o nsoro wonyii fun awon eniyan, wo o, iya re ati awon arakunrin re duro lode, won nfe ba a soro. (Matt 13:55; Mk 6:3; Jhn 2:12; 7:3,5; A.A. 1:4; 1 Kor 9:5; Gal 1:9.)

47. Nigba naa ni enikan wi fun un pe, wo o, iya re ati awon arakunrin re duro lode, won nfe ba o soro.

48. Sugbon o dahun o si wi fun eni ti o so fun un, pe, "Tani iya mi? Ati tani awon arakunrin mi?"

49. O si na owore re si awon omoghin re, o wi pe, "E wo iya mi ati awon arakunrin mi!"

50. Nitori enikeni ti o ba nse ife Baba mi ti nbe ni orun, oun naa ni arakunrin mi, ati arabinrin mi, ati iya mi." (Jhn 15:14.)

ORI 13.

Owe Afunrugbin. (Mk 4:1-9; Luk 8:4-8.)

NI ojo kan naa ni Jesu ti ile jade, o si jokoo leti okun (Luk 5:3.)

2. Opolopo eniyan pejo sodo re, tobeje ti o fi bo sinu oko-ojuomi, o jokoo, gbogbo eniyan si duro leti okun.

3. O si fi owe ba won soro ohun pupo, o wi pe, "Wo o, afunrugbin kan jade lo lati funrugbin;

4. Bi o si ti nfun un, die bo si ebana, awon eye si wa, won si sa a je.

5. Die si bo sori ile apata, nibi ti ko ni erupe pupo; won si so jade logan, nitori ti won ko ni ijinle;

6. Nigba ti odun si goke, won jona, nitori ti won ko ni gbongbo, won si gbje.

7. Die si bo saarin egun; nigba ti egun si dagba soke, o fun won pa.

8. Sugbon omiran bo si ile rere, o si so eso, omiran ogogorun, omiran ogogota, omiran ogbogbon. (Gen 26:12.)

9. Eni ti o ba ni eti, ki o gbje." (Matt 11:15.)

Idi ti Jesu fi nfi Owe ko eniyan. (Mk 4:10-12; Luk 8:9-10.)

10. Awon omoghin re si to o wa, won bi i pe, "Eese ti iwo se nfi owe ba won soro?"

11. O si da won lohun pe, "Eyin ni a fifun lati mo ohun ijinle ijoba orun, sugbon awon ni a ko fifun. (Matt 11:25; 19:11; Jhn 6:65.)

12. Nitori enikeni ti o ba ni, oun ni a o fifun, oun o si ni lopolopo; sugbon enikeni ti ko ba ni, owore re ni a o si gba eyi naa ti o ni. (Matt 25:29; Luk 19:26.)

13. Nitori naa ni mo se nfi owe ba won soro; nitori ni riri, won ko ri, ati ni gbigbo, won ko gbje, beje ni ko ye won. (Jer 5:21; Esk 12:2.)

14. Si ara won ni asotele Isaiah woli si ti se, ti o wi pe, 'Ni gbigbo eyin o gbje, ki yoo si ye yin; ati riri eyin o ri, eyin ki yoo si moye. (Isa 6:9,10; Esk 12:2; Jhn 12:40; A.A. 28:26,27.)

15. Nitori ti aya awon eniyan yii sebje, eti won si wuwo lati gbje, oju won ni won si di; nitori ki won ma baa fi oju won ri, ki won ma baa fi eti won gbje, ki won ma baa fi aya won mo, ki won ma baa yipada, ki emi baa le mu won larada. (Heb 5:11.)

16. Sugbon ibukun ni fun oju yin, nitori ti won ri, ati fun eti yin, nitori ti won gbje. (Matt 16:17; Luk 10:23,24; Jhn 20:29.)

17. Looto ni mo saa wi fun yin, opolopo woli ati olododo ni nfe ri ohun ti eyin ri, won ko si ri won; won si nfe gbje ohun ti e gbje, won ko si gbje won." (Heb 11:13; 1 Pet 1:10, 11.)

Alaye lori owe afunrugbin. (Mk 4:13-20; Luk 8:11-15.)

18. "Nitori naa e gbje owe afunrugbin,

19. Nigba ti enikan ba gbje oro ijoba naa, ti ko ba si ye e, nigba naa ni enibuburu naa yoo wa, a si mu eyi ti a fun si aya re kuro, Eyi ni eni ti o gba irugbin leba ona. (Matt 4:23.)

20. Eni ti o si gba irugbin lori apata,

oun ni o gbọ ọrọ naa, ti o si fi ayọ gba a kánkán.

21. Şugbọn kò ni gbòngbò ninu ara rẹ, o si pẹ diẹ ni akoko kan; nigba ti wahala tabi inunibini si dide nitori ọrọ naa, lojukan naa yoo si kọsẹ (Matt 11:6.)

22. Eyi pẹlu ti o gbà irugbin saarin ègún ni ẹni ti o gbọ ọrọ naa: aniyán ayé yí, ati itanjẹ ọrọ si fun ọrọ naa pa, bẹ ni o si jẹ alailésó (Rom 12:2; 1 Kor 1:20; 2 Kor 4:4; Gal 1:4; Ef 2:2; Matt 19:23; 1 Tim 6:9,10,17.)

23. Şugbọn ẹni ti o gbà irugbin si ilẹ rere ni ẹni ti o gbọ ọrọ naa, ti o si ye e; oun ni o si so èso pẹlu, o si so omiran ogogorun, omiran ogogota, omiran ogbogbọn." (eş 8.)

Owe Alikama ati èpò. (Mk 4:26-29.)

24. Owe miran ni o pa fun wọn, pe; "Ijọba ọrun dabi ọkunrin ti o fun irugbin rere si oko rẹ: (Luk 13:18,20.)

25. Şugbọn nigba ti eniyan sùn, ọtá rẹ wá, o fun èpò sinu alikama, o si bá tirẹ lọ.

26. Şugbọn nigba ti eéhù rẹ sọ jade, ti o si so eso, nigba naa ni èpò farahàn pẹlu.

27. Bẹ ni awọn ọmọ-ọdọ baale naa tò ọ wá, wọn wi fun un pe, "Oluwa irugbin rere kọ ni iwọ fun sinu oko rẹ? Bawo ni o ti şe ni èpò buburu?"

28. O si wi fun wọn pe, "Ọta ni o şe eyi." Awọn ọmọ-ọdọ rẹ si bi i pe, "Iwọ ha fẹ ki a lọ fà wọn tu kuro?"

29. O si wi pe, "Bẹ kọ, nitori nigba ti eyin ba ntu èpò kuro, ki eyin má baa tu alikama pẹlu wọn.

30. E jẹ ki awọn mejeeji o dàgbà pọ títí di igba ikore: Lakoko ikore emi o si wi fun awọn olukore pe, E tete kó kó èpò jọ, ki ẹ di wọn ni ití lati fi ina sun wọn, şugbọn ẹ kó alikama sinu aba mi!" (Matt 3:12.)

Hóró mustadi. (Mk 4:30-32; Luk 13:18-19.)

31. Owe miran ni o pa fun wọn, pe, "Ijọba ọrun dabi hóró irugbin mu-

stardi kan, eyi ti ọkunrin kan mu ti o si gbin sinu oko rẹ: (wo Isa 2:2,3; Mika 4:1.)

32. Eyi ti o kere ju gbogbo irugbin lọ şugbọn nigba ti o dagba, o tobi ju gbogbo ewébẹ lọ, o si di igi, tobẹ ti awọn ẹyẹ oju ọrun si wa, wọn ngbe ori ẹka rẹ." (Psm 104:12; Esk 17:23; 31:6; Dan 4:12.)

Iyẹfun. (Luk 13:20-21.)

33. Owe miran ni o pa fun wọn pe, "Ijọba ọrun dabi iwúkàrà, ti obinrin kan mú, ti o sin sinu òşùwọn iyẹfun mètá, títí gbogbo rẹ fi di wiwú." (Gen 18:6; Gal 5:9.)

34. Gbogbo nkan wònyí ni Jesu fi powe fun awọn ijo eniyan; kò si bá wọn sọrọ bikoşe ni owe: (Mk 4:33,34.)

35. Ki eyi ti a ti ẹnu woli sọ ki o baa lè şe, pe, "Emi o ya ẹnu mi ni owe; emi o sọ ohun ti o ti fi ara pamó lati ipílẹşẹ ayé jade." (Psm 78:2; Rom 16:25,26; 1 Kor 2:7; Ef 3:9; Kol 1:26.)

Jesu şe àlàyé irugbin rere ati èpò.

36. Nigba naa ni Jesu ran ijo eniyan lọ, o si wọ ile; awọn ọmọ-ẹhin rẹ si tò ọ wá, wi pe, "Sọ idi owé èpò ti oko fun wa."

37. O dahun o si wi fun wọn pe, "Ọmọ-eniyan, ni ẹni ti nfúnrugbin rere;

38. Oko ni ayé; irugbin rere ni awọn ọmọ ijọba; èpò si ni awọn ọmọ ẹni-buburu (Matt 24:14; 28:19; Luk 24:47; Jhn 3:10.)

39. Ọtá ti o fun wọn ni Èşù; ikore naa si ni iparí-àkókò igbé-ayé yí, awọn angẹli si ni awọn olùkórè. (Joel 3:13; Matt 24:3; 28:20; Ifh 14:15.)

40. Nitori naa gege bi a ti kó epo jọ, ti a si fi iná sun wọn; bẹ ni yoo ri ni iparí àkókò igbéayé yí. (1 Kor 10:11.)

41. Ọmọ-eniyan yoo ran awọn angẹli rẹ, wọn o si kó gbogbo ohun ti o nmu-ni-kọsẹ ni ijọba rẹ kuro, ati awọn ti o ndẹşẹ. (Matt 24:31.)

42. Yoo si sọ wọn sinu ina ileru; nibẹ ni ẹkun ati ipahinkeke yoo gbé wá. (Matt 8:12; ẹsẹ 50; Matt 24:51; 25:30; Luk 13:28.)

43. Nigba naa ni awọn olododo yoo maa ràn bi oòrùn ni ijoba Baba wọn. Eni ti o ba ni eti ki o gbó. (Dan 12:3; Matt 11:15.)

Iṣura ti a fi pamọ sinu oko.

44. "Ijoba ọrun si dabi iṣura ti a fi pamọ sinu oko ti ọkunrin kan rí, ti o pa a mó; ninu ayọ rẹ, o lọ, o si ta gbogbo ohun ti o ni, o si ra oko naa. (Filp 3:7,8; Isa 55:1.)

Owe Pearli.

45. Ati pẹlu, ijoba ọrun si dabi ọkunrin oniṣowò kan, ti nwá pearli ti o dara;

46. Nigba ti o ri pearli olówó iye-biye kan, o lọ, o si ta gbogbo nkan ti o ni, o si rà a.

Owe ti àwọn.

47. Ati pẹlu, ijoba ọrun si dabi àwọn, ti a sọ sinu ọkun, ti o si ko oni-ruru eja gbogbo, (Matt 22:10.)

48. Nigba ti o kún, awọn eniyan fa a soke, wọn jókòó, wọn si ko eyi ti o dara sinu agbọn, ṣugbọn wọn kó buburu danu.

49. Gege bẹ ni yoo ri ni ipari-àkókò igbé-ayé; awọn àngẹli yoo jáde wá, wọn o ya awọn eniyan buburu kúrò lára awọn olóótó. (Matt 25:32.)

50. Wọn o si sọ wọn sinu ina ileru; nibẹ ni ẹkun ati ipahinkeke yoo gbe wa." (ẹsẹ 42.)

51. Jesu bi wọn pe, "Gbogbo nkan wònyí ye yin bi?" Wọn wi fun un pe, "Bẹ ni, Oluwa."

52. O si wi fun wọn pe, "Nitori naa ni olukuluku akọwe ti a kọ nipa ijoba ọrun ẹ dabi ọkunrin kan ti i ẹ baale, ti o nmu ọtun ati ọgbó nkan jade ninu iṣura rẹ."

Wón ko Jesu ni Nasareti nigba keji. (Mk 6:1-6; Luk 4:16-30.)

53. Nigba ti o ẹ, ti Jesu pari owe

wònyí tan, o ti ibẹ lọ kuro, (Matt 7:28; 11:1; 19:1; 26:1.)

54. Nigba ti o si ẹ ilu oun tikáarẹ, o kọ wọn ninu sinagogu wọn, to bẹ ti ẹnu ya gbogbo wọn, wọn si wi pe, "Nibo ni ọkunrin yí ti mu ọgbọn yí ati iṣẹ agbara wònyí wá? (Matt 4:23; 7:28.)

55. Ọmọ gbẹnágbená kọ yí bi? Iya rẹ kọ ni a npe ni Maria bi? Ati awọn arakunrin rẹ kọ ni Jemisi, Jose, Simoni, ati Juda bi? (Luk 3:23; Jhn 6:42.)

56. Ati awọn arabinrin rẹ, gbogbo wọn kọ ni o nba wa gbe nihinyí, nibo ni ọkunrin yí ti mu gbogbo nkan wònyí wa?"

57. Bẹ ni wọn kọ lara rẹ. Ṣugbọn Jesu wi fun wọn pe, "Ko si woli ti o wa laini ọlá, bikoṣe ni ilu oun tikáarẹ ati ni ile oun tikáarẹ. (Jhn 4:44.)

58. Oun ko si ẹ ọpọ iṣẹ agbara nibẹ, nitori aigbagbo wọn.

ORI 14.

Iku Johanu Onítẹbọmi. (Mk 6:14-29; Luk 9:7-9.)

NI akoko naa ni Herodu tetrarki ngbó okiki Jesu. (Mk 8:15; Luk 3:1,19; 8:3; 13:31; 23:7,8; A.A. 4:27; 12:1.)

2. O si wi fun awọn ọmọ-ọdọ rẹ pe, "Johanu Onítẹbọmi ni eyi; o jinde kuro ninu oku; nitori naa ni iṣẹ agbara ẹ hàn lara rẹ."

3. Herodu saa ti mu Johanu, o dẹ e, o si fi i sinu tubu, nitori Herodia aya Filippi arakunrin rẹ. (Luk 3:19,20.)

4. Johanu saa ti wi fun un pe, "Ko tó fun ọ lati gba a." (Lef 18:16; 20:21.)

5. Nigba ti o si nfẹ pa a, o bẹrù ijo eniyan nitori ti wọn ka a si woli. (Matt 21:26; Luk 20:6.)

6. Ṣugbọn nigba ti a nṣe iranti ọjọ ibi Herodu, ọmọbinrin Herodia jó laarin wọn, inu Herodu si dùn.

7. Nitori naa ni o ẹ fi ibura ẹ ileri lati fun un ni ohunkohun ti o ba bèrèrè.

8. Nitori ti iya rẹ ti kọ ọ tẹlẹ, o wi pe, "Fun mi ni ori Johanu Onitẹbomi nihinyii ninu awópòkó."

9. Inu oba si bajẹ: şugbọn nitori ibura rẹ, ati awọn ti o baa jókódó ti ounjẹ, o ni ki a fi fun un.

10. O si ranşẹ lọ, ó bẹ Johanu ni ori ninu tubu.

11. A si gbe ori rẹ wá ninu awópòkó, a si fifun omọbinrin naa; o si gbe e tọ iya rẹ lọ.

12. Awọn omọ-ẹhin rẹ si wá, wọn gbe oku rẹ sin, wọn si lọ wọn si wi fun Jesu.

Jesu bó egbèdógbòn eniyan. (Mk 6:30-44; Luk 9:10-17; Jhn 6:1-13.)

13. Nigba ti Jesu si gbọ, o dide kuro nibẹ, o ba ọkọ-ojuomi lọ si ibi ti o dá wá nikan; nigba ti awọn eniyan si gbọ, wọn si ti ilu wọn rin tọ ọ lehin.

14. Jesu jade lọ, o ri ọpọlọpọ eniyan, inu rẹ si yọ si wọn, o si wo àrùn ara wọn sán (Matt 9:36.)

15. Nigba ti o di ašalẹ awọn omọ-ẹhin rẹ tọ ọ wa, wi pe, "Ibi ijù ni eyi, ọjọ si koja tán; ran ijo eniyan lọ, ki wọn lè lọ si ileto lati ra ounjẹ fun ara wọn."

16. Jesu si wi fun wọn pe, "Kò yẹ ki wọn o lọ; ẹ fun wọn ni ounjẹ."

17. Wọn si wi fun un pe, "Awa kò ni ju iṣu akara marun ati ẹja meji nihinyii." (Matt 16:9.)

18. O si wi pe, "Ẹ mu wọn wá fun mi nihin."

19. O si paşẹ ki ijo eniyan jókódó lori koriko, o si mu iṣu akara marun ati ẹja meji naa: nigba ti o gbe oju soke ọrun, o sure, o si buu, o fi akara naa fun awọn omọ-ẹhin rẹ, awọn omọ ẹhin rẹ si fifun ijo eniyan. (1 Sam 9:13; Matt 15:36; Mk 14:22; Luk 24:30.)

20. Gbogbo wọn si jẹ, wọn si yo; wọn si ko ajẹkù ti o kù jọ, agbọn mejila kun.

21. Awọn ti o si jẹ ẹ tó iwọn egbèdógbòn ọkunrin, laika awọn obinrin ati awọn omode.

Jesu rin lori okun. (Mk 6:45-52; Jhn 6:15-21.)

22. Lojukan naa Jesu si mu awọn omọ-ẹhin rẹ bó sinu ọkọ-ojuomi, ki wọn siwaju rẹ lọ si apakeji, nigba ti oun ntú ijo eniyan ká.

23. Nigba ti o si tu ijo eniyan ká tán, o gun ori òkè lọ, oun nikan, lati gbadura: nigba ti alẹ si lẹ, oun nikan wá nibẹ. (Luk 6:12; 9:28.)

24. Lákókò yíi ọkọ-ojuomi naa wa laarin òkun, ti igbi-omi nti i siwa sehin: nitori ti afẹfẹ lo ọwọ ọdì si wọn.

25. Nigba ti o di iṣọ kẹrin ọru, Jesu tọ wọn lọ, o nrin lori òkun.

26. Nigba ti awọn omọ-ẹhin rẹ ri i ti o nrin lori òkun, ẹrù bà wọn, wọn wi pe, "Iwin ni;" wọn fi ibẹru kigbe soke. (Luk 24:37.)

27. Şugbọn lésẹkẹsẹ ni Jesu wi fun wọn pe, "Ẹ tujuka; Emi ni; ẹ má bẹrù." (Matt 9:2; 17:7; 28:10; Ifh 1:17.)

28. Peteru si da a lohun, pe, "Oluwa, bi iwọ bá ni, paşẹ ki emi tọ ọ wá lori omi."

29. O si wi pe, "Wá." Nigba ti Peteru sọkalẹ lati inu ọkọ-ojuomi, o si rin loju omi lati tọ Jesu lọ.

30. Şugbọn nigba ti o ri ti afẹfẹ le, ẹrù bà á; o si bẹrẹ si rì, o kigbe soke, wi pe, "Oluwa, gbà mi."

31. Lojukan naa ni Jesu na ọwọ rẹ, o di i mu, o si wi fun un pe, Iwọ oni-gbagbo kekere, eese ti iwọ fi nşiyemeji?" (Matt 6:30; 8:26; 16:8.)

32. Nigba ti wọn si bó sinu ọkọ-ojuomi naa, afẹfẹ si dá.

33. Nigba naa ni awọn ti nbẹ ninu ọkọ-ojuomi naa wá, wọn si foribalẹ fun un pe, "Lootó Omọ Ọlọrun ni iwọ jẹ." (Psm. 2:7; Matt 16:16; 26:63; Luk 4:41; Jhn 11:27; A.A. 8:37; Rom 1:4.)

34. Nigba ti wọn si rekoja si apakeji, wọn de ilẹ awọn ara Genesareti.

35. Nigba ti awọn eniyan ibẹ si mọ pe oun ni, wọn ranşẹ lọ si gbogbo ilu

naa yika, wọn si gbe gbogbo awọn olókúnrun tò o wa.

36. Wọn bẹ ẹ pe, ki wọn saa lè fi owọ kan iṣeti aṣo rẹ: iye gbogbo awọn ti o si fi kan an, di alara dida sáṣá. (Matt 9:20; Mk 3:10.)

ORI 15.

Ofin àtówódówó ati riru ofin ti Olorun. (Mk 7:1-23.)

NIGBA naa ni awọn akowe ati awọn Farisi ti Jerusalemu tò Jesu wa, wi pe,

2. "Eeṣe ti awọn omọ-ẹhin rẹ fi nrú ofin àtówódówó awọn alàgbà? Nitiori ti wọn ki i wẹ owọ wọn nigba ti wọn ba njeun." (Luk 11:38.)

3. Şugbon o dahun, o si wi fun wọn pe, "Eeṣe ti eyin pelu nfi ofin àtówódówó yin rú ofin Olorun?"

4. Nitiori Olorun şofin, pe, 'Bowo fun Baba ati iya rẹ.' ati ẹni ti o bá sọrọ baba ati iya rẹ ni buburu, je ki o ku iku rẹ. (Eks 20:12; Deut 5:16; Ef 6:2.)

5. Şugbon eyin wi pe, "Eniken ti o ba wi fun baba tabi iya rẹ pe, ohun ti iwọ ibá fi jere lara mi ni mo ti fifun Olorun ni ẹbun:(Eks 21:17; Lef 20:9; Deut 27:16.)

6. Kò tún yẹ ki o bówò fun baba tabi iya rẹ.' Bẹ ni eyin sọ ofin Olorun di asán nipa ofin atówódówó yin.

7. Eyin agabagebe, otitọ ni Isaiah sọtẹlẹ nipa ti yin, pe,

8. 'Awọn eniyan yi nfi ẹnu wọn sunmọ mi, wọn si nfi ètè wọn bọla fun mi; şugbon okàn wọn jina si mi.

9. Şugbon lásán ni wọn nteriba fun mi, nitiori ti wọn nfi ofin eniyan kọni fun ẹkọ.'" (Kol 2:18-22.)

10. O si pe ijo eniyan, o si wi fun wọn pe, "Ẹ gbọ ki o si ye yin;

11. Ki i şe ohun ti o wọ ẹnu lọ, ni nsọ eniyan di aláimọ; bikoşe eyi ti o ti ẹnu jade wá, eyíyí ní nsọ eniyan di aláimọ." (A.A. 10:14,15; 1 Tim 4:3.)

12. Nigba naa ni awọn omọ-ẹhin rẹ wá, wọn si wi fun un pe, "Iwọ mọ pe,

awọn Farisi binu lẹhin igba ti wọn gbọ oṣo yi?"

13. O si dahun, o wi fun wọn pe, "Igikigi ti baba mi ti nbẹ ni ọrun kò bá gbin, a o fa a tu kuro. (Isa 60:21; Jhn 15:2; 1 Kor 3:9.)

14. E fi wọn silẹ: afoju ti nfona-han afoju ni wọn. Bi afoju ba si nfona-han afoju, awọn mejeji ni yoo jin si kòtò." (Matt 23:16; Luk 6:39; Rom 2:19.)

15. Nigba naa ni Peteru dahun o si wi fun un pe, "Sọ idi owe yi fun wa." (Matt 13:36.)

16. Jesu si wi pe, "Eyin pelu wá ni aimoye sibẹ? (Matt 16:9.)

17. Eyin kò mọ pe, ohunkohun ti o ba bọ si ẹnu lọ si inu, a si ya a jade.

18. Şugbon awọn nkan ti o ti ẹnu jade, inu okan ni o ti wá; wọn a si sọ eniyan di aláimọ. (Matt 12:34; Jak 3:6.)

19. Nitiori lati inu okan ni irò buburu ti njade wá, ipaniyan, pansaga, agbèrè, olẹ, ẹrì-ẹké, ati oṣo buburu (Gal 5:19-21; 1 Kor 6:9,10; Rom 14:14.)

20. Nkan wonyi ni nsọ eniyan di aláimọ: şugbon ki a jeun ni àiwẹwọ kò sọ eniyan di aláimọ."

Jesu lọ si ilu Tire ati Sidoni. (Mk 7:24-30.)

21. Jesu si ti ibẹ kuro, o si lọ si agbègbè Tire ati Sidoni.

22. Si wo o, obinrin kan ara Ke-naani ti ẹkún naa wa, o si kigbe pe e, wi pe, "Oluwa, iwọ omọ Dafidi, şaanu fun mi; omọbinrin mi ni ẹmi esu ndálóró gidigidi." (Matt 9:27; 4:24.)

23. Şugbon kò si da a lohun ọrọ kan. Awọn omọ-ẹhin rẹ wá, wọn bẹ ẹ, pe, "Ran an lọ kuro, nitiori ti o nkigbe tò wá lẹhin."

24. Şugbon o dahun pe, "A kò ran mi, bikoşe si awọn agutan ile Israeli ti o nù," (Matt 10:6,23.)

25. Nigba naa ni o wá, o si teriba fun un, pe, "Oluwa, ràn mi lówó." (Matt 8:2; 10:26; 20:20; Jhn 9:38.)

26. Şugbon o dahun, pe, "Kò tò ki a mú àkàrà awon omọ, ki a fi fun ajá."

27. O si wi pe, "Bẹẹ ni Oluwa: awon ajá a maa jẹ ninu èèrún ti o ti orí tabili Oluwa won bọ sílẹ."

28. Nigba naa ni Jesu dahun o si wi fun un pe, "Obinrin yí, igbagbo nla ni tire: ki o ri fun ọ gege bi iwọ ti nfe." A si mu omobinrin rẹ laradá ni wakati kan naa. (Matt 9:22,28; Mk 10:52; Luk 7:50; 17:19.)

Jesu wo opolopo eniyan san. (Mk 7:31-37.)

29. Jesu si ti ibẹ kuro, o wá si eti òkun Galili, o gun ori òkè lọ, o si jókòó nibẹ.

30. Opọ eniyan si tò ọ wá ati pelu won ni amukun, afójú, odi, ati arọ, ati opọ awon miran, won si sọ won kálẹ lẹba eṣe Jesu, o si mu won larada: (Luk 7:22.)

31. Tobẹẹ, ti ẹnu ya ijọ eniyan naa, nigba ti won ri ti odi nfọhun, ti arọ ndi ọtun, ti amukun nrin, ti afójú si nriran: won si yin Ọlorun Israẹli logo. (Matt 9:8.)

Jesu bọ egbaaji eniyan. (Mk 8:1-9.)

32. Jesu si pe awon omọ-ẹhin rẹ si ọdọ, o si wi pe, "Anu ijọ eniyan nṣe mi, nitori ti o di ọjọ meta nisinsinyi ti won ti wà lẹdọ mi, won kò si ni ohun ti won o jẹ: emi kò si fẹ rán won lọ lébi, ki àárẹ má baa mu won ni ọnà." (Matt 9:36.)

33. Awon omọ-ẹhin rẹ si wi fun un pe, "Nibo ni àwa o ti ri àkàrà tó ni aginju, ti yoo fi yó opọ eniyan yi?"

34. Jesu wi fun won pe, "Iṣu akara melo ni eyin ni?" Won wi pe, "Meje, pelu ẹja kékèké diẹ."

35. O si paṣe ki a mú ijọ eniyan jó-kòó ni ilẹ.

36. O si mu iṣu akara meje, ati ẹja naa, nigba ti o dupẹ, o bu u, o si fifun awon omọ-ẹhin rẹ, awon omọ-ẹhin rẹ si fifun ijọ eniyan. (Matt 14:19; 1 Sam 9:13.)

37. Gbogbo won si jẹ, won si yó:

won si ko àjẹkù ti o kù jọ, agbọn meje kún.

38. Awon ti o jẹun to egbaaji okunrin, laika awon obinrin ati awon omode.

39. O si rán ijọ eniyan lọ; o si bọ sinu ọkọ-ojuomi, o lọ si ẹkùn Magdala.

ORI 16.

Awon Farisi ati Sadusi bèèrè àmì. (Mk 8:11-21.)

AWON Farisi pelu awon Sadusi si wá, won ndan an wò, won si nfe ki o fi àmì hàn fun won lati ọrun wá. (Matt 12:38; Luk 11:16,29; 12:54-56.)

2. Şugbon o dahun o si wi fun won pe, "Nigba ti o ba di àṣaalẹ, eyin a wi pe, *'Ọjọ yoo dara: nitori ti oju ọrun pọn.'

3. Ati ni owuro eyin a si wi pe, 'Ọjọ ki yoo dara loni, nitori ti oju ọrun pọn, o si sù dẹdẹ.' A! eyin agàbàgèbè, eyin lè mọ àmì ojú ọrun şugbon eyin kò lè mọ àmì awon akoko wonyi?"

4. Iran buburu ati paṣaga nfe àmì; a ki yoo si fi àmì fun un, bikoṣe àmì ti Jona woli." O si fi won sílẹ, o kuro nibe. (Jona 3:4,5; Matt 12:39.)

5. Nigba ti awon omọ-ẹhin rẹ si de apakeji, won gbàgbé lati mu àkàrà lówọ.

6. Nigba naa ni Jesu wi fun won pe, "E kiyesara, ki ẹ si maa şora fun iwukara awon Farisi ati ti awon Sadusi." (Luk 12:1.)

7. Won si nba ara won şàròyé, pe, "Nitori ti awa kò mu àkàrà lówọ ni."

8. Nigba ti Jesu si woye, o wi fun won pe, "Eyin onigbagbo kekere, eeṣe ti eyin fi nbá ara yin şàròyé, nitori ti eyin kò mu àkàrà lówọ. (Matt 6:30; 8:26; 14:31.)

9. Koi tñ ye yin di isinsinyi, eyin kò si ranti iṣu àkàrà marun ti egbeṣeṣe-

(2) *Lati ibi àmì yi de ipari eṣe iketa, awon bibeli miran yọ eyi kuro.

gbon eniyan, ati iye agbon ti eyin si kojo (Matt 14:17-21.)

10. E ko si ranti isu akara meje ti egbaaji eniyan, ati iye agbon ti eyin kojo? (Matt 15:34-38.)

11. Eetişe ti ko fi ye yin pe, emi ko titiri akara so fun yin pe, e kiyesi ara yin fun iwukara ti awon Farisi ati ti awon Sadusi."

12. Nigba naa ni o to ye won pe, ki i se iwukara ti akara ni o so pe, ki won kiyesara re, sugbon ekot ti awon Farisi ati ti awon Sadusi.

Peteru jowo Jesu ni Omo-Olorun. (Mk 8:27-30; Luk 9:18-21.)

13. Nigba ti Jesu de igberiko Kesarrea Filippi, o bi awon omo-ehin re leere, pe, "Tani awon eniyan nfi emi Omo-eniyan pe?"

14. Won si wi fun un pe, "Omiran so pe Johanu Onitèboni; omiran wi pe Elijah; awon elomiran si wi pe Jeremiah, tabi okan ninu awon woli." (Matt 14:2; Jhn 1:21.)

15. O bi won leere, pe, "Sugbon tani eyin nfi mi pe?"

16. Simoni Peteru dahun, pe, "Iwo ni Kristi, Omo Olorun alaaye." (Matt 14:33; Jhn 6:69; 11:27.)

17. Jesu si dahun o si wi fun un pe, "Alabukun-fun ni iwo Simoni Omo Jona: ki i se eran ara ati ejere ni o saa fi eyi han o, sugbon Baba mi ti nbere ni orun. (1 Kor 15:50; Gal 1:16; Ef 6:12.)

18. Emi si wi fun o pelu pe, Iwo ni *Peteru, lori **apata yii ni emi o si ko ijo mi le; enu-ona isa-okú ki yoo si le bori re. (Jhn 1:42; Luk 6:48; 1 Kor 10:4; 3:11; Ef 2:20; 1 Pet 2:6.)

19. Emi o si fun o ni kókóró ijoba orun; ohunkohun ti iwo ba de ni ayé, a o si de e ni orun; ohunkohun ti iwo ba tu ni ayé, ao si tu ni orun." (Matt 18:18; Jhn 20:23.)

20. Nigba naa ni o kilo fun awon omo-ehin re pe, ki won mase so fun enikan pe, oun ni Kristi naa. (Mk 3:12; 5:43; 7:36; 9:9.)

Jesu sotele nipa ikú, ajinde, ati ipadabo re lekeji. (Mk 8:31-9:1; Luk 9:22-27.)

21. Lati igba naa lo ni Jesu, ti bere si fihan awon omo-ehin re, bi oun ko ti le sailo si Jerusalemu, lati je opo iya lowo awon agbagba ati awon olori alufa, ati awon akowe, ki a si pa oun, ati ni ojo keta, ki oun si jinde. (Matt 17:22,23; 20:17-19; Luk 17:25.)

22. Nigba naa ni Peteru mu un, o bere si baa wi, pe, "Ki a ma ri i, Oluwa, ki yoo ri be fun o."

23. Sugbon o yipada, o si wi fun Peteru pe, "Kuro lehin mi, Satani, ohun ikose ni iwo je fun mi: iwo ko ro ohun ti i se ti Olorun, bikoşe eyi ti i se ti eniyan."

24. Nigba naa ni Jesu wi fun awon omo-ehin re pe, "Bi enikan ba nfe lati to mi lehin, ki o se ara re, ki o si gbe agbelebu re, ki o si maa to mi lehin. (Matt 10:38,39; Luk 14:27; 17:33; Jhn 12:25.)

25. Nitori enikeni ti o ba fe gba okan re la, yoo so o nu: sugbon enikeni ti o ba so emi re nu nitori mi, yoo ri i.

26. Nitori pe ere kini fun eniyan, bi o jere gbogbo ayé, ti o si so emi re nu? Tabi kini eniyan iba fi se pasipaaro emi re.

27. Nitori Omo-eniyan yoo wa ninu ogó Baba re pelu awon angeli re; nigba naa ni yoo san an fun olukuluku gegé bi isere re. (Matt 10:33; Luk 12:9; 1 Jhn 2:28; Rom 2:6; Ifh 22:12.)

28. Looto ni mo wi fun yin, Elomiran wa ninu awon ti o duro nihinyi. ti ki yoo ri ikú, titi won o fi ri Omo-eniyan ti yoo maa bo ninu ijoba re." (Matt 10:23; 1 Kor 16:22; 1 Tess 4:15-18; Ifh 1:7; Jak 5:7.)

(18) ***Petrosi" ni ede Griki: ****Petra" ni ede griki. Eyi fi han daju pe a ko ko ijo naa le Petrosi ti i se Peteru, bikoşe Petra, ti i se Apata naa, Jesu Kristi.

ORI 17.

Ori oke iparadà. (Mk 9:2-13; Luk 9:28-36.)

LEHIN ijọ mēfa Jesu mu Peteru, ati Jakọbu, ati Johanu arakunrin rẹ, o si mu wọn wá sori òkè gíga ni apakan, (Matt 26:37; Mk 5:37; 13:2.)

2. Ara rẹ si yipada niwaju wọn; oju rẹ si nran bi oorùn; aṣọ rẹ si funfun o dabi imọlẹ.

3. Si wo o, Mose ati Elijah yọ si wọn, wọn nba a sọrọ.

4. Peteru si dahun, o si wi fun Jesu pe, "Oluwa, o dara fun wa lati maa gbe ihin: bi iwọ bá fẹ, awa o pa àgọ mēta sihin; ọkan fun ọ, ati ọkan fun Mose, ati ọkan fun Elijah."

5. Bi o ti nsọrọ lówọ, wo o, ikuukuu awosanma didán ṣiji bọ wọn; si wo o, ohùn kan lati inu ikuukuu awosanma wa, o wipe, "Eyi yi ni àyànfẹ ọmọ mi, eni ti inu mi dùn sí gidigidi ẹ maa gbọ tire." (2 Pet 1:17; Matt 3:17; Isa 42:1; A.A. 3:22,23.)

6. Nigba ti awọn ọmọ-ẹhin rẹ gbọ, wọn da oju wọn bolẹ, ẹrù si bà wọn gidigidi.

7. Jesu si wá, o fi ọwọ tọ wọn, o si wi pe, "E dide, ẹ má bẹrù." (Matt 14:27.)

8. Nigba ti wọn si gbe oju wọn soke, wọn kò rí ẹnikan, bikoṣe Jesu nikan.

9. Bi wọn si ti nti ori òkè sọkalẹ, Jesu kilọ fun wọn pe, "E máṣe sọrọ iran naa fun ẹnikan, tití Ọmọ-eniyan yoo fi tun jinde kuro ninu òkú." (Matt 8:4; 16:20; Mk 3:12; 5:43; 7:36.)

10. Awọn ọmọ-ẹhin rẹ si bi i léèrè, pe, "Eeṣe ti awọn akowe fi wi pe, Elijah ni yoo kókó de?" (Mal 4:5; Matt 11:14.)

11. Jesu si dahun o wi fun wọn pe, "Lootọ, ni, Elijah yoo kókó de, yoo si mu nkan gbogbo padà si ipò. (Mal 4:6; Luk 1:16,17.)

12. Şugbọn mo wi fun yin pe, Elijah ti dé ná, wọn kò sì mọ ọn, şugbọn wọn ti şe ohunkohun ti o wu wọn si i. Gege beẹ naa pelu ni Ọmọ-eniyan yoo jiya

nipasẹ wọn." (Matt 11:14; 14:3, 10; 16:21.)

13. Nigba naa ni o yé awọn ọmọ-ẹhin rẹ pe, Johanu Onítẹbọmi ni eni ti o nsọrọ rẹ fun wọn.

Jesu wo ọmọkunrin ti o ni wárápá sà. (Mk 9:14-29; Luk 9:37-43.)

14. Nigba ti wọn si de òdò ijọ eniyan, ọkunrin kan si tọ ọ wá, o kunlẹ fun un, o si wi pe,

15. "Oluwa, şaanu fun ọmọ mi, nitori o ni wárápá, o si njoró gidigidi: nigba-pupọ ni o maa nşubu sinu iná, ati nigba-pupọ sinu omi. (Matt 4:24.)

16. Mo si mu-un tọ awọn ọmọ-ẹhin rẹ wá, wọn kò sì lè mu un laradà."

17. Jesu si dahun, o wi pe, "A! iran aláigbàgbọ ati fekérékè yíi, emi o ti ba yin gbé pẹ tó? Emi o si ti mu sùúrù fun yin pẹ tó? Gbé e tọ mi wá nihin."

18. Jesu si ba a wi, ẹmí ẹşu naa si jade kuro lara rẹ, a si mu ọmọ naa larada ni wakati kannaa.

19. Nigba naa ni awọn ọmọ-ẹhin Jesu tọ ọ wá lehin, wọn bi i pe, "Eeṣe ti awa kò fi lè lè e jade?"

20. Jesu si wi fun wọn pe, "Nitori ti igbàgbọ yin kére ni: lootọ ni mo wi fun yin, Bi eyin bá ni igbàgbọ bi hóró irugbin Mustardi, eyin o sọ fun oke yíi pe, 'Şi nihin lọ si ọhun, yoo si şi; kò sì si ohunnkan ti ẹ ki yoo lè şe. (Matt 21:21; Mk 11:23; Luk 17:6; 1 Kor 12:9.)

21. *("Şugbọn irú eyi ki i jade lọ bi-koṣe nipa adura ati àawẹ.)

Jesu tun sọ nipa ikú ati ajinde rẹ. (Mk 9:30-32; Luk 9:43-45.)

22. Nigba ti wọn nbẹ ni Galili, Jesu wi fun wọn pe, "A o fi Ọmọ-eniyan lé awọn eniyan lówọ: (Matt 16:21; 20:17; Luk 18:31; 24:6,7.)

23. Wọn o si pa a, ni ijọ kẹta yoo si jinde." Inu wọn si bàjẹ gidigidi.

Jesu mu owó şekeli jade lenu ẹja.

24. Nigba ti wọn dé Kapernaumu, awọn ti ngba owode tọ Peteru wá, wi

(21) * (Awọn Bibeli atijo miran fi eyi kun tiwọn.)

pe, "olukọ yin ki i san owode?" (Eks 30:13; 38:26.)

25. O wi pe, "Bẹẹ ni." Nigba ti o si wọ ile, Jesu siwaju rẹ sọrọ pe, "Simoni, iwọ ti ro o si? Lọwọ tani awọn oḅa ayé maa ngba owode? Lọwọ awọn omọ wọn, tabi lẹwọ awọn alejo." (Rom 13:7; Matt 22:17,19.)

26. Peteru wi fun un pe, "Lọwọ awọn alejo." Jesu wi fun un pe, "Njẹ awọn omọ bọ.

27. Şugbọn ki a má baa hí wọn ninu, iwọ ló sí òkún, ki o sí sọ iwọ sí omi, ki o sí mu ẹja ti o bá kókó fà sòkè. Nigba ti iwọ bá sí ya a ni ẹnu, iwọ o ri şekeli kan nibẹ; oun ni ki o mú, ki o sí fifun wọn fun temi ati tire." (Matt 5:29,30; 18:6,8; Luk 17:2; Jhn 6:61; 1 Kor 8:13.)

ORI 18.

Jesu sọrọ nipa irẹlẹ. (Mk 9:33-37; Luk 9:46-48.)

LAKOKO naa ni awọn omọ-ẹhin Jesu tò ọ wá, wọn bi i pe, "Tani ẹni ti o pọju ni ijọba ọrun?"

2. Jesu si pe omọ kékeré kan sódò rẹ, o mu u duro laarin wọn,

3. O si wi pe, "Lootọ ni mo wi fun yin, bikoşepe ẹyin bá yípadà, ki ẹ si dabi awọn omọ kékeré, ẹyin ki yoo lè wọlẹ ijọba ọrun. (Matt 19:14; Mk 10:15; Luk 18:17; 1 Pet 2:2.)

4. Nitori naa ẹnikẹni ti o ba rẹ ara rẹ silẹ bi omọ kékeré yí, oun naa ni yoo pòjù ni ijọba ọrun. (Matt 20:27; 23:11.)

5. "Ẹni ti o ba si gba iru omọ kékeré yí kan, ni orukọ mi, o gba mi. (Matt 10:40; Luk 18:17.)

6. Şugbọn ẹnikẹni ti o ba mu ọkan ninu awọn kékeré wọnyí ti o gba mi gbọ kọşẹ, o yá fun un ki a so ọlọ nlá mọ ọn ni ọrun ki a si ri i si ibú omi òkún. (Luk 17:1,2.)

7. "Ẹgbé ni fun ayé nitori awọn ohun ikọşẹ! Ohun ikọşẹ kò lè şe ki o má de; şugbọn ẹgbé ni fun oluware naa nipasẹ ẹni ti ohun ikọşẹ naa ti wá! (Luk 17:1; 1 Kor 11:19.)

8. Bi ọwọ rẹ tabi ẹşẹ rẹ bá si mu ọ kọşẹ, ge e kuro, ki o si sọ ọ nù; o sà fun ọ ki o şe agéwọ, tabi agésẹ ló sinu iyè, ju ki o ni ọwọ meji tabi ẹşẹ meji, ki a gbe ọ ju sinu iná ainipekun. (Matt 5:29,30; Mk 9:43,45.)

9. Bi oju rẹ ba si mu ọ kọşẹ, yọ ọ jade, ki o si sọ ọ nu; o sà fun ọ ki o ló sinu iyè ni olojukan, jù ki o ni oju meji, ki a gbe ọ sọ sinu iná ọrun apadi. (Matt 5:29; Mk 9:47; Matt 17:27.)

Agutan ti o sọnu. (Luk 15:4-7.)

10. "Ẹ kiyesara ki ẹyin má gan ọkan ninu awọn kékééké wọnyí; nitori mo wi fun yin pe, nigba gbogbo ni ọrun ni awọn angeli wọn nwo oju Baba mi ti nbẹ ni ọrun. (Psm 34:7; A.A. 12:11; Heb 1:14.)

11. Nitori Omọ-eniyan wá lati gba awọn ti o ti nù la."

12. "Kinni ẹyin rò? Bi ọkunrin kan ba ni ọgorun agutan, bi ọkan ba sọnu ninu wọn, şe ki yoo fi mọkandilogorun iyoku silẹ sori oke lati ló wá eyi ti o sọnu bi?

13. Njẹ bi o ba si ri i, lootọ ni mo wi fun yin, oun yoo yọ nitori agutan naa, ju mọkandilogorun iyoku ti ko sọnu.

14. Gege bẹẹ ni ki i şe ifẹ Baba yin ti nbẹ ni ọrun, ki ọkan ninu awọn kékééké wọnyí o şegbé."

Ibawi laarin ijọ Ọlọrun.

15. "Pẹlupẹlu bi arakunrin rẹ ba şẹ ọ, ló sọ ẹşẹ rẹ fun un, laarin iwọ ati oun nikan; bi o ba gbọ tire, iwọ mu arakunrin rẹ bọ sipo. (Lef 19:17; Luk 17:3; Gal 6:1; Jms 5:19,20.)

16. Şugbọn bi kò ba gbọ, nigba naa ni ki iwọ o mu ẹnikan tabi meji pẹlu ara rẹ, ki gbogbo ọrọ baa le fi idi mulẹ lati ẹnu ẹlẹri meji tabi męta. (Deut 19:15; Jhn 8:17; 1 Kor 13:1; Heb 10:28.)

17. Bi o ba si kò lati gbọ tiwọn, wi fun ijọ eniyan Ọlọrun: bi o ba si kò lati gbọ ti ijọ eniyan Ọlọrun, jẹ ki o dabi keferi ati agbowode si ọ (1 Kor 6:1-6; 2 Tess 3:6,14.)

18. Looto ni mo wi fun yin, ohunkohun ti eyin bá dè ni ayé, a o dè e ni orun, ohunkohun ti eyin bá si tú ni ayé, a o tú u ni orun. (Matt 16:19; Jhn 20:23.)

19. Mo wi fun yin ewè pe, bi ẹni meji ninu yin ba fi ohun sòkan ni ayé yíí ni ti ohunkohun ti wòn o bèèrè; a o se e fun wòn lati ọdọ Baba mi ti nbẹ ni orun wá (Matt 5:24; 1 Jhn 5:14.)

20. Nitori nibi ti ẹni meji tabi meṭa bá kó ara wòn jọ ni orukọ mi, nibẹ ni emi o wà ni áàrín wòn."

Ofin idariji.

21. Nigba naa ni Peteru tò ọ wá, o wi pe, "Oluwa, nigba melo ni arakunrin mi yoo sẹ mi, ti emi o si dari jì í? Títí di igba meje?" (Gen 4:24; Luk 17:4.)

22. Jesu wi fun un pe, "Emi kò wi fun ọ pe, Titi di igba meje, bikose títí di igba áádórin meje (Matt 6:14; Mk 11:25; Kol 3:13.)

23. "Nitori naa ni ijọba orun dabi ọba kan ti nfe gba isiro lowo awon omọ-odọ rẹ. (Matt 25:19.)

24. Nigba ti o bèrẹ si gba isiro, a mu okan tò ọ wá, ti o jẹ ẹ ni egbaarun talenti.

25. Njẹ bi kò ti ni ohun ti yoo fi san an, oluwa rẹ paṣe pe ki a tà á, pẹlu obinrin rẹ, ati awon omọ rẹ, ati ohun gbogbo ti o ní, ki a si fi san igbèsè naa. (Luk 7:42; 2 A.Ọba 4:1; Neh 5:5,8)

26. Nigba naa, ni omọ-odọ naa wólẹ o si tẹriba fun un, o nwi pe, 'Oluwa mu suuru fun mi, emi o si san gbogbo rẹ fun ọ.' (Matt 8:2.)

27. Oluwa omọ-odọ naa si saanu fun un, o tu u silẹ, o fi igbèsè naa jì i.

28. Sugbon nigba ti omọ-odọ naa jade lo, o ri okan ninu awon omọ-odọ egbe rẹ, ti o jẹ ẹ ni ogorun owo idẹ; o gbe ọwọ le e, o fun un ni orun, o wi pe, 'san igbèsè ti o jẹ mi.'

29. Omọ-odọ egbe rẹ kunlẹ leba esẹ rẹ, o si nbẹ ẹ, pe, 'Mu suuru fun mi, emi o si san gbogbo rẹ fun ọ.'

30. Oun kò si fẹ; o lọ, o si gbe e sọ sinu tubu títí yoo fi san igbèsè naa.

31. Nigba ti awon iranṣe egbe rẹ ri eyi ti a se, áánú se won gidigidi, won lo won si sọ gbogbo ohun ti o se fun oluwa won.

32. Nigba naa ni oluwa rẹ pe e, o wi fun un pe, 'A! iwọ iranṣe buburu yíí, mo fi gbogbo igbèsè rẹ jì ọ, nitori ti iwọ bẹ mi:

33. Iwọ kò si saanu fun iranṣe egbe rẹ geṣe bi mo ti saanu fun ọ?"

34. Oluwa rẹ si binu, o fi i fun awon onitúbú, títí yoo fi san gbogbo igbèsè eyi ti o jẹ.

35. Bẹẹ naa geṣe ni Baba mi ti nbẹ lorun yoo si se si enikookan yin bi ẹ kò ba fi tokan-tokan yin dari esẹ arakunrin yin jì i." (Matt 6:14; Mk 11:26; Jms 2:13.)

ORI 19.

Jesu lo si Judia.

O SÍ se, nigba ti Jesu pari orọ wonyíí tan, o kuro ni Galili, o si lọ si agbègbè Judea ni oke odò Jórdani. (Mk 10:1; Jhn 10:40.)

2. Ọpọ ijọ eniyan si tò ọ lehin, o si mu won larádà nibẹ. (Matt 4:23.)

Èkó Jesu lori igbeyawo. (Mk 10:2-12.)

3. Awon Farisi si wá sọdọ rẹ, won ndan an wò, won si wi fun un pe, "O ha tò fun okunrin ki o kọ aya rẹ silẹ nitori oràn kóràn?" (Matt 5:31.)

4. O dahun o si wi fun won pe, "Eyin kòl tii ka a pe, ẹni ti o dá won nigba atètèkòse o dá won takọ tabo (Gen 1:27; 5:2.)

5. O si wi pe, 'Nitori eyi ni okunrin yoo se fi baba ati iya rẹ silẹ, yoo fámọ aya rẹ; awon mejeeji yoo si dí ara kan.' (Gen 2:24; 1 Kro 6:16; Ef 5:31.)

6. Nitori naa won ki i se meji mó bi-koṣe ara kan. Nitori naa ohun ti Ọlorun bá so sòkan, ki eniyan máse yà wòn.

7. Wón wi fun un pe, "Eese ti Mose fi wi fun wa pe, ki a fi iwe ikòsilẹ fun

un, ki a si kò ọ silẹ?" (Deut 24:1-4; Matt 5:31.)

8. O si wi fun wọn pe, "Nitori lile àyà yin ni Mose ẹ gbà fun yin lati maa kọ aya yin silẹ, ẹgbọn lati atètèkọse ko ri bẹẹ.

9. Mo si wi fun yin, ẹnikeni ti o ba kọ aya rẹ silẹ, bikoṣe pe nitori àgbèrè, ti o si gbe omiran ni iyawo, o ẹ panṣaga: ẹnikeni ti o bá si gbe ẹni ti a kọ silẹ ni iyawo, ó ẹ panṣaga." (Mk 5:32; Luk 16:18; 1 Kor 7:10-13.)

10. Awọn ọmọ-ẹhin rẹ wi fun un pe, "Bi ọràn ọkunrin bá ri báyii si aya rẹ, kò rọrùn lati gbe iyawo."

11. Ẹgbọn o wi fun wọn pe, "Gbogbo eniyan kò lè gba ọrọ yí, bikoṣe awọn ẹni ti a fi fún. (1 Kor 7:7-9.)

12. Awọn iwẹfà nbẹ, ti a bí bẹẹ lati inu iyá wọn wá, awọn iwẹfà miran nbẹ ti awọn aráyé sọ di iwẹfà: awọn iwẹfà si wá, awọn ti o sọ ara wọn di iwẹfà nitori ijoba ọrun. Ẹni ti o bá lè gba a, ki ó gbà á."

Jesu sùre fun awọn ọmọde. (Mk 10:13-16; Luk 18:15-17.)

13. Nigba naa ni a gbe awọn ọmọ-ọwọ wá sọdọ rẹ ki o le fi ọwọ le wọn, ki o si gbadura: awọn ọmọ-ẹhin rẹ si ba wọn wi.

14. Ẹgbọn Jesu wi pe, "E je ki awọn ọmọ-kekere wá sọdọ mi, ẹ má si ẹ dá wọn lẹkun: nitori ti iru wọn ni ijoba ọrun." (Matt 18:3; 1 Kor 14:20; 1 Pet 2:2.)

15. O si fi ọwọ le wọn, o si lọ kuro nibẹ.

Odòmọkunrin Olórò. (Mk 10:17-31; Luk 18:18-30.)

16. Si kiyesi i, ẹnikan tọ ọ wá, o si wi fun un pe, "Olukọni, kinni ohun rere ti emi yoo ẹ ki emi lè ni iyè aini-pekun?" (Lef 18:5; Luk 10:25.)

17. O si wi fun un pe, "Eeṣe ti iwọ fi nbèèrè lówọ mi ohun ti i ẹ rere? Ẹnikan ọso ni o wà ti i ẹ rere, (eyi ni Ọlọrun) ẹgbọn bi iwọ ba nfẹ wọ ibi iyè, pa òfin mó."

18. O bi i léèrè pe, "Ewo?" Jesu wi pe, "Iwọ kò gbọdọ pa eniyan, iwọ ko gbọdọ ẹ panṣaga; Iwọ kò gbọdọ jalẹ; Iwọ ko gbọdọ jẹri eke; (Eks 20:13; Deut 5:17; Rom 13:9; Jak 2:11.)

19. Bọwọ fun baba ati iya rẹ; ati ki iwọ fẹ ọmọnikéji rẹ bi ara rẹ. (Lef 19:18; Matt 22:39; Rom 13:9; Gal 5:14.)

20. Ọmọdekunrin naa wi fun un pe, Gbogbo nkan wọnyi ni mo ti pamọ lati igba èwe mi wá: kinni o kù mi kù?"

21. Jesu wi fun un pe, "Bi iwọ ba nfẹ pe, lọ ta ohun ti o ni, ki o si fi tọrẹ fun awọn talaka, iwọ o si ni iṣura ni ọrun: si wa ki o maa tọ mi lẹhin." (Matt 6:20; Luk 12:33; 16:9; A.A. 2:45; 4:34,35.)

22. Ẹgbọn nigba ti ọmọdekunrin naa gbọ ọrọ naa, o jade lọ ni ibinuje; nitori ti o ni ọrọ pupọ.

23. Nigba naa ni Jesu wi fun awọn ọmọ-ẹhin rẹ pe, "Lootọ ni mo wi fun yin pe, o soro gidi-gidi fun ọlórò lati wọ ijoba ọrun. (Matt 13:22; 1 Kor 1:26; 1 Tim 6:9,10.)

24. Mo si wi fun yin pelu, o rọrùn fun rakunmi lati wọ ọju abéré ju fun ọlórò lati wọ ijoba Ọlọrun lọ."

25. Nigba ti awọn ọmọ-ẹhin rẹ gbọ eyi ẹnu ya wọn gidigidi, wọn wi pe, "Njẹ tani o ha lè là?"

26. Ẹgbọn Jesu wo wọn, o si wi fun wọn pe, "Eniyan ni eyi soro fun; ẹgbọn fun Ọlọrun ohun gbogbo ni ẹṣe." (Gen 18:14; Job 42:2; Jer 32:17; Sek 8:6.)

27. Nigba naa ni Peteru dahun, o si wi fun un pe, "Wo o, awa ti fi gbogbo rẹ silẹ, awa si ntọ ọ lẹhin; njẹ kinni awa o ha ni?" (Matt 4:20; Luk 5:11.)

28. Jesu si wi fun wọn pe, "Lootọ ni mo wi fun yin, pe eyin ti ẹ ntọ mi lẹhin, ninu ayé titun, nigba ti Ọmọ-eniyan yoo jókódó lori itẹ ogo rẹ, eyin o si jókódó pelu lori itẹ mejila, eyin o maa ẹ idajo awọn ẹya Israẹli mejila. (Matt 20:21; Luk 22:28-30; Ifh 3:21.)

29. Ati gbogbo ẹni ti o fi ile sile, tabi arakunrin, tabi arabinrin tabi baba, tabi iya, tabi aya, tabi omọ, tabi ile, nitori oruko mi, wọn o ri ọrọrún gbà, wọn o si jogun iyè ainipekun.

30. Şugbọn ọpọ awọn ti o şiwaju ni yoo kẹhin; awọn ti o kẹhin ni yoo si şiwaju. (Matt 20:16; Luk 13:30.)

ORI 20.

Owe baale ilé.

IJỌBA ọrun saa dabi ọkunrin kan ti nşe baale ilé, ti o jade ni kutukutu owuro lati pe awọn alagbàşe sinu oğba ajara rẹ (Matt 13:24; 21:28,33.)

2. Nigba ti o si ba awọn alagbàşe pinnu rẹ si owo idẹ kọọkan ni ọdọ. o ràn wọn lọ sinu oğba ajara rẹ.

3. O si jade lakoko wakati ẹketa ọjọ, o ri awọn alairişe miran, wọn duro nibi ojà,

4. O si wi fun wọn pe; 'E lọ si oğba ajara pẹlu, ohunkohun ti o bá tọ emi o fifun yin.' Wọn si lọ sibe.

5. O tun jade lọ lakoko wakati kẹfa ati kẹsan ọjọ, o si şe bakan naa.

6. O si jade lọ lálakòdò wakati kọkanla ọjọ, o ri awọn aláiríşe miran ti o duro, o si wi fun wọn pe, "Eeşe ti eyin fi duro lati oni yí láiríşe?"

7. Wọn wi fun un pe, 'Nitori ti kò si ẹni ti o fun wa ni àgbàşe;' O wi fun wọn pe, 'E lọ pẹlu sinu oğba ajara; eyi ti o bá tọ ni eyin o ri gbà.'

8. Nigba ti o di oju alé oluwa oğba ajara wi fun iriju rẹ pe, 'Pe awọn alágbàşe naa, ki o si fi owo àgbàşe wọn fun wọn, bèrẹ lati ẹni ikehin lọ si ti išaaju. (Lef 19:3; Deut 24:15.)

9. Nigba ti awọn ti a pè lakoko wakati kọkanla ọjọ dé, gbogbo wọn gba owo idẹ kọọkan.

10. Şugbọn nigba ti awọn ti o ti şaaju de, wọn şebi awọn o gbà jù bẹẹ lọ; olukuluku wọn si gba owo idẹ kọọkan.

11. Nigba ti wọn gbà á tán, wọn nkun si baale naa.

12. Wi pe, 'Awọn ara ikehin wonyí

şişe kiki wakati kan, iwọ si mu wọn bá wa dọgba, awa ti o ti ru ẹrù, ti a si farada imooru ọjọ.' (Jona 4:8; Luk 12:55; Jms 1:11.)

13. O si da ọkan ninu wọn lohun pe, 'Ọrẹ, emi kò şe ibi sí ọ; şebi o bá mi pinnu rẹ si owo idẹ kan? (Matt 22:12; 26:50.)

14. Gba eyi ti nşe tirẹ, ko o si maa bá tirẹ lọ: emi o si fifun ẹni ikehin yí, gege bi mo ti fifun ọ.

15. Ko ha tọ ki emi o fi nkan ti i şe tẹmi şe bi o ti wù mi? Oju rẹ korò nitori ti emi je ẹni rere?" (Deut 15:9; Matt 6:23; Mk 7:22.)

16. Bẹẹ ni awọn ẹni ikehin yoo di ti iwájú, awọn ẹni iwájú yoo si di ti ikehin: nitori ọpọlọpọ ni a pe, şugbọn diẹ ni yàn." (Matt 19:30; 22:14.)

Jesu sọtẹlẹ nipa kikan mọ agbelebu ati ajinde rẹ. (Mk 10:32-34; Luk 18:31-34.)

17. Jesu si ngoke lọ si Jerusalemu, o si pe awọn omọ-ẹhin rẹ mejila si apakan ni ọnà, o si wi fun wọn pe,

18. "Wo o, awa ngoke lọ si Jerusalemu; a o si fi Omọ-eniyan lẹ awọn olori alufa, ati awọn akówé lówọ, wọn o si da a lẹbi iku (Matt 16:21.)

19. Wọn o si fà á le awọn keferi lówọ lati fi şe ẹlẹyà, lati nà án, ati lati kan an mọ agbelebu: ni ijo kẹta yoo si jinde." (Matt 16:21; 27:2; A.A. 2:23; 3:13.)

Ilépa Jemisi ati Johanu. (Mk 10:35-45.)

20. Nigba naa ni iya awọn omọ Sebede bá awọn omọ rẹ wá sódò rẹ, o bẹ ẹ, o si nfẹ ohun kan ni ọwọ rẹ. (Matt 4:21; 8:2; 9:18; Jhn 9:38.)

21. O si bi i pe, "Kinni iwọ nfẹ?" O wi fun un pe, "Je ki awọn omọ mi mejiji o maa jókódó, ọkan ni ọwọ ọtún rẹ, ọkan ni ọwọ ọsì ni ijọba rẹ." (Matt 19:28.)

22. Şugbọn Jesu dahun, o si wi pe, "Eyin kò mọ ohun ti eyin nbèèrè. Eyin lè mu ninu ago ti emi o mu ati ki a fi baptisimu ti a o fi baptisi mi baptisi

yin?" Wọn wi fun un pe, "Awa lè şe e." (Matt 26:39,42; Luk 22:42; Jhn 18:11.)

23. O si wi fun wọn pe, Lootó ni eyin o mu ninu ago mi, ati ninu baptismu ti a o fi baptisi mi ni a o si fi baptisi yin; şugbon lati jókòó ni ọwọ ọtún ati ni ọwọ ọ̀sì mi, ki i şe ti emi lati fi funni, bikoşe fun kiki awon eni ti a ti pèsè rẹ silẹ fun lati ọdọ Baba mi wá." (A.A. 12:2; Ifh 1:9; Matt 25:34.)

24. Nigba ti awon mewa iyoku gbó, wọn binu si awon arakunrin wọn meji (Luk 22:24,25.)

25. Şugbon Jesu pè wọn sọdọ rẹ, o si wi pe, Eyin mọ pe awon ọba keferi a maa lo agbara lori wọn, ati awon eni-nla ninu wọn a maa fi ọlá tẹri wọn ba. (Luk 22:25-27.)

26. Şugbon ki yoo ri beẹ laarin yin: şugbon enikeni ti o ba fẹ pọ ninu yin, ẹ jẹ ki o şe iranşe yin. (Matt 23:11; Mk 9:35; Luk 9:48.)

27. Ati enikeni ti o ba fẹ şe olori ninu yin, jẹ ki o maa şe omọ-òdò yin.

28. Ani gege bi Omọ-eniyan kò ti wá ki a şe iranşe fun un, bikoşe lati şe iranşe funni, ati lati fi ọkan rẹ şe irapada opolopo eniyan." (Jhn 13:4; Filp 2:7; Jhn 13:14; Isa 53:10; 1 Tim 2:6; Tit 2:14; 1 Pet 1:19; Matt 26:28; Heb 9:28.)

Jesu wo afoju meji sàni ni eti Jeriko. (Mk 10:46-52; Luk 18:35-43.)

29. Bi wọn ti nti Jeriko jade, ọpọ eniyan tọ ọ lẹhin.

30. Si kiyesi i, awon okunrin afoju meji jókòó lẹba ọ̀nà, nigba ti wọn gbo pe Jesu nrekoja, wọn kigbe soke, wi pe, "Oluwa, iwo omọ Dafidi, şaanu fun wa." (Matt 9:27.)

31. Awon eniyan si bá wọn wi, nitori ki wọn baa lè pa ẹnu wọn mọ: şugbon wọn kigbe jù beẹ lọ, pe, "Oluwa, iwo omọ Dafidi, şaanu fun wa."

32. Jesu si desẹ duro, o pe wọn, o si wi pe, "Kinni eyin nfẹ ki emi şe fun yin?"

33. Wọn wi fun un pe, "Oluwa, jẹ ki oju wa o là."

34. Beẹ ni Jesu şaanu fun wọn, o si fi ọwọ tọ wọn ni oju; lógán oju wọn si là, wọn si tọ ọ lẹhin.

ORI 21.

Jesu Kristi wo Jerusalemu bi Ọba. (Mk 11:1-11; Luk 19:29-44; Jhn 12:12-19.)

NIGBA ti wọn sunmọ eti Jerusalemu, ti wọn de Betfage ni oke Olifi nigba naa ni Jesu rán awon omọ-ẹhin rẹ meji lọ.

2. O wi fun wọn pe, "E lọ si ileto ti o kọju si yin, lojukan naa ni eyin o ri ketekete kan ti a so ati omọ rẹ pẹlu: ẹ tu wọn, ki ẹ si fà wọn wa fun mi.

3. Bi enikeni ba si sọ ohun kan fun yin, eyin o wi pe, 'Oluwa nfẹ lati lò wọn;' lẹşekan naa ni yoo si rán wọn wá."

4. Gbogbo eyi ni a şe, ki eyi ti a ti so lati ẹnu woli baa lè şe, pe,

5. "E sọ fun omọbinrin Sioni pe, kiyesi i, ọba rẹ n bọ wá sọdọ rẹ, nirẹlẹ, o jókòó lori ketekete, ati lori omọ ketekete." (Sek 9:9.)

6. Awon omọ-ẹhin naa si lọ, wọn şe gege bi Jesu ti wi fun wọn.

7. Wọn si fa ketekete naa wá, ati omọ rẹ, wọn si tẹ aşo wọn si ẹhin wọn, wọn si gbe Jesu kà á.

8. Ọpọ ijo eniyan tẹ aşo wọn si ọ̀nà; elomiran şe ẹka igi wẹwẹ, wọn si tẹ wọn si ọ̀nà. (2 A.Ọba 9:13.)

9. Ijo eniyan ti nlọ niwaju, ati eyi ti ntọ wọn lẹhin, nkigbe wi pe, "Hosanna fun Omọ Dafidi: Olubukun ni eni ti o mbọ wá ni orukọ Oluwa; Hosanna ni ibi giga-jùlọ." (Psm 118:26; ẹşẹ 15; Matt 22:39.)

10. Nigba ti o de Jerusalemu, gbogbo ilu mi titi, wi pe, "Tani eyi?"

11. Ijo eniyan si wi pe, "Eyi ni Jesu woli, lati Nasareti ti Galili (Jhn 6:14; 7:40; A.A. 3:22; Mk 6:15; Luk 13:33.)

Jesu fo tẹmpili mó lẹẹkejì. (Mk 11:15-19; Luk 19:45-48; Jhn 2:13-22.)

12. Jesu si wọ inu tẹmpili Olọrun lọ, o si lé gbogbo awọn ẹni ti ntà, ati awọn ti nrà ni tẹmpili jáde, o si yi tabili awọn onipàṣipàrọ owo dānù, ati ijokòò awọn ti ntà ẹyẹlé. (Eks 30:13; Deut 14:25.)

13. O si wi fun wọn pe, "A ti kọ ọ pe, 'Ile adura ni a o maa pe ile mi,' şugbọn ẹyin sọ ọ di iho olóşà." (Isa 56:7; Jer 7:11.)

14. Ati awọn afoju ati amukun wá sọdọ rẹ ni tẹmpili; o si mu wọn larada.

15. Şugbọn nigba ti awọn olori alufa ati awọn akowe ri ohun iyanu ti o şe, ati bi awọn omọ kekeke ti nke ni tẹmpili, pe, "Hosanna fun Omọ Dafidi;" inu bi wọn gidigidi, (ẹşẹ 9; Luk 19:39.)

16. Wọn si wi fun un pe, "Iwọ gbọ eyi ti awọn wọnyii nşọ?" Jesu si wi fun wọn pe, "Bẹẹ ni; ẹyin kò ti kà á ninu iwe pe, 'Lati ẹnu awọn omọ-owó ati awọn omọ-omu ni iwọ ti mu iyin pé?'" (Psm 8:2.)

17. O si fi wọn silẹ, o jade kuro ni ilu naa lọ si Bẹtani; o wọ sibẹ.

Igi ọpọtọ ti kò so ẹso. (Mk 11:12-14, 20-25.)

18. Nigba ti o di owuro, bi o ti npada bọ si Jerusalemu, ebi npa a.

19. Nigba ti o ri igi ọpọtọ ni ọnà, o lọ sibẹ, kò si rí ohun kan lori rẹ, bikoşe kiki ewé, o si wi fun un pe, "Ki ẹso máşe so lori rẹ lati oni lọ titi-lae!" Lojukannaa igi ọpọtọ naa gbẹ.

20. Nigba ti awọn omọ-ẹhin rẹ ri i, ẹnu yà wọn, wọn wi pe, "Igi ọpọtọ yii şe tètẹ gbẹ bayii?"

21. Jesu dahun o si wi fun wọn pe, "Lootọ ni mo wi fun yin, Bi ẹyin bá ni igbagbo, ti ẹ kò ba si şiyemeji, ẹyin ki yoo şe kiki eyi ti a şe si igi ọpọtọ yii, şugbọn bi ẹyin bá tilẹ wi fun òkè yii pe, 'şidií, ki o si bọ sinu okun,' yoo şe. (Matt 17:20; Luk 17:6; Jms 1:6.)

22. Ohunkohun gbogbo ti ẹyin bá bẹ̀èrè ninu adura pẹlu igbagbo, ẹyin o ri igbà."

Ipenija ti kikoni tàşetàşe Jesu. (Mk 11:27-33; Luk 20:1-8.)

23. Nigba ti o si de inu tẹmpili, awọn olori alufa ati awọn àgbà awọn eniyan wá sọdọ rẹ bi o ti nkọ awọn eniyan; wọn wi pe, "Aşe wo ni iwọ fi nşe nkan wọnyii? Tani o si fun ọ ni aşẹ yii?" (A.A. 4:7; 7:27.)

24. Jesu si dahun o si wi fun wọn pe, "Emi o si bi yin lẹ̀èrè ohun kan pẹlu, bi ẹyin ba sọ fun mi, emi o si sọ fun yin aşẹ ti emi fi nşe nkan wọnyii;

25. Baptismu Johanu, nibo ni o ti wá? Lati ọrun wá ni, tabi lati ọdọ eniyan?" wọn si bá ara wọn gbèrò, pe, "Bi awa ba wi pe, 'Lati ọrun wá ni,' oun o wi fun wa pe, 'Eeha ti şe ti ẹyin kò fi gbà á gbọ?'

26. Şugbọn bi awa ba si wi pe, 'Lati ọdọ eniyan'; awa nbèrù ijo eniyan, nitori gbogbo wọn ka Johanu si woli." (Matt 14:5; Mk 6:20.)

27. Wọn si da Jesu lohun, pe, "Awa kò mò." O si wi fun wọn pe, "Njẹ emi ki yoo si wi fun yin ni ti aşẹ ti emi fi nşe nkan wọnyii.

Owe awọn omọ meji.

28. "Şugbọn kinni ẹyin nro? Okunrin kan wá ti o ni omọ okunrin meji; o tọ ekinni wá, o si wi pe, 'Omọ lọ şişẹ loni ninu ọgbà ajara mi.' (ẹşẹ 33; Matt 20:21.)

29. O si dahun wi pe, 'Emi ki yoo lọ.' Şugbọn o ronu nikehin, o si lọ.

30. O si tọ ekeji wá, o si wi bẹẹ gege. O si dahun wi fun un pe, 'Emi o lọ, baba:' kò si lọ.

31. Ninu awọn mejeji, ewo ni o şe ifẹ baba rẹ?" "Wọn wi fun un pe, "Eyi ekinni." Jesu si wi fun wọn pe, "Lootọ ni mo wi fun yin, awọn agbowode ati awọn pańşágà-abinrin şiwaju yin lọ si ijoba Olọrun. (Luk 7:29,50.)

32. Nitori Johanu bá ọnà ododo tò yin wá, ẹyin kò si gbà á gbọ: şugbọn

awọn agbowode ati awọn panşaga-obinrin gbà á gbó: şugbón eyin, nigba ti eyin si ri i, ẹ kò ronupiwada nìkẹhin, ki ẹ lè gbà á gbó. (Matt 3:1; Luk 7:29,30; 3:12,13.)

Owe ti ayálẹgbé buburu. (Mk 12:1-12; Luk 20:9-19.)

33. "È gbó owe miran; Baale ile kan wà ti o gbín ajara, o si şogbà yi i ká, o wa ibi ifúntí sinu rẹ, o kọ ile-işo, o si fi şe àgbàtọju fun awọn oluşogba, o si lọ si àjò. (Psm 80:8; Isa 5:1-7; Matt 25:14,15.)

34. Nigba ti akoko èso súnmo etile, o rán awọn omọ-òdò rẹ si awọn oluşogba naa ki wọn lè gbà awọn eso rẹ wá. (Matt 22:3.)

35. Awọn oluşogbà si mu awọn omọ-òdò rẹ, wọn lu ekinni, wọn pa ekeji, wọn si sọ ẹketa ni okuta. (2 Kro 24:21; Matt 23:34,37; Heb 11:36,37.)

36. O si tun rán awọn omọ-òdò miran ti o ju awọn ti išaaju lọ: wọn si şe bẹẹ gégé si wọn.

37. Şugbón ni ikehin gbogbo wọn, o rán omọ rẹ si wọn, o wi pe, wọn o şe ojusaju fun omọ mi."

38. Şugbón nigba ti awọn oluşogbà ri omọ naa, wọn wi fun ara wọn pe, 'Eyi yi ni àrólé; ẹ wá, ẹ je ki a pa a, ki a si kó ogún rẹ.' (Psm 2:8; Heb 1:2; Matt 26:3; 27:1.)

39. Wọn si mu un, wọn wọ ọ jade kuro ninu ogbà àjàrà naa, wọn si pa a.

40. Njẹ nigba ti oluwa ogbà ajara bá dé, kinni yoo şe si awọn oluşogba wònyii?"

41. Wọn wi fun un pe, "Yoo pa awọn eniyan buburu naa run ni ipa òsì, yoo si fi ogbà àjàrà rẹ şe àgbàtọju fun awọn oluşogba miran, awọn ti yoo maa fi èso rẹ fun un lákókò." (Matt 8:11; A.A. 13:46; 18:6; 28:28.)

42. Jesu wi fun wọn pe, "Eyin kò ha ka a ninu iwe mimọ pe, 'Okuta ti awọn omólé kò silẹ, oun naa ni o si di pataki igun ile; eyi ni işe Oluwa, o si je iyanu ni oju wa.'" (Jms. 118:22,23; A.A. 4:11; 1 Pet 2:7.)

43. Nitori naa emi wi fun yin pe, A o gba ijoba Olurun lowo yin, a o si fi fun orile-èdè ti yoo maa mu eso rẹ wá." (Matt 8:12; Rom 11:1-11; 9:27.)

44. *(Enikeni ti o bá şubú lu okuta yi yoo fọ ọ, şugbón enikeni ti oun bá şubu lù, yoo lọ ọ lúúlú.)

45. Nigba ti awọn olori alufa ati awọn Farisi gbó owe rẹ wọn woye pe awọn ni o nbá wí.

46. Şugbón nigba ti wọn nwa ònà lati gbe ọwọ le e, wọn bẹrù ijọ eniyan, nitori ti wọn kà á sí woli. (ẹşẹ 26,11.)

ORI 22.

Owe ti àşè igbeyawo. (Luk 14:15-24.)

JESU si dahùn, o si tún fi owe sọtọ fun wọn pe,

2. "Ijoba ọrun dabi ọba kan, ti o şe igbeyawo fun omọ rẹ. (Matt 13:24.)

3. O si rán awọn omọ-òdò rẹ lọ pe awọn ti a ti pè tẹlẹ si ibi iyawo: şugbón wọn kò fẹ wá. (Matt 21:34.)

4. O si tun rán awọn omọ-òdò miran, wi pe, 'È wi fun awọn ti a pè pé, wo o, mo şe ounjẹ mi tán: a pa málú ati gbogbo ẹran abópa mi, a si şe ohun gbogbo tán; ẹ wa si ibi iyawo.'" (Matt 21:36.)

5. Şugbón wọn kò fi pè nkan, wọn bá ti wọn lọ, ọkan si ònà oko rẹ, omiran si ònà òwò rẹ:

6. Awọn iyoku si mu awọn omọ-òdò rẹ, wọn şe àbùkù sí wọn, wọn si lù wọn pa.

7. Nigba ti ọba si gbó eyi, o binu: o si rán awọn ogun rẹ lọ, o pa awọn apaniyan wònyii run, o si sun ilú wọn. (Luk 19:27.)

8. Nigba naa ni o wi fun awọn omọ-òdò rẹ pe, 'A şe àşè igbeyawo tán, şugbón awọn ti a ti pè kò yẹ. (Matt 10:11,13.)

9. Nitori naa ẹ lọ si ònà òpópó, iye-kiye ẹni ti ẹ ba ri, ẹ pè wọn wá si ibi iyawo.'

10. Bẹẹ ni awọn omọ-òdò wònyii si

(44) *Awọn Bibeli atijọ miran fi eyi kun tiwọn.

jade lọ si ọ̀nà ọ̀pópó, wọn si ko gbogbo awọn ẹ̀ni ti wọn ri jọ, ati buburu ati rere; ibi àsè iyawo si kún fun awọn ti o wá ẹ̀jẹ̀n. (Matt 13:47.)

11. Nigba ti ọ̀ba naa wá wo awọn ti o wá ẹ̀jẹ̀n, o ri ọ̀kunrin kan nibẹ̀ ti kò wọ aṣọ iyawo; (2 Kor 5:3; Ef 4:24; Kol 3:10,12; Ifh 3:4; 16:15; 19:8.)

12. O si bi i pe, 'Ọ̀rẹ́, iwọ̀ ti ẹ̀ wọ ihin wá laini aṣọ iyàwó?' Kò sì le fohùn. (Matt 20:13; 26:50.)

13. Nigba naa ni ọ̀ba wi fun awọn iranṣẹ́ rẹ̀ pe, 'E di i tọ̀wọ̀ tẹ̀sẹ̀, e gbe e kúrò, ki ẹ̀ si sọ ọ̀ sinu òkùnkùn lode; nibẹ̀ ni ẹ̀kún ati ipahinkeke yoo gbé wá.' (Matt 8:12; Luk 13:28.)

14. Nitori ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ni a pe, ẹ̀gbọn diẹ̀ ni a yàn." (Matt 20:16; 19:30.)

Ìbèèrè meta awọn Ju: (1) Owo-ode fun Kesari. (Mk 12:13-17; Luk 20:19-26.)

15. Nigba naa ni awọn Farisi lọ, wọn ghimọ̀ bi wọn yoo ti ẹ̀ ri ọ̀rọ̀ gbá mọ̀ ọ̀n lẹ̀nu.

16. Wọn sì rán awọn ọ̀mọ-ẹ̀hin wọn pẹ̀lu awọn ọ̀mọ-ẹ̀hin Herọ́du lọ sódọ̀ rẹ̀, pe, "Olukọ̀ni, awa mọ̀ pe olotitọ̀ ni iwọ̀, iwọ̀ si nkọ̀ni lónà Ọ̀lọ̀run lotitọ̀, bẹ́ẹ̀ ni iwọ̀ ki i woju ẹ̀nikẹ̀ni: nitori ti iwọ̀ ki i ẹ̀ ojusaju eniyan. (Mk 3:6; 8:15.)

17. Njẹ̀ wi fun wa, Iwọ̀ ti rò ó sí? O tọ̀ lati maa san owode fun Kesari, tabi kò tọ̀?" (Matt 17:25.)

18. Ẹ̀gbọn Jesu mọ̀ èrò buburu wọn, o si wi fun wọn pe, "Eeṣe ti ẹ̀yin fi ndán mi wò, ẹ̀yin àgàbàgẹ̀bẹ̀?"

19. E fi owo idẹ̀ kan hàn mi." Wọn si mu owo idẹ̀ kan tọ̀ ọ̀ wá.

20. O si bi wọn pe, "Àwòrán ati akólé tani eyi?"

21. Wọn wi fun un pe, "Ti Kesari ni." Nigba naa ni o wi fun wọn pe, Njẹ́, ẹ̀ fi ohun ti i ẹ̀ ti Kesari fun Kesari, ati ohun ti i ẹ̀ ti Ọ̀lọ̀run fun Ọ̀lọ̀run." (Rom 13:7.)

22. Nigba ti wọn si ti gbọ̀ ọ̀rọ̀ wọ̀nyí, ẹ̀nu yà wọn, wọn fi i silẹ̀, wọn si ba ti wọn lọ.

(2) Awọn Sadusi ati ọ̀rọ̀ Ajinde. (Mk 12:18-27; Luk 20:27-38.)

23. Ni ijọ kannaa ni awọn Sadusi tò ọ̀ wá, awọn ti o wi pe, ajinde òkú kò sí, wọn sì bi i. (A.A. 23:8.)

24. Wi pe, Olukọ̀ni, Mose wi pe, 'Bi ẹ̀nikan bá kú ni àilómọ̀, ki arakunrin rẹ̀ o sù aya rẹ̀ lópó, ki o lè gbe iru ọ̀mọ̀ dide fun arakunrin rẹ̀.' (Deut 25:5.)

25. Awọn arakunrin meje kan ti wá lódọ̀ wa: eyi ekinni lẹ́hin igba ti o gbe aya rẹ̀ ni iyawo, o kú, bi kò ti ni iru-ọ̀mọ̀, o fi aya rẹ̀ silẹ̀ fun arakunrin rẹ̀:

26. Bẹ́ẹ̀ gégé ni ekeji pẹ̀lu, ati ẹ̀kẹta títí o fi de ekeje.

27. Nikẹ́hin gbogbo wọn, obinrin naa kú pẹ̀lu.

28. Njẹ̀ ni ajinde òkú, aya ti tani yoo ha ẹ̀ ninu awọn mejeeje? Nitori gbogbo wọn ni o saa ni in."

29. Jesu dahun o si wi fun wọn pe, Ẹ̀yin ẹ̀nà, nitori ẹ̀yin kò mọ̀ iwe-mimọ̀, ẹ̀ kò sì mọ̀ agbara Ọ̀lọ̀run. (Jhn 20:9.)

30. Nitori pe ni ajinde òkú, ẹ̀yin kò í gbéyàwó, a kò i si fi wọn funni ni igbeyawo, ẹ̀gbọn wọn dabi awọn àngẹ̀li Ọ̀lọ̀run ni ọ̀run.

31. Ẹ̀gbọn ni ti ajinde òkú, ẹ̀yin kò ha ka ẹ̀yí ti a sọ fun yin lati ọ̀dọ̀ Ọ̀lọ̀run wá, pe,

32. 'Emi ni Ọ̀lọ̀run Abrahamu, ati Ọ̀lọ̀run Isaaki, ati Ọ̀lọ̀run Jakọ̀bu?' Ọ̀lọ̀run ki i ẹ̀ Ọ̀lọ̀run awọn òkú, bi-koṣe ti awọn aláàyè."

33. Nigba ti awọn eniyan gbọ̀ ẹ̀yí, ẹ̀nu yà wọn si ẹ̀kọ̀ rẹ̀. (Matt 7:28.)

(3) Ofin ti o ga julọ. (Mk 12:28-34.)

34. Ẹ̀gbọn nigba ti awọn Farisi gbọ̀ pe, o pa awọn Sadusi lẹ̀nu mọ̀, wọn pe ara wọn jọ.

35. Nigba naa ni ọ̀kan ninu wọn tí i ẹ̀ amofin ndán an wò, o si bi i leèrè ọ̀rọ̀ kan, wi pe, (Luk 7:30; 10:25; 11:45; 14:3.)

36. "Olukọ̀ni, ewo ni aṣẹ́ títóbi ju ninu ofin?"

37. Jesu si wi fun un pe, "Ki iwọ̀ fi gbogbo àyà rẹ̀, ati gbogbo ọ̀kàn rẹ̀, ati

gbogbo inu rẹ fẹ Olurun Oluwa rẹ. (Deut 6:5.)

38. Eyi ni ekinni ati ofin ti o tóbi ju.

39. Ekeji si dabi rẹ, Iwọ fẹ omọni-keji rẹ bi ara rẹ. (Lef 19:18; Matt 19:19; Rom 13:9; Gal 5:14; Jak 2:8.)

40. Ninu awọn ofin mejeeji yii ni gbogbo ofin ati woli rọ mọ. (Matt 7:12.)

Jesu bèèrè ibèèrè lowo awọn Farisi. (Mk 12:35-37; Luk 20:41-44.)

41. Bi awọn Farisi ti kó ara wọn jọ, Jesu bi wọn,

42. Wi pe, "Eyin ti ro ti Kristi si omọ tani oun jẹ?" Wọn wi fun un pe, "Omọ Dafidi ni." (Matt 9:27.)

43. O wi fun wọn pe, "Eese ti Dafidi nipa imisi-emi fi npẹ é ni Oluwa, wi pe,

44. 'JEHOFA wi fun Oluwa mi pe, Iwọ jókódó ni ọwọ ọtun mi, titi emi o fi sọ awọn ọtá rẹ di apoti itisẹ rẹ?' (Psm 110:1; A.A. 2:34; Heb 1:13; 10:13.)

45. Njẹ bi Dafidi ba npe e ni Oluwa, bawo lo ẹ jẹ omọ rẹ?"

46. Ko si si ẹnikan ti o lè da a ni ohun ọrọ kan, bẹẹ ni ko si si ẹni ti o bi i léèrè ohun kan mọ lati ọjọ naa lọ. (Mk 12:34; Luk 20:40.)

ORI 23.

Jesu kiló nipa ti awọn Farisi. (Mk 12:38-40; Luk 20:45-47.)

NIGBA naa ni Jesu wi fun àjọ eniyan, ati awọn omọ-ẹhin rẹ,

2. Pe, "Awọn akowe pẹlu awọn Farisi jókódó ni ipo Mose: (Esra 7:6,25; Neh 8:4.)

3. Nitori naa ohunkohun ti wọn bá wí fun yin, ẹ maa kiyesi wọn ki ẹ si maa ẹ wọn; şugbọn ẹ máşẹ ẹ gegẹ bi işe wọn; nitori ti wọn a maa wi, şugbọn wọn ki i ẹ.

4. Wọn a di ẹrù wúwo ti o si sòro lati rù, wọn a si gbe e lé awọn eniyan leji-ka; şugbọn awọn tikaawọn kò jẹ fi ika wọn kan ẹrù naa. (Luk 11:46; A.A. 15:10; Gal 6:13.)

5. Şugbọn gbogbo işe wọn ni wọn

nşẹ nitori ki awọn eniyan baa lè rí wọn: wọn sọ flakteri (eto-itósónà) wọn di gbígboro, wọn bukún işeti aşọ wọn (Matt 6: 1, 2, 5, 16; Deut 6:8.)

6. Wọn fẹ ipo ọlá ni ibi àsè, ati ibù-jókódó ọlá ni sinagogu. (Luk 11:43; 14:7; 20:46.)

7. Ati ikíni ni ọjà, ati ki awọn eniyan lè maa pe wọn ni, Rabbi, Rabbi.

8. Şugbọn ki a máşẹ pe eyin ni Rabbi: nitori pe ẹnikan ni Olukó yin, ani Kristi; árá si ni gbogbo yin (Jms 3:1.)

9. Ẹ má si ẹ pe ẹnikan ni baba yin ni ayé; nitori ẹnikan ni baba yin, ẹni ti nbẹ lórun. (Mal 1:6.)

10. Ki a má si ẹ pè yin ni Oluwa: nitori Oluwa kan ni eyin ni, ani Kristi.

11. Şugbọn ẹni ti o ba pọjù ninu yin, oun ni yoo jẹ iranşẹ yin. (Matt 20:26.)

12. Ẹnikẹni ti o bá sị gbe ara rẹ ga, ni a o rẹ silẹ; ẹnikẹni ti o ba si rẹ ara rẹ silẹ ni a o gbé ga. (Luk 14:11; 18:14; Jms 4:6; 1 Pet 5:5.)

Ẹgbé ti o wa lori awọn Farisi.

13. "Şugbọn ẹgbé ni fun yin, eyin akowe ati Farisi, àgàbàgebè! nitori ti eyin sé ijọba ọrun mọ awọn eniyan: nitori eyin tikaayin kò wọlé, bẹẹ ni eyin ko jẹ ki awọn ti nwọle o wọle. (Luk 11:52.)

14. *(Ẹgbé ni fun yin, eyin akowe ati Farisi, àgàbàgebè! nitori ti eyin jẹ ile awọn opo run, ati nitori aşehàn, ẹ ngbadura gigun: nitori naa ni eyin o ẹ gba ẹbi pupọ.)

15. Ẹgbé ni fun yin, eyin akowe ati Farisi, àgàbàgebè! nitori ti eyin nyí òkun ati ilẹ ká lati sọ eniyan kan di aláwòşẹ; bi o ba si di bẹẹ tán, eyin a sọ ọ di omọ ọrun-apadi nigba meji ju ara yin lọ.

16. "Ẹgbé ni fun yin, eyin amòná afoju, ti o nwi pe 'Ẹnikẹni ti o ba fi tẹmpili bura, kò sí nkan; şugbọn ẹnikẹni ti o ba fi wura tẹmpili bura, o di ajigbèsè.' (esẹ 24; Matt 15:14; 5: 33-35.)

(14) *(Awọn Bibeli atijo miran fi eyi kun tiwọn.)

17. Eyin alaimoye ati afoju: ewo ni o pòjù, wura, tabi tempili ti nsò wura di mímó? (Eks 30:29.)

18. E sì tún wí pe, 'Enikèni ti o ba fi pepè bura, kò si nkan; şugbòn enikèni ti o ba fi èbùn ti o wà lori rè bura, o di ajigbèsè.'

19. Eyin alaimoye ati afoju: ewo ni o pòju, èbun, tabi pepè ti nsò èbun di mímó? (Eks 29:37.)

20. Njè èni ti o ba si fi pepè bura, o fi i bura, ati ohun gbogbo ti o wa lori rè.

21. Èni ti o ba si fi tempili bura, o fi i bura, ati èni ti o ngbe inu rè.

22. Èni ti o ba si fi òrun bura, o fi ite Olòrun bura, ati èni ti o jókódó lori rè. (Psm 11:4; Matt 5:34.)

23. "Ègbé ni fun yin, eyin akòwe ati Farisi, àgàbàgebè! nitori ti eyin ngba idamewa minti, ati anise ati kumini, eyin si ti fi òràn ti o tobiju ninu ofin silẹ laise, idajo, àanú, ati igbàgbó; wònyí ni o tò ti eyin iba se laisi fi iyoku silẹ laise. (Matt 11:42; Lef 27:30; Mika 6:8.)

24. Eyin afoju amòna, ti nyera fun kòkòrò-kantikanti, ti o si ngbe rakun-mi mi. (esè 16.)

25. "Ègbé ni fun yin, eyin akòwe ati Farisi, àgàbàgebè! nitori ti eyin nfò ode ago ati awopòkò mó, şugbòn inu wòn kun fun irejè ati wòbìà. (Mk 7:4; Luk 11:39.)

26. Iwò afoju Farisi; kókò fò eyi ti nbè ninu ago ati awopòkò mó ná, ki ode wòn baa lè mó pèlu.

27. "Ègbé ni fun yin, eyin akòwe ati Farisi, àgàbàgebè! nitori ti eyin dabi iboji funfun, ti o dara ni ode, şugbòn ninu, wòn kun fun egungun òkú ati fun ègbin gbogbo. (Luk 11:44; A.A. 23:3.)

28. Gege beè ni eyin pèlu farahan ni ode bi olododo fun eniyan, şugbòn ninu, è kun fun àgàbàgebè ati èşè.

29. "Ègbé ni fun yin, eyin akòwe ati Farisi, àgàbàgebè; nitori ti eyin kó iboji awòn woli, eyin si se orórí awòn olododo ni òşó (Luk 11:47,48.)

30. Eyin si wi pe, 'Awa iba wa ni ojo awòn baba wà, awa ki iba ni owo ninu eje awòn woli.'

31. Njè eyin ni eleri fun ara yin pe, eyin ni awòn omò awòn èni ti o pa awòn woli. (A.A. 7:51,52.)

32. Njè, è kúnkún kún oşuwòn baba yin de oke. (1 Tess 2:16.)

33. Eyin ejo, eyin omò paramole, eyin yoo ti se yò ninu èbi orun apadi?

34. Nitori naa è kiyesi i, Emi ran awòn woli, ati amoye ati akòwe si yin; ati ninu wòn ni eyin yoo pa ti è ó si kàn mó àgbélébú ati ninu wòn ni eyin yoo ná ni sinagogu yin, ti è o si se inúnibini si lati ilú dé ilú: (Luk 11:49; 1 Kro 36:15, 16.)

35. Ki gbogbo eje awòn olooto, ti a ti ta silẹ ni ayé, baa le wa sori yin, lati eje Abeli olododo titi de eje Sakariah omò Barakiah, èni ti eyin pa laarin tempili ati pepè. (Gen 4:8; Heb 11:4; Sek 1:1; 2 Kro 24:21.)

36. Looto ni mo wi fun yin, gbogbo nkan wònyí ni yoo wà sori iran yí. (Matt 10:23; 24:34.)

Ibanujè ti o wa fun Jerusalemu. (Luk 13:34-35.)

37. "Jerusalemu Jerusalemu, iwò ti o pa awòn woli, ti o si sò okuta lu awòn ti a ran si o pa! igba melo ni emi nfè ràdò bo awòn omò rè, bi agbebo-adie ti ràdò bo awòn omò rè labè apa rè şugbòn iwò ko fè! (2 Kro 24:21.)

38. Sawo o, a fi ile yin silẹ fun yin ni ahoro.

39. Mo si wi fun yin, Eyin ki yoo ri mi mó lati isinsinyí ló, titi eyin o fi wi pe, 'Olubukun ni èni ti o nbò wà ni orukò Oluwa.'" (Psm 118:26; Matt 21:9.)

ORI 24.

Orò lori oke olifi: Awòn isèlè ti iran yí. (Mk 13:3-13; Luk 21:5-19.)

JESU si jade ló, o kuro ninu tempili naa: awòn omò-èhin rè si tò o wà lati fi awòn ile tempili han an. (Mk 13:1.)

2. Jesu si wi fun wọn pe, "Ẽyin kò rí gbogbo nkan wọnyí? Lootọ ni mo wi fun yin, ki yoo si okuta kan nihinyí ti a o fi silẹ lori ekeji, ti a ki yoo wo lulẹ." (Matt 26:61; 27:39,40; Luk 19:44; Jhn 2:19.)

Iponju (ti inunibini) fun gbogbo ọmọ Ọlórún.

3. Bi o si ti jókódó lori oke Olifi, awọn ọmọ-ẹhin rẹ tọ ọ wá níkòkò, pe, "Sọ fun wa, nigbawo ni nkan wọnyí yoo ri bẹ? Kinni yoo si ẹ àmì wíwá rẹ, ati ti *ipari igbeaye yí?"

4. Jesu si dahun, o si wi fun wọn pe, "Ẽ kiyésara, ki ẹnìkẹni máse tán yin jẹ. (Jer 29:8; 2 Tess 2:3.)

5. Nitóri ọpọlọpọ yoo wá ni orukọ mi, pe, 'Emi ni Kristi;' wọn o si tán ọpọlọpọ jẹ. (ẹsẹ 11,23,24; 1 Jhn 2:18.)

6. Ẽyin yoo si gburo ogun ati idagiri ogun: ẹ kiyesi i ki Ẽyin máse jáyà: nitóri gbogbo nkan wọnyí kò lẹ ẹ ki o má ẹlẹ ẹgbọn opin kii ẹ akoko naa.

7. Nitóri pe orilẹ-ẹdẹ yoo dide si orilẹ-ẹdẹ, ati ijoba si ijoba iyan, ati ajakalẹ-àrùn, ati imimi-ilẹ yoo si wá ni ibi pupọ. (Isa 19:2; Hag 2:22; Sek 14:13.)

8. Gbogbo nkan wọnyí ni ipilẹsẹ iponju

9. "Nigba naa ni wọn yoo fi yin funni lati jẹ ni iyà, wọn o si pa yin; a o si korira yin lodo gbogbo orilẹ-ẹdẹ nitóri orukọ mi. (Matt 10:17,22; Jhn 15:18; 16:2.)

10. Nigba naa ni ọpọlọpọ yoo kọsẹ wọn o si maa sọfófó ara wọn, wọn o si maa korira ara wọn. (Matt 11:6.)

11. Woli eke pupọ ni yoo si dide, wọn o si tán ọpọlọpọ jẹ. (Matt 7:15; A.A. 20:29; 1 Tim 4:1.)

12. Ati nitóri ti iwa ẹsẹ yoo di pupọ, ifẹ ọpọlọpọ yoo di tító.

13. Ẹgbọn ẹni ti o ba foriti i títi de

(3) *Orọ griki ti a lo nihin yí ntumọsi 'igbeaye' kii ẹ 'aye' (ẹsẹ 14) bi awọn bibeli miran ti ẹ tumọ rẹ. Orọ kannaa yí ni o wa ni Matt 28:20.

opin, oun naa ni a o gbàlà. (Matt 10:22; Ifh 2:7.)

14. A o si waasu ihinrere ijoba yí ni gbogbo ayé lati ẹ ẹri fun gbogbo orilẹ-ede; nigba naa ni opin yoo si de. (Rom 10:18; Kol 1:6,23.)

Iponju nla ti isodahoro (fun ilẹ Isra-eli). (Mk 13:14-23; Luk 21:20-24.)

15. "Nitóri naa nigba ti Ẽyin bá ri irira isodahoro, ti a ti ẹnu woli Daniél sọ, ti o ba duro ni ibi mímọ, (ẹni ti o ba kà á, ki ọye ó ye e;) (Dan 9:27; 11:31; 12:11; A.A. 21:28; 1 Kor 15:52; 1 Tess 4:16.)

16. Nigba naa ni ki awọn ti nbẹ ni Judea o sálọ si ori òkè;

17. Ki ẹni ti nbẹ lori ile ki o máse sọkalẹ wa mu ohunkohun jade ninu ile rẹ:

18. Ki ẹni ti nbẹ ni oko máse pada sehin wa lati mu aṣọ rẹ.

19. Ẹgbọn ẹgbé ni fun awọn ti o loyun, ati fun awọn ti o nfi ọmu fun ọmọ mu ni ọjọ wọnyí!

20. Ẽ si maa gbadura ki sísisá yin máse jẹ igba òtútù, tabi ọjọ isinmi:

21. Nitóri nigba naa ni iponju nla yoo wá, iru eyi ti kò sí lati igba ibẹrẹ ọjọ wá títi di isinsinyí, r árá , iru rẹ ki yoo sí sí. (Dan 12:1; Joel 2:2.)

A ge iponju nla kúrú nitóri awọn ayanfẹ Ọlórún.

22. Bi kò si ẹ pe a ge ọjọ wọnyí kúrú, ko si ẹda ti iba lẹ la a; ẹgbọn nitóri awọn ayanfẹ ni a o fi gé ọjọ wọnyí kúrú. (Isa 65:8,9.)

23. Nigba naa bi ẹnìkan bá wi fun yin pe, 'Wò ó, Kristi nbẹ nihin tabi lohun'; ẹ máse gbà á gbọ. (Luk 17:23; 21:8.)

24. Nitóri awọn eke Kristi, ati èkẹ woli yoo dide, wọn o si fi àmì ati ohun iyanu nla hàn; tobẹ bi o ẹese, wọn yoo tán awọn ayanfẹ paapaa. (2 Tess 9:11; Ifh 13:13.)

25. Wo o, mo wi fun yin tẹlẹ!

26. Nitóri naa bi wọn ba wi fun yin pe, 'Wò ó, o wa ni aginju; ẹ máse lẹ

sibẹ; 'wò ó, ó wà ni iyéwu'; ẹ mǎṣẹ gbagbo.

27. Nitori geḡe bi mǎnǎmǎná ti nkọ lati ilà-dòrùn, ti o si nmọlẹ titi de iwọ-oòrùn; bẹẹ ni wiwa Ọmọ-Eniyan yoo ri pẹlu. (Luk 17:24.)

28. Nitori ibikibi ti òkú ba gbé wà, nibẹ ni awọn idi nkojọ pọ sí.

Ipadabọ Ọmọ eniyan. (Mk 13:24-27; Luk 21:25-28.)

29. "Lojukan naa lehin iponju ojo wonyif ni oòrùn yoo soòkùn, oṣupa ki yoo si fi imọlẹ rẹ hàn, awọn irawọ yoo ti oju òrùn já sílẹ, agbara oju òrùn ni a o si mǐ titi: (Isa 13:10; Esk 32:7; Joel 2:10; Ifh 8:12; A.A. 2:19-20; Ifh 6:1-17.)

30. Nigba naa ni àmì Ọmọ-eniyan yoo si fi ara han ni ọrùn; nigba naa ni gbogbo ẹya ayé yoo kaanú, wọn o si ri Ọmọ-eniyan ti yoo maa ti oju òrùn bówá pẹlu agbara ati ogo nla. (1 Tess 4:16.)

31. Yoo si rán awọn angeli rẹ pẹlu ohùn ipe nla, wọn o si ko gbogbo awọn ayanfẹ rẹ lati orígun méréerin ayé jọ, lati ikangun ọrùn kan ló dé ikangun keji (Isa 27:13; Sek 9:14.)

Owe igi ọpọtó. (Mk 13:28-31; Luk 21:29-33.)

32. Njẹ, ẹ kọ owe lara igi ọpọtó; nigba ti ẹka rẹ ba yọ titun, ti o ba si rú ewe, eyin mọ pe igba ẹrùn sunmọ etile:

33. Geḡe bẹẹ ni eyin, nigba ti eyin ba ri gbogbo nkan wonyii, ki ẹ mọ pe o sunmọ etile tán lehin ilẹkun. (Jms 5:9.)

34. Lootọ ni mo wi fun yin iran yii ki yoo rekoja, titi gbogbo nkan wonyii yoo fi ṣe. (Matt 16:28; 23:36.)

35. Ọrùn ati ayé yoo koja lọ, ṣugbọn ọrọ mi ki yoo rekoja (Matt 5:18.)

Ṣisónà: (Mk 13:32-37; Luk 21:34-36.)

36. "Ṣugbọn ni ti ojo ati wakati naa, ko si ẹnikan ti o mọ ọn, awọn angeli ọrùn ko tilẹ mọ ọn, ọmọ paapaa ko mọ, bikoṣe Baba mi nikanṣoṣo.

37. Geḡe bi ojo Noa si ti ri, bẹẹ ni

wiwa Ọmọ-eniyan yoo si ri. (Gen 6:5; 7:6-23; Luk 17:26,27.)

38. Nitori bi awọn ojo naa ti wà ṣaju ikun-omi, ti wọn nje, ti wọn nmu, ti wọn ngbe iyawo, ti a si nfa iyawo funni, titi o fi di ojo ti Noa fi bọ sínú ọkọ,

39. Wọn kò si mọ titi omi fi dé, ti o gbá gbogbo wọn lọ; geḡe bẹẹ ni wiwa Ọmọ-eniyan yoo ri pẹlu.

40. Nigba naa ni ẹnì meji yoo wà ni oko; a o mu ọkan, a o si fi ekeji sílẹ. (Luk 17:34,35.)

41. Awọn obinrin meji yoo jumọ maa lọ ọlọ pọ; a o mu ọkan, a o si fi ekeji sílẹ.

42. Nitori naa ẹ maa ṣónà: nitori eyin kò mọ wakati ti Oluwa yin yoo de. (Matt 25:13; Luk 12:40.)

43. Ṣugbọn ki eyin o mọ eyi pe, baale ile iba mọ wakati naa ti olẹ yoo wá, iba maa ṣónà, oun kiba ti je ki a jáwọ ile rẹ. (1 Tess 5:2; 2 Pet 3:10; Ifh 3:3; 16:15.)

44. Nitori naa ki ẹ mura sílẹ: nitori ni wakati ti eyin kò rò telẹ ni Ọmọ-eniyan yoo de. (1 Tess 5:6.)

Olooto ati alaisootọ ọmọ ọdọ. (Luk 12:42-46.)

45. "Tani i ṣe olooto ati ọlọgbọn ọmọ-ọdọ, ẹnì ti oluwa rẹ fi ṣe olori ile rẹ, lati fi ounje wọn fun wọn ni àkókò? (Matt 25:21,23.)

46. Alabukun-fun ni ọmọ-ọdọ naa, nigba ti oluwa rẹ bá dé, ẹnì ti yoo ba a ki o maa ṣe bẹẹ. (Ifh 16:15.)

47. Lootọ ni mo wi fun yin pe, Oun o fi ṣe olori gbogbo ohun ti o ni. (Matt 25:21,23.)

48. Ṣugbọn bi ọmọ-ọdọ buburu naa bá wi ni ọkàn rẹ pé, 'Oluwa mi fa àbọ rẹ sehin.'

49. Ti o si bere si lu awọn ọmọ-ọdọ ẹlẹgbẹ rẹ, ti o si nje, ti o si nmu pẹlu awọn ọmùtí: (Luk 21:34.)

50. Oluwa ọmọ-ọdọ naa yoo de ni ojo ti kò reti ati ni wakati ti kò lérò rẹ.

51. Yoo si je ẹ ni iyà gidigidi, yoo yan ipa rẹ pẹlu awọn àgàbàgebẹ, nibẹ,

ni ẹkún ati ipahinkeke yoo gbe wà.
(Matt 8:12; 13:42,50; 25:30.)

ORI 25.

Òwe wundia mewa.

NIGBA naa ni a o fi ijoba ọrun wé awọn wundia mewa, ti o mu fitila wọn, ti wọn si jade lọ lati pade ọkọ iyawo (Matt 13:24; Luk 12:35-38; Ifh 19:7; 21:2,9.)

2. Marun ninu wọn se ológbón, marun si se aláìgbón. (Matt 7:24; 10:16; 24:45.)

3. Awọn ti o se aláìgbón mu fitila wọn, wọn kò si mu ororo lówò:

4. Şugbón awọn ologbón mu ororo nínú kólóbó pẹlu fitila wọn.

5. Nigba ti ọkọ iyawo pe, gbogbo wọn tòògbé, wọn si sun. (1 Tess 5:6.)

6. Şugbón laarin ọgànjó, igbe ta soke, pe, 'Wo o, ọkọ iyawo nbọ; ẹ jade lọ pade rẹ.'

7. Nigba naa ni gbogbo awọn wundia wọnyí dide, wọn si tun fitila wọn se (Luk 12:35.)

8. Awọn aláìgbón si wi fun awọn ologbón pe, 'Fun wa nínú ororo yin; nitori fitila wa nku lọ.'

9. Şugbón awọn ológbón dá wọn lohun, pe, 'Beẹkọ: ki o ma baa se aláító fun awa ati ẹyin: ẹ kúkú tọ awọn ti ntà lọ, ki ẹ si rà fun ara yin.'

10. Nigba ti wọn si lọ rà, ọkọ iyawo de; awọn ti o si mura tán ba a wole lọ si ibi iyawo: a si ti ilekun. (Luk 13:25; Ifh 19:9.)

11. Ni ikẹhin ni awọn wundia iyoku si de, wọn nwi pe, 'Oluwa, Oluwa, şilekun fun wa.' (Matt 7:21-23.)

12. Şugbón o dahun, pe, 'Lootọ ni mo wi fun yin, emi kò mò yin.'

13. Nitori naa, ẹ maa şónà, bi ẹyin ko ti mò ọjó, tabi wakati ti Ọmọ-eniyan yoo de." (Matt 24:42,44.)

Òwe ti talenti.

14. "Nitori ijoba ọrun dabi ọkunrin kan ti o nlọ si àjò, ẹni ti o pe awọn ọmọ-òdò rẹ, o si ko ẹrù rẹ fun wọn

(Luk 19:12; Matt 18:23,24; Luk 19:13.)

15. O si fi talenti marun fun ọkan, o fi meji fun ẹnikẹji, ati ọkan fun ẹnikẹta; o fifun olukuluku gege bi agbara rẹ ti rí; leşekannaa o mu ọnà àjò rẹ pòn.

16. Nigba naa ni ẹyí ti o gba talenti marun lọ, o fi tire şòwò, o si jèrè talenti marun miran.

17. Gege beẹ ni ẹyí ti o gba meji, oun pẹlu si jèrè meji miran.

18. Şugbón ẹyí ti o gba talenti kan lọ, o wa ilẹ, o si ri owó oluwa rẹ mólẹ.

19. Lẹhin igba pipe, oluwa awọn ọmọ-òdò wọnyí de, o si se işíró pẹlu wọn. (Matt 18:23.)

20. Eyi ti o gba talenti marun si wá, o si mu talenti marun miran wa, pẹlu, o wi pe, 'Oluwa, iwọ fi talenti marun fun mi; si wo o, mo jèrè talenti marun miran.'

21. Oluwa rẹ wi fun un pe, 'O şeun, iwọ ọmọ-òdò rere ati olooto: iwọ se olooto, ninu ohun diẹ, emi o fi ọ se olori ohun pupọ; bó sínú ayọ Oluwa rẹ.' (Matt 24:45,47; Luk 16:10.)

22. Eyi ti o gba talenti meji pẹlu si wá, o wi pe, 'Oluwa, iwọ fi talenti meji fun mi: wo o, mo jèrè talenti meji miran.'

23. Oluwa rẹ si wi fun un pe, 'O şeun, iwọ ọmọ-òdò rere ati olooto; iwọ se olooto ninu ohun diẹ, emi yoo fi ọ se olori ohun pupọ: iwọ bó sínú ayọ oluwa rẹ.' (eşẹ 21.)

24. Eyi ti o gba talenti kan si wa, o wi pe, 'Oluwa, mo mò ọ pe ọnrórò eniyan ni iwọ jẹ, iwọ nkore nibi ti iwọ kò gbé funrugbin si, iwọ si nşà nibi ti iwọ kò fúnká si: (Jhn 10:28,29; 2 Tess 2:9-11; 2 Tim 2:19; Ifh 13:13.)

25. Emi si bẹrù, mo si lọ pa talenti rẹ mó ninu ile: wo o, nkan rẹ niyí!

26. Oluwa rẹ si dahun o wi fun un pe, 'Iwọ ọmọ-òdò buburu ati onilóra, iwọ mò pe emi nkore nibi ti emi kò funrugbin si, emi si nşà nibi ti emi kò fúnká si:

27. Nitori naa iwọ ibá fi owo mi si

owọ awọn ti npowódà, nigba ti emi bá dẹ, emi iba si gba nkan mi pẹlu èlẹ. (Luk 17:24.)

28. Nitori naa ẹ gba talenti naa ni owọ rẹ, ẹ si fifun ẹni ti o ni talenti mewa.

29. Nitori ẹnikẹni ti o bá ní, ni a o fifun, yoo si ni lopolopo; sugbon ni owọ ẹni ti kò ní ni a o tilẹ gba ẹyi ti o ni. (Matt 13:12; Mk 4:25; Luk 8:18.)

30. E si gbe alailẹrẹ omọ-òdò naa so sinu òkùnkùn lode; nibẹ ni ẹkún ati ipahinkeke yoo gbé wà. (Matt 8:12; 3:42,50; 22:13; Luk 13:28.)

Idajo.

31. "Nigba ti Omọ-eniyan yoo wá nínú ogo rẹ, ati gbogbo awọn angeli mimọ pẹlu rẹ, nigba naa ni yoo jókòó lori itẹ ogo rẹ. (Matt 16:27; 19:28.)

32. Niwaju rẹ ni a o si kó gbogbo orile-èdè jọ: yoo si yà wọn si ọtọ kúrò ẹkan ninu omiran gégé bi oluṣo-agutan ti ńya àgùtàn rẹ kúrò nínú ewúrẹ: (Esk 34:17,20.)

33. Oun o si fi àgùtàn si owọ ọtún rẹ, sugbon awọn ewúrẹ si owọ òsì.

34. Nigba naa ni Oba yoo wi fun awọn ti o wa ni owọ ọtún rẹ pe, Ẹ wá, ẹyin alabukun-fun Baba mi, ẹ jogun ijoba, ti a ti pèsè silẹ fun yin lati ipilẹ́sẹ aye wá: (Luk 12:32; 1 Kor 6:9; 15:50 Gal 5:21; Ifh 13:8; 17:8.)

35. Nitori ebi pa mi, ẹyin si fun mi ni ounjẹ: ounjẹ gbẹ mi, ẹyin si fun mi ni ohun mimu: mo jẹ àlejò, ẹyin si gbà mí si ilé: (Isa 58:7; Esk 18:7; Jms 1:27; Heb 13:2.)

36. Mo wà ni ihòhò, ẹyin si daṣọ bọ mí: mo ẹ àisàn ẹyin si bojuto mi, mo wà ninu túbú, ẹyin si tò mi wá. (Jak 2:15,16; 2 Tim 1:16.)

37. Nigba naa ni awọn olootọ yoo da a lohun pe, 'Oluwa, nigbawo ni a ri i ti ebi npa ọ, ti awa fun ọ ni ounjẹ? Tabi ti ounjẹ ngbẹ ọ, ti awa fun ọ li ohun mimu?

38. Nigbawo ni a ri ọ ni alejo, ti a gba ọ si ile? Tabi ti iwọ wa ni ihòhò, ti a daṣọ bo ọ?

39. Tabi nigbawo ni a ri i ti iwọ ẹ àisàn ti a bojuto ọ? Tabi ti iwọ wa nínú túbú, ti awa si tò ọ wá?

40. Oba yoo si dahun yoo si wi fun wọn pe, Lootọ ni mo wi fun yin, niwọn bi ẹyin ti ẹ e fun ọkan nínú awọn arakunrin mi wọnyí ti o kere julọ ẹyin ti ẹ e fun mi.' (Owe 14:31; 19:17; Matt 10:42; Heb 6:10.)

41. Nigba naa ni yoo si wi fun awọn ti owọ òsì pe, 'Ẹ lọ kuro lódò mi, ẹyin ẹni ègún, sínú iná ainipekun, ti a ti pèsè silẹ fun Eṣù ati fun awọn angeli rẹ (Matt 7:23; Mk 9:48; Luk 16:24; Jud 7; 2 Pet 2:4.)

42. Nitori ebi pa mi, ẹyin kò si fun mi ni ounjẹ: ounjẹ gbẹ mi, ẹyin kò si fun mi ni ohun mimu:

43. Mo jẹ àlejò, ẹyin kò gbà mi si ilé: mo wà ni ihòhò, ẹyin kò si daṣọ bo mi: mo ẹ àisàn, mo si wà ninu túbú, ẹyin kò bojuto mi.'

44. Nigba naa ni awọn pẹlu yoo dahun pe, 'Oluwa, nigbawo ni awa ri i ti ebi npa ọ, tabi ti ounjẹ ngbẹ ọ, tabi ti iwọ jẹ àlejò, tabi ti iwọ wà ni ihòhò, tabi ninu àisàn, tabi ninu túbú, ti awa kò si ẹ iranṣẹ fun ọ?'

45. Nigba naa ni yoo dá wọn lohun pe, 'lootọ ni mo wi fun yin, niwọn bi ẹyin kò ti ẹ e fun ọkan ninu awọn ti o kéré julọ wọnyí, ẹyin kò ẹ e fun mi.' (Owe 14:31; 17:5.)

46. Awọn wọnyí ni yoo si kọja lọ sínú iyà ainipekun: sugbon awọn olootọ si iyè ainipekun." (Dan 12:2; Jhn 5:29; Rom 2:7; Gal 6:8.)

ORI 26.

Wiwa ọnà lati pa Jesu. (Mk 14:1-2; 10:11; Luk 22:1-6.)

O si ẹ, nigba ti Jesu parí gbogbo ọrọ wọnyí, o wi fun awọn omọ-ẹhin' rẹ pe, (Matt 7:28; 11:1; 13:53; 19:1.)

2. "Ẹyin mọ pe lehin ọjọ mejì ni a jo irekoja, a o si fi omọ-eniyan lé ni lọwọ, lati kan an mọ agbelebu. (Jhn 13:1.)

3. Lèhin naa ni awon olori alufa, awon akowe, ati awon agba awon eniyan péjò ni aafin olori alufa, èni ti a npe ni Kaiafa. (Psm 2:2; Jhn 11:47-53.)

4. Won si jo gbimò lati fi ètàn mu Jesu, ki won si pa á. (Matt 12:14.)

5. Şugbon won wi pe, "Ki i şe ni ojo àjo, ki irukèrúddò má baa wa laarin awon eniyan." (Matt 27:24.)

Maria ara Betani fi ororo kun Jesu ni şe: (Mk 14:3-9; Lhn 12:1-8.)

6. Nigba ti Jesu si wa ni Betani ni ile Simoni adètè, (Matt 21:17.)

7. Obinrin kan wá sí odo rè pèlu şago-kekere alabasta ororo ikunra iyebye, o si nda a si i lori, bi o ti jókòó ti ounjè.

8. Şugbon nigba ti awon omo-ehin rè ri i, inu won ru, won wi pe, "Nitori kinni a şe nfi èyí şòfò?"

9. A bá ta ikunra yi ni owó iyebye, a ba si fifun awon talaka."

10. Nigba ti Jesu mo, o wi fun won pe, "Eeşe ti eyin fi nba obinrin naa wi? Nitori işe rere ni o şe si mi lara.

11. Nigba-gbogbo ni eyin saa ni talaka pèlu yin; şugbon eyin kò ni mi nigbagbogo. (Deut 15:11.)

12. Nitori ni didà ti obinrin yi da ororo ikunra yi si mi lara o şe e fun isinkú mi. (Jhn 19:40.)

13. Lootó ni mo wi fun yin, Nibikibi ti a ba ti waasu ihinrere yi ni gbogbo ayé, nibè pèlu ni a o si rohin èyí ti obinrin yi şe, ni iranti rè."

Judasi mulè pèlu awon olori alufa lati mu Jesu.

14. Nigba naa ni okan ninu awon mejila, ti a npe ni Judasi Iskariotu to awon olori alufa lo.

15. O si wi pe, "Kinni eyin o fifun mi, emi o si fi i le yin lowo?" Won si ba a şe adehun ogbon owó fadaka. (Eks 21:32; Sek 11:12.)

16. Lati igba naa lo ni o si ti nwá onà lati fi i lé won lowo.

Jije ajo irekoja: (Mk 14:12-21; Luk 22:7-18; Jhn 13:1-30.)

17. Nigba ojo kinni ajo aiwukara, awon omo-ehin Jesu to o wa, won si wi fun un pe, "Nibo ni iwò nfè ki a pèsè silè de o lati je irekoja?"

18. O si wi pe, "E wo ilu lo si oddo okunrin kan bayii, e si wi fun un pe, 'Olukoni wi pe, Akoko mi sunmo etile; emi o şe ajo irekoja ni ile re pelu awon omo-ehin mi.'"

19. Awon omo-ehin naa si şe gegé bi Jesu ti fi aşe fun won; won si pèsè irekoja silè. (Deut 16:5-8.)

20. Nigba ti alé si lé, o jókòó pelu awon mejila.

21. Bi won si ti njeun, o wi pe, "Lootó, ni mo wi fun yin okan ninu yin yoo fi mi han."

22. Won si kaanu gidigidi, olukulu won bèrè si i bi i leere pe, "Oluwa, emi ni bi?"

23. O si dahun pe, "Eni ti o ba mi towo bo inu awo, oun naa ni yoo fi mi han. (Psm 41:9; Luk 22:21; Jhn 13:18; Isa 53; Dan 9:26; Luk 24:25; A.A. 17:2,3; 1 Kor 15:3.)

24. Omo-eniyan nlo bi a ti kowe nipa tire: şugbon egbé ni fun okunrin naa, lati oddo eni ti a o gbe ti fi Omo-eniyan han! ibá san fun okunrin naa, bi o bá şe pe a kò bi i."

25. Nigba naa ni Judasi, ti o fi i han, dahun wi pe, "Rabbi, emi ni bi? O si wi fun un pe, "Iwo wi i,"

Jesu da ounjè alé Oluwa silè. (Mk 14:22-25; Luk 22:19-24.)

26. Bi won si ti njeun, Jesu mu akara, o si sure, o si buu, o si fifun awon omo-ehin rè, o wi pe, "Gbà, je; eyi ni ara mi." (1 Kor 10:16; 11:23-25.)

27. O si mu ago, o dupe, o si fifun won, o wi pe, "Gbogbo yin e mu ninu rè;

28. Nitori èyí ni èjè mi, ti majemu titun, ti a ta silè fun opo eniyan fun

imukuro èşè. (Eks 24:6-8; Matt 20:28; Mk 1:4; Heb 9:20.)

29. Şugbon mo wi fun yin, lati isinsinyi ló emi ki yoo mu ninú eso ajara yií mó, tití yoo fi di ojó naa, nigba ti emi o si ba yin mu un ni titun ni ijoba Baba mi." (A.A. 10:21.)

Jesu so fun Peteru pe iwó o sè mi. (Mk 14:27-31; Luk 12:31-34.)

30. Nigba ti wón si kọ orin kan tán, wón jade lori oke Olifi. (Mk 14:26.)

31. Nigba naa ni Jesu wi fun wón pe, "Gbogbo yin ni yoo kọsè lara mi ni òru yií: nitori ti a ti kòwé rè pe, 'Emi o kọlu oluşo-agutan, a o si tú agbo agutan naa ká kiri.' (Sek 13:7.)

32. Şugbon lehin igba ti mo ba jin-de, emi o şaaju yin ló si Galíli."

33. Peteru si dahú: o wi fun un pe, "Bi gbogbo eniyan tilẹ kọsè lara rè, emi ki yoo kọsè lae."

34. Jesu wi fun un pe, "Lootó ni mo wi fun o pe, Ni oru yií ki akukọ tó kọ iwó o sè mi nigba męta." (Jhn 13:38.)

35. Peteru wi fun un pe, "Bi o tilẹ jẹ lati ku pẹlu, emi ko jẹ sẹ o." Gẹgẹ bẹẹ ni gbogbo awón ọmọ-ẹhin wi pẹlu (Jhn 13:37.)

Jesu ni Gẹtsemane (ailera ti ara). (Mk 14:32-42; Luk 22:39-46; Jhn 18:1.)

36. Nigba naa ni Jesu bá wón wa si ibi kan ti a npe ni Gẹtsemane, o si wi fun awón ọmọ-ẹhin rè pe, "E jókòó nihinyií nigba ti mo bá ló gbadura lohun-yen."

37. O si mu Peteru ati awón ọmọ Sebede mejì pẹlu rè, o si bẹrẹ si banu-je, o si bẹrẹ si daamu (Matt 4:21.)

38. Nigba naa ni o wi fun wón pe, "Ọkan mi bá-je gidigidi titi de ikú; ẹ duro nihinyií, ki ẹ si maa bá mi sọnà." (Jhn 12:27.)

39. O si ló siwaju di ẹ, o si dojubolẹ o si ngbadura, pe, "Baba mi, bi o ba seese, jẹ ki ago yií o kọja kuro lori mi, şugbon ki i se bi emi ti nfe, bikoşe bi iwó ti fe." (Jhn 12:27; Matt 20:22; Jhn 6:38; Filip 2:8.)

40. O si tọ awón ọmọ-ẹhin rè wá, o bá wón, wón nsùn, o si wi fun Peteru pe, "Eese ti ẹyin kò lè bá mi sọnà ni wakati kan?" (ẹşè 38.)

41. E maa sọnà, ki ẹ si maa gbadura, ki ẹyin má baa bọ sínú idẹwo: lootó ni emi nfe şugbon ó se alailera fun ara." (Matt 6:13; Luk 11:4.)

42. O si tun pada ló lẹkeje, o si ngbadura, pe, "Baba mi, bi ago yií kò bá lè ré mi kọja bikoşe pe mo bá mu un, ife tirẹ ni ki a se." (Jhn 4:34; 5:30; 6:38.)

43. O si wá, o si tun ba wón, wón nsùn: nitori ti oju wón kún fun oorun.

44. O si fi wón silẹ, o si tun pada ló o si gbadura lẹkẹta, o nsọ òrọ kannaa.

45. Lehin naa ni o tọ awón ọmọ-ẹhin rè wá, o si wi fun wón pe, "Se ẹyin si tún nsùn sibẹ, ti ẹ nsin-mi; wo o, wakati ku fẹfẹ, ti a o fi ọmọ-eniyan le awón elẹşè lówó. (ẹşè 18; Jhn 12:23,27; 13:1; 17:1; Luk 22:46; Mk 14:41.)

46. E dide, ki a maa ló: wo o, ẹni ti o fi mi han sunmọ tosi."

A fi Jesu hàn, a si mu un. (Mk 14:43-50; Luk 22:47-53; Jhn 18:1-11.)

47. Bi o si ti nsọ lówó, wo o, Judasi, ọkan ninu awón mejila dé, ati ọpọ eniyan pẹlu rè ati idà pẹlu ọgọ, lati ọdọ awón olori alufa ati awón àgbà awón eniyan.

48. Ẹni ti o si fi i hàn ti fi àmì fun wón, pe, "Ẹnikẹni ti mo bá fi ẹnu kò lẹnu, oun naa ni: ẹ mu un."

49. Lojukan naa o wa sọdọ Jesu, o si wi pe, "Alaafia, Olukọni"; o si fi ẹnu kò ó ni ẹnu. (ẹşè 25.)

50. Jesu si wi fun un pe, "Ọrẹ, nitori kinni iwó fi wá?" Nigba naa ni wón wá, wón si gbe ọwọ le Jesu, wón si mu un. (Matt 20:13; 22:12.)

51. Si wo o, ọkan ninu awón ti o wà pẹlu Jesu na ọwọ rè, o si fa idà rè yọ, o si şá ọkan ti i se ọmọ-ọdọ olori alufa, o si ge e ni eti sọnù.

(45) *Wo aláyé ti o wà ni Mk 14:41.

52. Nigba naa ni Jesu wi fun un pe, "Fi idà rẹ̀ si ipo rẹ̀: nitori pe gbogbo awon ti o mu idà ni yoo ti ipa idà şeg-be. (Gen 9:6; Ifh 13:10.)

53. Iwo şebi emi kò lè ké pe Baba mi, oun iba si fun mi ju legion angeli mejila lo lojukan naa yi? (2 A.Ọba 6:17; Dan 7:10.)

54. Şugbon iwé-mimọ yoo ha ti şe ti yoo fi şe, pe beẹ ni yoo ri?" (eşe 24; Luk 24:25; 44:46.)

55. Ni wakati naa ni Jesu wi fun ijo eniyan pe, "Emi ni eyin jade tọ wá bi olè, pẹlu idà ati ọgọ lati mu? Ni ojoo-jumọ ni emi ba yin jókòó ni tẹmpili ti emi nkọ yin, eyin kò si gbe ọwọ lé mi.

56. Şugbon gbogbo eyi şe, ki iwe-mimọ awon woli ba lè şe." Nigba naa ni gbogbo awon ọmọ-ẹhin rẹ̀ fi i silẹ, won si sá lo. (eşe 54.)

57. Awon ti o si mu Jesu, fà á lo si ile Kaiafa, olori alufa, nibi ti awon akowe ati awon agbàgbà gbe pejo si.

58. Şugbon Peteru tọ ọ lehin ni okeere titi fi de agbala olori alufa, o bọ si ilé, o si bá awon ọmọ-ọdọ naa jókòó lati ri opin rẹ̀. (Jhn 18:15.)

59. Nigba naa ni olori alufa, ati awon alàgbà, ati gbogbo ijo igbimọ nwa ẹlẹri èké si Jesu lati pa a.

60. Şugbon won kò ri ohun kan: otito ni ọpọ ẹlẹri èké wà, şugbon won kò ri ohun kan. Nikehin ni awon ẹlẹri èké meji wá; (Psm 27:12; 35:11; A.A. 6:13; Deut 19:15.)

61. Won wi pe, "Okunrin yi wi pe, 'Emi lè wó tẹmpili Ọlorun, emi o si kọ ọ ni ijọ mẹta.'" (Matt 27:40.)

62. Olori alufa si dide, o si wi fun un pe, "Iwo kò ha ní idahun kan? Kinni eyi ti awon wonyi njeri si ọ?"

63. Şugbon Jesu dáké. Olori alufa dahun o si wi fun un pe, "Mo fi ọ bú nipa Ọlorun alaaye pe, ki o şọ fun wa bi iwo bá şe Kristi ọmọ Ọlorun." (Isa 53:7; Matt 27:12,14; Lef 5:1; Jhn 18:33.)

64. Jesu wi fun un pe, "Iwo wi i: şugbon mo wi fun yin, lehin eyi ni eyin

o ri Ọmọ-eniyan ti yoo jókòó ni ọwọ ọtún agbara, ti yoo si maa bọ wá lori ikuukunu awosanma ọrun." (Psm 110:1; Dan 7:13; Matt 16:27,28.)

65. Nigba naa ni olori alufa fa aşọ rẹ̀ ya, o wi pe, "O şọ ọrọ-odì; ẹlẹri kinni a tun nwá? Wo o, eyin gbọ ọrọ-odì naa nisinsinyi. (Num 14:6; A.A. 14:14; Lef 24:16.)

66. Eyin ti ro o si?" Won dahun, pe, "O jẹbi ikú." (Jhn 19:7.)

67. Nigba naa ni won tuto si i loju, won gba a lẹşẹ; awon ẹlomiran fi atelewo won gba a lójú;" (Isa 53:3; Matt 27:30; Jhn 19:3.)

68. Won wi pe, "Şotele fun wa, iwo, Kristi, tani ẹni naa ti o nlu ọ?

Peteru sẹ Jesu. (Mk 14:66-72; Luk 22:55-63; Jhn 18:15-18,25-27.)

69. Peteru jókòó lode ni aafin: nigba naa ni ọmọbinrin kan tọ ọ wá, o wi pe, "Iwo pẹlu wà pẹlu Jesu ti Galili."

70. Şugbon o sẹ ni ojú gbogbo won, o wi pe, "Emi kò mò ohun ti iwo nwi."

71. Nigba ti o si jade si iloro, ọmọbinrin miran si ri i, o wi fun awon ti o wà nibẹ pe, "Okunrin yi wà pẹlu Jesu ti Nasareti."

72. O si tun sẹ pẹlu ibura pe, "Emi kò mò okunrin naa."

73. Nigba ti o pẹ diẹ, awon ti o duro nibẹ tọ ọ wa, won wi fun Peteru pe, "Lootọ okan ninu won ni iwo jẹ; nitori pe ohun re fi ọ han."

74. Nigba naa ni o bẹre si fi ara rẹ̀ ré, o si búra pe, "Emi kò mò okunrin naa, Lojukan naa akukọ si kọ."

75. Peteru si ranti ọrọ ti Jesu wi fun un pe, "Ki akukọ tó kọ, iwo o sẹ mi nigba mẹta," O jade lo o si sokun kikorò. (eşe 34; Jhn 13:38.)

ORI 27.

A fi Jesu le Pilatu lówó. (Mk 15:1; Luk 23:1; Jhn 18:28.)

NIGBA ti o di owuro, gbogbo awon olori alufa ati awon agbagba gbimọ si Jesu lati pa a:

2. Nigba ti wọn si dè e tán, wọn mu un lọ, wọn si fi i le Pontiu Pilatu ti i še Baalẹ lówó. (Matt 20:19; A.A. 3:13.)

Iku Judasi Iskariotu. (A.A. 1:16-20.)

3. Nigba ti Judasi, ẹni ti o fi i hàn, ri pe a dá a lẹbi, o ronupiwada, o si mú ogbọn owo fadaka naa pada wá sọdọ awọn olori alufa ati awọn agbagba. (Matt 26:14,15.)

4. O wi pe, "Emi sẹ ni eyi ti mo fi ẹjẹ alaiṣẹ hàn." wọn si wi pe, "Kinni eyi jẹ fun wa, maa bojuto o." (ẹsẹ 24.)

5. O si da owo fadaka naa silẹ ni tẹmpili, o si jade, o si lọ pokunso. (A.A. 1:18.)

6. Awọn olori alufa si mu owo fadaka naa, wọn si wi pe, "Kò tó ki a fi i sinu isura, nitori pe owo ẹjẹ ni." (wo Deut 23:18,19.)

7. Wọn si gbimọ, wọn si fi ra ilẹ amọkòkò, lati maa sinku awọn alejo ninu rẹ.

8. Nitori naa ni a še npe ilẹ naa ni ilẹ ẹjẹ, títí di ojọ oni. (A.A. 1:19.)

9. Nigba naa ni eyi ti Jeremiaiah woli sọ ẹ, pe, "Wọn si mu ogbọn owo fadaka naa, iye owo (ẹni ti a diyelé) ẹni ti awọn ọmọ Israeli diyelé; (Sek 11:12,13; Jer 32:6-9.)

10. Wọn si fi ra ilẹ amọkòkò, gẹgẹ bi Oluwa ti lánà silẹ fun mi."

Jesu niwaju Pilatu. (Mk 15:2-15; Luk 23:3-25; Jhn 18:29-40.)

11. Jesu si duro niwaju Baalẹ: Baalẹ si bi i léèrè wi pe, "Iwọ ha ni Ọba awọn Ju bi?" Jesu si wi fun un pe, "Iwọ wi i."

12. Şugbọn nigba ti a si nfi ẹsùn kàn án lati ọwọ awọn olori alufa ati awọn agbagba, oun kò dahun ọrọ kan. (Matt 26:63; Jhn 19:10.)

13. Nigba naa ni Pilatu wi fun un pe, "Iwọ gbọ ọpọ ohun ti wọn njeri si ọ?" (Matt 26:62; Jhn 19:10.)

14. Şugbọn oun kò fun un ni ẹsì, ani kò tilẹ sọ ohun kan; ẹnu si yà baalẹ naa pupọ. (1 Tim 6:13.)

15. Njẹ ni àkókò àjọ, baalẹ maa

nsábà dá ondè kan silẹ fun awọn eniyan; ẹnikẹni ti wọn bá fẹ.

16. Wọn si ni ondè buburu kan lákókò naa, ti a npe ni Barabba.

17. Nitori naa nigba ti wọn pejo, Pilatu wi fun wọn pe, "Tani ẹyin nfẹ ki emi dá silẹ fun yin? Barabba, tabi Jesu ti a npe ni Kristi?"

18. O sá ti mọ pe nitori ilara ni wọn še fi i lé oun lówó.

19. Nigba ti o si jókódó lori itẹ idájó, aya rẹ ránṣẹ si i, wi pe, "Máṣe ni ọwọ ninu ọràn ọkunrin olódodo naa; nitori iyà ohun púpọ ni mo jẹ ni oju alá loni nitori rẹ." (A.A. 12:21; ẹsẹ 24.)

20. Şugbọn awọn olori alufa ati awọn agbagba yí ijo eniyan lókàn pada lati bèèrè Barabba, ki wọn si pa Jesu. (A.A. 3:14.)

21. Baalẹ dahun o si wi fun wọn pe, "ninu awọn mejeeji, èwo ni ẹyin fẹ ki emi dá silẹ fun yin?" Wọn wi pe, "Barabba."

22. Pilatu bi wọn pe, "Kinni emi o ha ẹ si Jesu ẹni ti a npe ni Kristi?" Gbogbo wọn wi pe, "Kí a kàn án mọ agbelebu."

23. Baalẹ si bèèrè wi pe, ẹsẹ buburu wo ni o sẹ?" Şugbọn wọn kigbe sókè si i pe, "Kí a kàn án mọ agbelebu."

A da Barabba silẹ a si fi Jesu lé wọn lówó.

24. Nigba ti Pilatu ri pe, oun kò lè bori ni ohunkohun, şugbọn bikoṣe pe gbogbo rẹ nfẹ di irúkèrúdò, o bu omi, o si wẹ ọwọ rẹ ni oju ijo, o wi pe, "Ọrùn mi mọ kuro ninu ẹjẹ eniyan olootọ yì: ẹ maa bojuto o." (Matt 26:5; Deut 21:6-8; Psm 26:6; ẹsẹ 19.)

25. Nigba naa ni gbogbo eniyan dahun, wọn si wi pe, "Kí ẹjẹ rẹ wà lori wa, ati lori awọn ọmọ wa!" (Jos 2:19; A.A. 5:28.)

26. Nigba naa ni o dá Barabba silẹ fun wọn. Şugbọn o na Jesu o si fi i lé wọn lówó lati kàn án mọ agbelebu. (Isa 53:5.)

A de Jesu ni ade ègún. (Mk 15:16-20; Jhn 19:2,3.)

27. Nigba naa ni awon omọ-ogun Baale mu Jesu lo sinu gbàngàn idajo, won si kó gbogbo egbe omọ-ogun ti i. (Jhn 18:28,33; A.A. 10:1.)

28. Won si bo aso re, won si wo o ni aso dódódó.

29. Won si hun ade ègún, won si fi de e ni ori, won si fi opáye le e ni owó otún: won si kunle niwaju re, won si fi sésín, pe, "Kabiyesi oba awon Ju." (Psm 69:19; Isa 53:3.)

30. Won si tutó si i lara, won si gba opáye naa, won si fi lu u ni ori. (Matt 26:67; Mk 10:34; 14:65.)

31. Nigba ti won fi sésín tán, won bo aso naa kuro lara re, won si fi aso re wo o, won si fa á lo lati kan an mó agbelebu. (Isa 53:7.)

A kan Jesu mó agbelebu. (Mk 15:21-32; Luk 23:32-43; Jhn 19:17-24.)

32. Bi won si ti jade, won ri okunrin kan ara Kirene, ti nje Simoni: oun ni won fi agbara mú lati ru agbelebu re. (Heb 13:12.)

33. Nigba ti won si de ibi ti a npe ni Golgotà, (eyiyi ni, Ibi agbari.)

34. Won fi oti-waini ti a dapọ mó ororó fun un lati mu: nigba ti o si to o wo, o ko lati mu un. (Psm 69:21.)

35. Won si kàn án mó agbelebu, won pin aso re, won si se gegé lé é*(ki eyi ti woli wi baa le se, pe, "won pin aso mi laarin ara won, aso ileke mi ni won se gegé lé.") (Psm 22:18.)

36. Won si jókòó, won nso o nibé. (ese 54.)

37. Won si ko òràn ifisun re si igberi re, "EYI NI JESU OBA AWON JU."

38. Nigba naa ni a kan awon olè

meji mó *agbelebu pelu re, okan ni owó otún, ati ekeji ni owó òsì. (Isa 53:12.)

39. Awon ti nkoja lo si fi se eléya, won si nmi ori won, (Psm 22:7; 109:25.)

40. Wi pe, "Iwo ti o fe wo tempili, ti o si fe ko o ni ijo meta, gba ara re la, Bi iwo ba se Omọ Olurun, sòkalè lati ori agbelebu wa." (Matt 26:61; A.A. 6:14; Jhn 1:49; 12:13.)

41. Gegé be ni awon olori alufa pelu awon akowe, ati awon agbagba nfi se eléyà, pe.

42. "O gba awon elomiran la; ko le gba ara re la. Oba Israèli saa ni i se, nisinsinyi je ki o sòkalè wá lati ori agbelebu awa yoo si gba a gbó. (Jhn 1:49; 12:13.)

43. O gbekèle Olurun; je ki Olurun gba a la nisinsinyi bi o ba fèran re; oun saa wi pe, 'Omọ Olurun ni emi'" (Psm 22:8.)

44. Awon olè ti a kàn mó agbelebu pelu re si nfi eyi naa gun un loju bakan naa.

Iku Jesu. (Mk 15:33-41; Luk 23:41-49; Jhn 19:28-37.)

45. Lati wakati kefa, ni okunkun sú bo gbogbo ile titi fi di wakati kešan. (Amos 8:9.)

46. Niwon wakati kešan ni Jesu si kigbe ni ohun rara wi pe, "Eli, Eli, lama sabaktani?" eyi ni pe, "Olurun mi, Olurun mi eese ti iwo fi ko mi silé?" (Psm 22:1.)

47. Nigba ti awon kan ninu awon ti o duro nibé gbó eyi, won wi pe, "Okunrin yi npe Elijah."

48. Lojukan naa okan ninu won si sàré, o mu kanrinkan oyinbó, o te e bo inu oti kikan, o fi lé ori opá iye, o si fi fun un mu. (Psm 69:21.)

49. Awon iyoku wi pe, "E fi i silé, e je ki a maa wo bi Elijah yoo wá gba a la."

50. Jesu si tun kigbe ni ohun rara, o si jowó emi re.

(35) *(Awon bibeli miran fi eyi kun ti won.)

(38) *Agbelebu - eyi ni igi meji ti a kan ti o si dabi t, +, x, ti awon ara Romu maa nlo ni akoko ogun lati kan eni ti a da lebi iku mó. Dajudaju kii se igi gbogbo eyo kansoso. A ti wadi re daju.

Iṣẹ irapada pari. (Heb 9:8-14; 10:19-20.)

51. Si wo o, aṣo ikele tẹmpili si ya si mejì lati oke de isalẹ; ilẹ̀ si m̀ tìtì, awọn apata si sán; (Eks 26:31; Heb 9:3; eṣẹ 54.)

52. Awọn iboji si si sile; ọpọ̀ ọ̀kú awọn ẹ̀ni mímọ̀ ti o ti sùn si jinde.

53. Wọn ti inu iboji wọn jade lehin ajinde rẹ, wọn si wá si ilu mimọ, wọn si farahàn ọpọ̀lọpọ eniyan.

54. Nigba ti balogun ọ̀rún, ati awọn ti o wà pẹlu rẹ, ti wọn nṣọ Jesu, ri imi-mi-ilẹ̀ naa ati nkan ti o ẹ, ẹ̀rù bà wọn gidigidi, wọn wi pe, "Lootọ́ Ọmọ Ọlọrun ni eyi jẹ." (Matt 3:17; 17:5; A. A. 10:1,2.)

55. Awọn obinrin pupọ̀ ni o wà nibe ti wọn nwò lati ọ̀kèèrè, awọn ti o ba Jesu ti Galili wá ti wọn si nṣe iranṣe fun un.' (Luk 8:2,3.)

56. Ninu awọn ẹ̀ni ti Maria Magdalene wà, ati Maria iya Jemisi ati Josefú ati iya awọn ọmọ Sebede. (Mk 15:40,47; Luk 24:10.)

A tẹ Jesu si iboji. (Mk 15:42-47; Luk 23:50-56; Jhn 19:38-42.)

57. Nigba ti alẹ̀ si lẹ ọ̀kunrin ọ̀lórò kan ti Arimatea wá, ti a pe ni Josefú, ẹ̀ni ti oun tikararẹ̀ jẹ ọmọ-ẹ̀hin Jesu pẹlu: (A.A. 13:29.)

58. O tọ Pilatu lọ, o si tọrọ oku Jesu, Nigba naa ni Pilatu paṣẹ ki a fi ọ̀kú naa fun un.

59. Josefú si gbe oku naa o si fi aṣo ọ̀gbò mímọ̀ di i,

60. O si tẹ ẹ sinu iboji titun ti oun tikararẹ̀, eyi ti a gbẹ ninu ọ̀páta: o si yi okuta nla di ẹnu-ọ̀nà iboji naa, o si lọ. (Matt 28:2; Mk 16:4.)

61. Maria Magdalene si wà nibe, ati Maria keji, wọn jókòó dojukọ iboji naa.

A fi ẹ̀dídí dí iboji naa, wọn si nṣọ ọ.

62. Nigba ti o di ọjọ keji, eyi ti o tẹlẹ ọjọ ipalẹmọ, awọn olori alufa ati awọn Farisi wa pejo lodo Pilatu.

63. Wọn wi pe, "Alagba, awa ranti

pe ẹlẹtàn naa wi nigba ti o wa láàyè pe, 'Lehin ijo meṭa, emi o jinde.' (Matt 16:21; 17:23; 20:19; Mk 8:31; 10:34; Luk 9:22; 18:33; 24:6,7; Jhn 2:19.)

64. Nitori naa paṣẹ ki a sé iboji naa dajudaju títí yoo fi di ijo kẹta, ki awọn ọmọ-ẹ̀hin rẹ má baa wa ni ọ̀ru, lati ji i gbé lọ, wọn a si wi fun awọn eniyan pe, 'O jinde kuro ninu oku.' Beẹ̀ ni ẹ̀tàn ikehin yoo si buru ju ti ịṣaaju lọ."

65. Pilatu wi fun wọn pe, "Eyin ni olùṣọ: ẹ maa lọ, ẹ sé e daju gẹgẹ bi ẹ ti lè sé e."

66. Beẹ̀ ni wọn lọ, wọn si sé iboji naa daju, wọn fi ẹ̀dídí di okuta naa, wọn si yan olùṣọ. (eṣẹ 60; Matt 28:11-15.)

ORI 28.

Ajinde Jesu Kristi. (Mk 16:1-8; Luk 24:1-11; Jhn 20:1-18.)

NI opin ọjọ isinmi, bi ilẹ ọjọ kinni ọsẹ ti bẹ̀rẹ̀ si mó, Maria Magdalene ati Maria keji wá lati wo iboji naa. (Luk 8:2; Matt 27:56.)

2. Si wò ọ, imimi-ilẹ̀ nlá kan mi; nitori angẹ̀li Oluwa ti ọ̀run sọkalẹ̀ wá, o si yi okuta naa kuro, o si jókòó le e. (Matt 27:51,60.)

3. Ojú rẹ dàbí m̀nàmáná, aṣo rẹ̀ si fún bi ọ̀jò-dídí. (Dan 7:9; 10:6; Mk 9:3; Jhn 20:12; A.A. 1:10.)

4. Nitori ẹ̀rù rẹ, awọn olùṣọ wáriri, wọn si dabi ọ̀kú.

5. Angẹ̀li naa si dahun, o si wi fun awọn obinrin naa, pe "E má bẹru: nitori emi mó pe ẹyin nwa Jesu, ti a ti kàn mó agbelebu. (eṣẹ 10; Matt 14:27.)

6. Ko si nihinyí: nitori o ti jinde gẹgẹ bi o ti wi. Wá, ẹ wo ibi ti Oluwa ti dubúlẹ̀ si. (Matt 12:40; 16:21; 17:23; 20:19.)

7. E si yara lọ sọ fun awọn ọmọ-ẹ̀hin rẹ pe, o ti jinde kuro ninu oku; wo o, o ṣaaju yin lọ si Galili; nibe ni ẹyin o ti ri i, wò ọ, mo ti sọ fun yin." (Matt 26:32; eṣẹ 16.)

8. Wọn si fi ibẹru pẹlu ayọ nla yara

lọ kuro ni iboji; wọn si sare lọ rohin fun awọn ọmọ-ẹhin rẹ.

9. Bi wọn si ti nlọ sọ fun awọn ọmọ-ẹhin rẹ, wò ó, Jesu pade wọn, o wi pe, "Alaafia!" wọn si wa, wọn si gba ni ẹsẹ mú, wọn si tẹriba fun un. (Jhn 20:14-18.)

10. Nigba naa ni Jesu wi fun wọn pe, "E má bèrù: ẹ lọ sọ fun awọn arakunrin mi pe, ki wọn lọ si Galili, nibẹ ni wọn o ti ri mi." (Rom 8:29; Heb 2:11.)

A fun awọn ọmọ ogun ni àbètélẹ.

11. Njẹ bi wọn ti nlọ, wo o, ninu awọn olùsọ wá si ilu, wọn rohin gbogbo nkan wonyii ti o sẹlẹ fun awọn olori alufa. (Matt 27:65,66.)

12. Nigba ti awọn pẹlu awọn agbaga péjọ, ti wọn si gbimò, wọn fi ọpọ owó fun awọn ọmọ-ogun naa.

13. Wọn wi fun wọn pe, "E wi pe, 'Awọn ọmọ-ẹhin rẹ wá ni òru, wọn si ji i gbé lọ nigba ti awa sùn.'"

14. Bi eyi bá de eti Baalẹ, awa o yí i ni ọkàn pada, a o si gbà yín silẹ." (Matt 27:2.)

15. Bẹẹ ni wọn gba owó naa, wọn si sẹ gege bi a ti kọ wọn: ọrọ yii si di rirò kiri lọdọ awọn Ju titi di oni.

Jesu ni Galili, o fi ẹsẹ nlá lé awọn ọmọ-ẹhin lọwọ. (Mk 16:15-18.)

16. Nigba naa ni awọn ọmọ-ẹhin rẹ mọkanla jade lọ si Galili, si ọri oke ti Jesu ti sọ fun wọn. (ẹsẹ 7; Matt 26:32.)

17. Nigba ti wọn si ri i, wọn foribale fun un: şugbọn awọn miran şiyemeji.

18. Jesu si wá, o si sọ fun wọn, pe, Gbogbo agbara ni ọrun ati ni ayé ni a fifun mi. (Dan 7:13,14; Luk 10:22; Filp 2:9,10; 1 Pet 3:22.)

19. Nitari naa ẹ lọ, **ẹ maa sọ orile-èdè gbogbo di ọmọ-ẹhin mi, ki ẹ si maa baptisi wọn ni oruko Baba, ati ni ti Ọmọ, ati ni ti Ẹmi Mímọ; (Luk 24:47; A.A. 1:8.)

20. Ki ẹ maa kọ wọn lati maa kiyesi ohun gbogbo, ohunkohun ti mo ti pa láşẹ fun yin; ẹ si kiyesi i, emi wà pẹlu yin nigbagbogbo, titi o fi *di ipari akoko-igbeaye yii." Amin. (A.A. 2:42; Matt 18:20; A.A. 18:10.)

(19) **Awon bibeli miran wi pe, "E maa kọ orile-ede gbogbo" Eleyii si dabi pe a nse atunwi ohun ti o wa ni ẹsẹ 20.

(20) *Orọ griki ti a lo nibi yii tumọsi 'akoko-igbeaye' kii se ayé: O tumọsi titi Jesu yoo fi dé. (wo ori 24:14.)

MARKU (A.D. 26-33)

ORI 1.

Işẹ Iranşẹ Johanu Onítẹbomi. (Matt 3:1-12; Luk 3:2-17; Jhn 1:6-8,19-28.)

IBÈRÈ ihinrerẹ Jesu Kristi, Ọmọ Ọlọrun. (Matt 4:3.)

2. Bi a ti kọ ọ ninu iwé woli Isaiah: "Kiyesi i, mo rán oníşẹ mi siwaju rẹ, ẹni ti yoo tun ọnà rẹ şe niwaju rẹ. (Mal 3:1; Matt 11:10; Luk 7:27.)

3. Ohùn ẹnikan ti nkigbe ni ijù, 'E tún ọnà Oluwa şe, ẹ şe oju ọnà rẹ tọ.' (Isa 40:3.)

4. Johanu de, ẹni ti o nbaptisi ni iju, ti o si nwaasu baptisimu ironupiwada fun idariji ẹşẹ. (A.A. 13:24; Luk 1:77.)

5. Gbogbo ilẹ Judea, ati gbogbo awọn ara Jerusalemu jade tọ ọ lọ, a si ti ọwọ rẹ baptisi gbogbo wọn ni odò Jordani, wọn njewọ ẹşẹ wọn.